INDEPENDENCE
ၽႃႇ 263 ၵိူၼ်ၸဵင် ပီတႆး 2104 Vol. 27, No 263, JANUARY 2010

တူဝ်ထုင်းလၢႆးလုၵ်ႉၶိုၼ်ၶႃႈမိူင်းၸၢင်ႉ ပၢင်းပိူင်းတၢႆးငဝ်ႉ ၵူၼ်ႈတၢင်ႈႁွပ်ႉ ႁူႉၵၢဝ်တၢၵ်း

8	သိုၵ်းမ်ႊ တၢပ်ႉဝႃႉ လူင်းႁူင်းၶိုၵ်းသွၼ်
9	ပၢင်ၵုမ်ၽွင်းသီးၵၢဝ်ၶိုၼ်းႁိုင်းတၢႆး
11	ၶူးၶမ်းၶိုၼ်းႁဵမ်းမိူင်းလႃႈထုၵ်ႉယိုဝ်းတၢႆ
12	သိုၵ်းမၢၼ်ႈပိုတ်းၶဵဝ်းႁူၶၼ်းမိူင်းၶိုင်းတူင်
32	မူဆယ်၌ ရှေ့နေငှားခ သိန်း ၂၄၀ လိမ်မှု
35	ကျနော်တို့အိမ်ကို ကာကွယ်ကြ
37	၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ ဒီမိုကရေစီဥပဒေမဟုတ်
38	သျှမ်းပြည်အရေးနှင့် ပလောင်အမျိုးသားဆန္ဒ

13

14

28

39

ဝၼ်းၵိူတ်ႇလၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး

ၶွပ်ႈ 63 ပီႊ

7/2/1947-2010

The 63rd

National Day (Shan State)

ၸဝ်ႈၸုၼ်ပၢၼ်းလိင်, (ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်ၼမ့်သၼ်,) ႁူဝ်ပၵ်ႈၶွင်,သီ,လိူင်ႈတႆး SSC

ၵေႃႉတတ်းမၵ်းပိူၼ်ၽဝ်,လွင်ႈၵိူၵ်းပိူၼ်း 3 ပိူင် (ဝၼ်း/တူင်း/ၽႅင်း) လိူဝ်ႇလၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး မိူဝ်ႈ 11.02.1947 တီႈပၢင်လူင်

ၼိူဝ့်ၵႂၢမ်း—ၽႅင်းလိူဝ်ႇလၢတ်ႈ

ၼိူဝ်း ႁဝ်း ၼိူဝ်းရျ,လျ,
လိူင်ၶဵဝ်လႅင်တူင်း သၢမ်တျ
လိူၼ်ၶမ်းလဝ်ႈ လၵ်ႈ ၵျ,
တီႈႁဝ်း မီးတေ,လျ,
ၽွမ့်ပႅင်းလွႆဝျ,လျ,
သူလဝ်ႈႁဝ်းၶျႈ ၽူႈ မီးလွႆသတ့်လျ,

ၼိူဝ်း တႆး ၼိူဝ်းရျ,လျ,
ၵာလၢမ်,လမ့် သၢမ်တျ
လိူၼ်ၶမ်းလဝ်ႈ လ ၵျ,
ၸႂ်ႈတႆး မီးတေ,လျ,
ၽွမ့်ၽႅင်းလွႆဝျ,လျ,
သူလဝ်ႈႁဝ်းၶျႈ ၸႂ်ႈ မီးလွႆသတ့်လျ,

✧ ထုၵ်,လီမိူၼ်ၼႆလွမ်းငဝ်းလႆႈယၢမ်းလီဝ် 2000+

✡ ၵၼ်ၵဝ်,ငဝ်ႈပိူင်းတိုၼ်းလၢင်း 1947

S.H.A.N. P.O.Box 15, Nong Hoi P.O., Chiangmai 50007, Thailand
ตู้ ปณ. 15 ปณฝ. หนองหอย อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50007 e-mail: shan@cm.ksc.co.th
www.shanland.org, www.mongloi.org, www.khonkhurtai.org, www.mongloi.org/burmese

ပွင်ႈၵႂၢမ်းၶေႃႈ 1

တူဝ်ထူပ်းလၢႆးလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉမိူင်းၶႄႇ
ပုၼ်ႈပိူဝ်ႈတၢႆးၶႄႇ,ၵူၼ်းတႃႈႁွပ်ႇႁူႈသႃတႃႈ

မိူဝ်ႈ **1.10.09** မိူင်းၶႄႇ,လႆႈလတ်းၸွမ်း ပၢင်ပွႆးလူင်ၶိုပ်ႇယွႆႇ, ပိူဝ်ႈတႃႇမၵ်းမၼ်ႈလႆႈလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ ၶႄႇ, ထိုင်တီႈယွတ်ႈၶွတ်ႈတီႈပၢႆပေႃးလႆႈ **60** ပီ ပႃႈတွၼ်ႈပႃႇ,တီႈ,ၸွမ်းမိဝ်းၼတ်ႉၵွၼ်ႇၶူဝ်။

မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ မီးငဝ်းတူင်ႉ (ၼင်) Founding of the Republic (ၵေႃႇတင်ႈလိူင်ႈမိူင်း) ၵၼ်ၶၼ်ႈၶၼိုၼ်းငဝ်းလၢႆး **4** ပီ **(1945–49)** ၽွင်းလူင်ပွင်လိူင်ႈပႃႇ,တီႈ,လိူဝ်ႉလႃတ်ႈ (ၵေႃမိၼ် တင်, KMT-Kuomingtang) ၵၼ်တၢႆးၶွင်ႉ ငၢႆႈငၢႆႈဝႃႈ ၶႄႇ,ၽိူၵ်, တင်း ပႃႇ,တီႈ,ၸွမ်းမိဝ်းၼတ်ႉ (ၵူင်ႉၶျၼ်တင်, CPC) ၵၼ်တၢႆးၶွႉလၵ်းငၢႆႈငၢႆႈ ဝႃႈ ၶႄႇ,လီၵ် ၼၼ်ႉ ၶၼၼ်ႈၶူင်း။

ၽူႈတိမ်ႈၵေႃႈ ယွၼ်ႉလူလၢႆႈမီး DVD မႃး ၶၢမိူင်းထၢႆးမိူဝ်ႈပႆ,ပေႃးၶိူင်ၼၼ်ႉၶလႈ လႆႈတူလၢႆး။ ႁၼ်ဝႃႈ မီးၶေႃႈၵႂၢမ်းၶိုၵ်ႉၶမ့်လၢႆၶေႃႈ ၵၼ်ပၢၼ် ၽွၼ်းလီပိူဝ်ႈတႃႇ,ၵၢၼ်ၵွပ်ႉ,ႁူႈလိူဝ်ႉလႃတ်ႈႁဝ်းၶလႈ ယွၼ်းတေႃႉတၢႆ,ၶၢႆႈၶၼိုၼ်း။

ဝၢႆးသိုၵ်းလုမ်ႈၽႃႇၵမ်းသွင် သုတ်းတူဝ်ႈ ယဝ့်ၵႂႃႇ, ၼႂ်းပီ **1945** ၽူႈၵွၼ်ၶူဝ်လုမ်းယိပ်း ႁွင်ႈယွႆႇ,လိူဝ်ပိူၼ်ႈၼႂ်းမိူင်းၶႄႇ,သွင်လုမ်း ၵၼ် ၵျႅင်းၵႆ,သျႅၵ်ႉ (Chiang Kaishek) ၵွၼ်ၶူဝ်လုမ်းၶႄႇ,ၽိူၵ်, ၶလႈတင်း မဝ်လိူဝ်တူင်း (Mao Zedong) ၵွၼ်ၶူဝ်လုမ်းၶႄႇ,လီၵ် ၶူပ်ႇထူပ်းၵၼ် ပိူဝ်ႈတႃႇ,ၵႃပ်ႇ,ၵူဝ်းလွင်ႈၵတ်းယဵၼ်။ ပဵၼ်တူဝ် ၵျႅင်းၵႆ,သျႅၵ်ႉ ၵေႃႉမွၵ်ႇ,ထိုင် မဝ်လိူဝ်တူင်း ၵွၼ် တၢင်း။

မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ မဝ်လိူဝ်တူင်း ဝႃႈႁင်းၵူၼ်းလူင် CPC ၼဝ်။ *"သင်ဝႃႈႁဝ်းၵမ်,မီးႁွင်ႈၵဝ်,ၼပ့် သိၼ်ဝႉလိူင် တႃႇ,ၵျႅင်းၵႆ,သျႅၵ်ႉ တေမႃးၼင်ႈ ၵႃပ်ႇ,ႁဝ်းၼၼ်ႉ တိူၼ်းၵမ်,မီးမိူင်းမၼ်း။"*

မဝ်လိူဝ်တူင်း

ၵျဝ်းၵူၼ်းလႆ

ၵျႅင်းၵႆ,သျႅၵ်ႉ

ၸဵၼ်ၶႄႇလိၼ် ၵမ်,ၸဵၼ်ၵူၼ်းမိူင်းလိူင်
တၵ်းသုမ်းတင်းၶႄႇလိၼ်တင်းၵူၼ်းမိူင်း
ပေႃးႁဝ်းၸဵၼ်ၵူၼ်းမိူင်း ၵမ်,ၸဵၼ်ၶႄႇလိၼ်လိူင်
ႁဝ်းတၵ်းလႆႈၶိုၼ်းတင်းၵူၼ်းမိူင်းတင်းၶႄႇလိၼ်

မဝ်လိူဝ်တူင်း

ၵၢၼ်ၶူပ်ႉၶူဝ်း လွင်ႈၵတ်းယဵၼ်ၼၼ်ႉ ၶၢမ်ႇပဵၼ်ၵၢၼ်လႅၼ်ႈလွင်ႈ။ ယွၼ်ႉဝႃႈတင်းသွင်ၽၢႆႇ ဝၵ်ႉတိုဝ်ႉတၢင်းၵၢၼ်ၶူပ်ႉၶူဝ်းသေ ၶၢင်ႈၶဵၼ်း သိုၵ်းတေႃႇၵၼ်။ ပေႃးဝႃႈတၢင်းၸၢ ၽိူၵ်ႇ ၶၢင်ႈ ၶဵၼ်းယဝ်ႉတူဝ်ႈၵေႃႈ ၵိုတ်းပဵၵ်ႈၵၢၼ်ၶူပ်ႉၶူဝ်း သေၸဝ်ႈတိုၵ်း ယဵၼ်ဢၢၼ်း (Yien-an) ဢၼ် ပဵၼ်ငဝ်ႈငုၼ်းပႃႇတီႇၶွမ်ႊမိဝ်ႊၼိတ်ႉ CBC ၵမ်း လီဝ်ႈ။

ၼိုၼ်း တင်းႁူၼ်းမိူင်းတင်းၼႅႁ်ႈလိၼ်။ ၵဝ်ၸႂ်ႈတေ ယွမ်းသုမ်း ယဵၼ်ဢၢၼ်း ပိူဝ်ႈတႃႇမိူင်းၸၢ,တင်း မိူင်း" ၼၼ်ႉသေ လၢင်ႉထွၼ်တပ်ႉၶွၵ်ႈ။

ဝၢႆးၼၼ်ႉမႃး ၶိင်ၼိူဝ် ၽွၼ်ႇ,ၸၢ,လဵင် မီး ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်ၶလႈ လႆႈတိုၵ်းၵတ်ႉၶဵၼ်ႇ၊ ၽွၼ်ႇ, ၸၢ,ၽိူၵ်ႇ,သမ်ႉ မီးဢၼ်မေးၸိၵၼ်းၵမ့်လွႆႈယူႇ,ၵေႃႈ ၵၢၼ်ၵိၼ်သူးၵိၼ်လၢပ်ႈ (corruption) မီးလွတ်ႈ, လိူင်ႈ ႁူဝ်တေႃႇလႆႈ, ပဵၼ်တီႈႁူၼ်းမိူင်းႁူၼ်းသိုၵ်း တွၵ်ႇ,လွၵ်းၼိူဝ်ႁူၼ်းမိူင်းယူႇ။ လင်ႇ,လႆႈမိူဝ်းပွင်ႇ, ၼိုၼ်းၵေႃႉပဵၼ်ပေႃး။

ၵျႅင်းၵႆႇ,သျႅၵ်ႉ လင်ႇ,ဝႃႈ *"ပေႃးၶၢမ်ႇၽိူဝ်ႈ မူလ်ႇၵၢၼ်ၵိၼ်သူးၵိၼ်လၢပ်ႈလိူင် တၵ်းသုမ်း ဝၢၼ်ႈမိူင်း။ ပေႃးၽိူဝ်ႈမူလ်ႇ သမ်ႉတေသုမ်းမုၵ်ႉ လုမ်းႁဝ်း* (ပႃႇတီႇ KMT တေႃႇ)။ *"*

ၶိတ်းၼၼ်ႉသေ ၸၢ,ၽိူၵ်ႇ, (KMT) ၶၢမ်ႇ ၶႅင်ႇ,တႃႉလႆႈ ၸၢ,လဵင်၊ လႆႈထွၼ်ပၼ်တိုၵ်းတိုၵ်း။

ၵၢၼ်သူၼ်ႇ,တူဝ်ၼႆႉ လမ်ႇ,လွင်ႈၵႃႈႁိူဝ်ၵေႃႈ ပဵၼ်လိူင်ႈလီၵ်ႉ လွင်ႈၵၢၼ်မိူင်းသမ်ႉ ၶွၼ်ႇ,ၶိတ်းၵႃႈႁိူဝ်ၵေႃႈ ပဵၼ်လိူင်ႈယွႆႇ,

မဝ်လိူဝ်တူင်း

ၽွင်းၼၼ်ႉ ၵမ်ႈၽွင်ႈဝႃႈ ယွၼ်ႉပဵၼ်ငဝ်ႈ ငုၼ်းၶလႈ တၵ်းလႆႈၵိတ်ႇ,ၸၢၸၢ.ၵင်ႈ တႃႇတေႃႇ, တိူင်ႉ။ မဝ်လိူဝ်တူင်း လင်ႇ,ဝႃႈ *"ၶိၼ်ၼႅႁ်ႈလိၼ် ၶၢမ်ႇ,ၶိၼ်ႁူၼ်းမိူင်းလိူင် တၵ်းသုမ်းတင်းၼႅႁ်ႈ လိၼ်တင်းႁူၼ်းမိူင်း။ ႁူလႆးၵႃႈ ပေႃးႁဝ်းၶိၼ် ႁူၼ်းမိူင်း ၶၢမ်ႇ,ၶိၼ်ၼႅႁ်ႈလိၼ်လိူင် ႁဝ်းတၵ်းလႆႈ* ၶိမ်ႇ,မိူဝ်ႇ,သေ ၵၢၼ်ႉသိုၵ်းယူႇ,တိုၵ်းတိုၵ်း။

ၵျႅင်းၵႆႇ,သျႅၵ်ႉ လင်ႇ,သူင်ႇ,လုၵ်ႈလႆးမၼ်း ၵျႅင်းၵျႅင်းၵေႃႇ (Chiang Ching-Kuo) ႁႂ်ႈ,ၶဵင်း သျၢင်ႈႁႆႈ, (Shanghai) ငဝ်ႈငုၼ်းၵၢၼ်ငိုၼ်း ပိူဝ်ႈ တႃႇ,ႁႂ်ႈ,ၵုမ်းထတ်း။ သမ်ႉႁႂ်ႈ,လႃး ပီႈၼွင်ႉၼဝ်ႁူလ်း ၼင်ႇ,ၵဝ်, ပဵၼ်တူဝ်ႁူင်းမၼ်းသေ ၵိၼ်လိၵ်း ႁူၼ်းလူင်ၸၢ,ၽိူၵ်ႇ,ၼဝ်လင်ႇ,ဝႃႈ ထုၵ်ႇ,လႆႈၶူပ်ႉ ၶူဝ်း ၸၢ,လဵင် တႃႇ,ၵိုတ်းသိုၵ်းတေႃႇ,ၵၼ်။ မိူဝ်ႈ ၼၼ်ႉ ၵျႅင်းၵႆႇ,သျႅၵ်ႉ ၵေႃႈဝႃႈ *"ပေႃးဝႃႈႁဝ်းၶၢမ်ႇ ပေႇၼဝ်ၼိူင်းပၢင်တိုၵ်းလိူင် တေၶၢမ်ႇ,လၢင်ႈၶိတ်း ႁိူဝ်ပေႇၼဝ်ၼိူင်းပၢင်ၶူပ်ႉ,ၶူဝ်း"* ဝႃႈၼႆသေ ႁၢင်ႈ ၶႅၼ်းၶႃႈ.ၶဵင်းငဝ်ႈလိူင်ႈႁႂ်ႈ,ယူႇ,ႁုၼ် ထႆႇဝၼ်း။ လင်ႇ, ဝႃႈ ႁုၼ်ထႆႇဝၼ်း ပဵၼ်မိူင်းၸၢ,ၽိူၵ်ႇ,မႃးႁၢၼ်ႉတေႃႇ, ဝၼ်းမိူဝ်ႈလီဝ်ႈ။

ပေႃးဝႃႈငဝ်းလႆႈၵၢၼ်သိုၵ်းပေႇပုၼ်ႈမႃး ၵေႃႈ တင်းၸၢ,လဵင် လင်ႇ,လႆႈၶိတ်းၼိူင်ပွင်လွင်ႈ ၵၢၼ်မိူင်း။ မိူင်းၸၢ,ၼႆႉ မီးလုမ်းပႃႇတီႇ,ၶွမ်ႊမိဝ်ႊ ၼိတ်ႉ ယႂ်ႇ,လိူဝ်ပိူၼ်ႈၵေႃႈ ယင်းမီးထိင်ႈလႆႈမူႇ, လႆႈလုမ်း။ မၢင်လုမ်းၼႆႉလုမ်းလီၵ်ႉၵေႃႈ ၶေႃးလႃႇ, ၵၢၼ်သူၼ်းၼဝ်သုင်၊ မိူၼ်ၼင်ႇ,လုမ်း သုင်ၶျိင်းလိင် (Soong Chingling) မေးၼၢင်း သုၼ်ယတ်ႉ သိူၼ်း (Sun Yatsen) ၽူႈၽွၼ်ႉပိုတ်ႈလွၵ်းပိူင် လဝ်ႈၸၢဝ်းမ်းသေ ၵေႃႉ,တင်ႈလိူင်ႈမိူင်း သမတ (Republic) ဢၼ်ႁူၼ်းလိူဝ်းၶၢမ်ႇ,လၢႆႈလိူဝ်ႉလဝ်ႈ လိူဝ်ႉၼုၼ်ၽွင်းငမ်း။

မဝ်လိူဝ်တူင်း ၵေႃႈႁၼ်ဝႃႈ ပုၼ်ႈတႃႇ,ႁွင်ႉ ပၢင်ၵုမ်းလူင်ၼွၼ်းၵရိတ်းလိူဝ်ႉလၢတ်ႈသေ ၵေႃႉ, တင်ႈလိူင်ႈမိူင်းမႂ်ႇ,ၼၼ်ႉ ပေႃးၶၢမ်ႇ,ပႃးၼဝ်လဝ်ႈ ၶၢမ်ႇ, ပဵၼ်ၼၼ်ၶလႈ ၼတ်းလၢႆၽိတ်ႈမွၵ်ႇ,ႁႂ်ႈ ၼဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင် ၵုမ်လွမ်း။ မိူၼ်ၼင်ႇ, ၼၢင်းသုင်ၶျိင်းလိင် ၼၼ်ႉ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၽၢႆႇႁႂ်ႈ,မွၵ်ႇ,ၵေႃႈၶၢမ်ႇ,ႁပ်ႇၶလႈ ပွႆႇ,မေး ၼၢင်း ၵျဝ်းၶူၼ်းလႆ (Zhou Enlai) ၵေႃႉပဵၼ် ၽူႈပွင်ၵၢၼ်ပႃႇတီႇ CPC ႁႂ်ႈ,မွၵ်ႇ,။ သုင်ၶျိင်းလိင် ၵေႃႈဝႃႈ *"ၶွမ်ႊမိဝ်ႊၼိတ်ႉ.သူၼ်ႉ ၼူၵ်ႉ,ၼႄၶတ*

သုၼ်ယတ်ႉသိူၼ်း ၶလႈမေးၼၢင်း သုင်ၶျိင်းလိင်

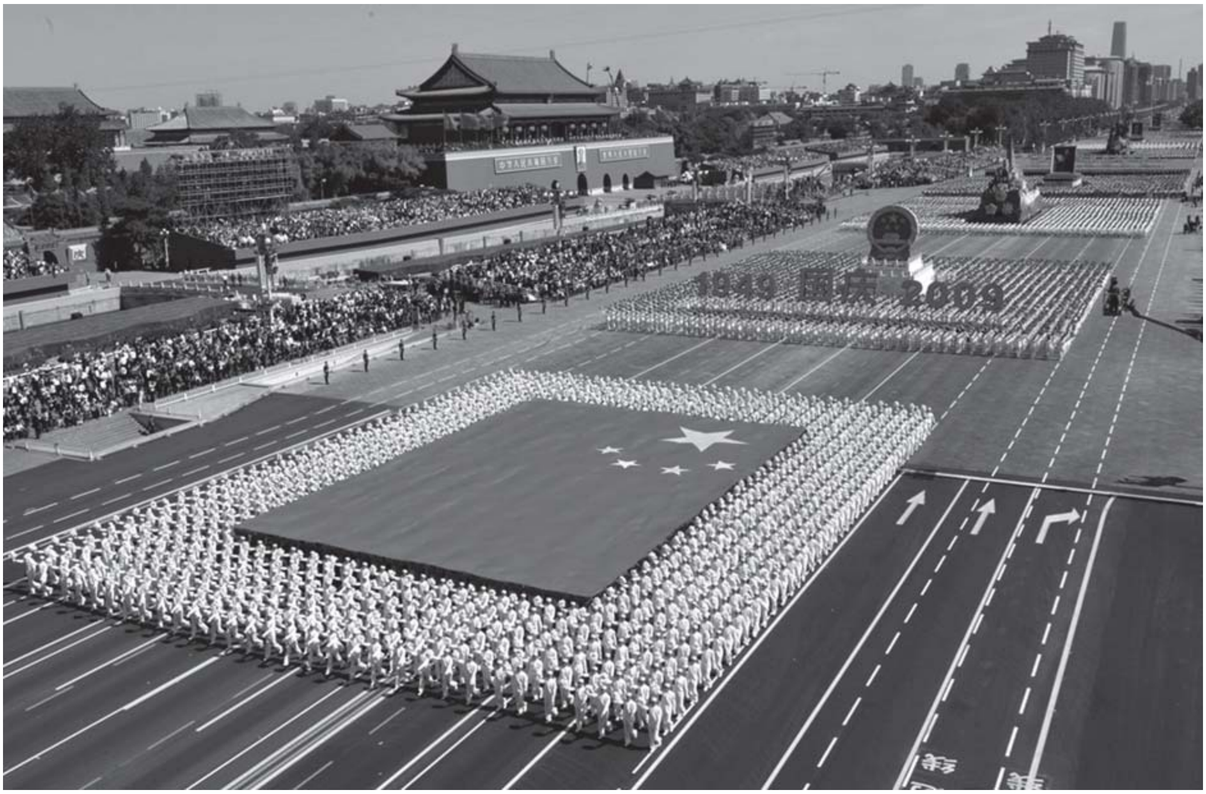

မိူင်းၸၢဝ်းၶေႇတင်းလိူင်းမိူင်းမၢႆးသွပ်ႈ 60 ပီ ဝၼ်းထိ 1/10/2009 လူင်ပွင်လိူင်းလၢတ်းၶၢၼ်းပၢင်ပွႆးလူင် ၸၼ်ၽႃင်ၶၢင်ႈသိုၵ်းၸိုၵ်ႉယႃႉ

ၸတႃႉ။ ပေႃးၵဝ်ၵမ်ႉၶပ်ႇ ႁၢမ်းမွၵ်ႇမုၼ်းၸၢင်းၸွႆႈ ၶဝ်တေသိုပ်ႇၶိုတ်းလိူဝ်ႇၶိူဝ်?"။ မေးၸၢင်းၵျိူဝ်း ၵိူၼ်းလႆႈ ၵေႃႈဝႃႈ *"ပေႃးၶႃႈမွၵ်ႇသေ လဝ်ႈၸၢင်း ၵမ်ႉၶပ်ႇၵေႃႈ တူဝ်ၵျိူဝ်းၵိူၼ်းလႆႈ တေမႃး။ ပေႃးၵျိူဝ်းၵိူၼ်းလႆႈမွၵ်ႇသေ ယင်းၵမ်ႉၶပ်ႇၵေႃႈ ၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် တူဝ်မဝ်လိူဝ်တူင်း တေမႃး"* ဝႃႈၼႆႉ။

မိူၼ်ၸင်ႇၶႃႈၸွႆႈ လႆႈၵဝ်တႃႇၵူၺ်းၵေႃႉလီလဝ်ႈ ၶျိူဝ်သိူၼ်း (Cai Hosen) မႃးႁွၼ်ႉ။" မဝ်လိူဝ် တူင်း လင်ႉဝႃႈ ၶင်းမၼ်း– *"ႁၢၼ်သုၼ်ႉတူဝ်ၸွႆႈ လမ်ႉလွင်ႈႁႃႈၶိူဝ်ၵေႃႈ ပဵၼ်လိူင်ႈလီႁၵ်ႉ။ လွင်ႈ ႁၢၼ်မိူင်းသမ်ႇ ၵွၼ်ႉၵဵတ်းႁႃႈၶိူဝ်ၵေႃႈ ပဵၼ် လိူင်ႈယႃႉ ၶႃႈၵိူဝ်ႈ။"*

ၶိူတ်းၸၼ်သေ မိူင်းၸၢဝ်းၵေႃႈပဵၼ်မိူင်းလူင် ၵၼ်ယႃႉႁၢင်ႈသေ မီးႁူၼ်းမိူင်းၸမ်လိူဝ်ပိူၼ်ႈ တေႃႇမိူဝ်ႈလီဝ် ၵေႃႈဝႃႈလႆႈ။

တႆးလူး၊ မီးၸမ်လူၼ်ႇလႆႉ ၸတႃႉၵဝ်ဝၼ်း တူၵ်းမိူင်းၸၢဝ်း, တေႃႇမိူင်းမၢၼ်ႈ မိူင်းႁလႃး မိူင်း ဝဵတ်ႇၼမ်း မိူင်းလၢဝ်း မိူင်းထႆး။ ပေႃးၶဝ်းမေ

ပၢင်ႇလႆႉယႂ်ႉႁၢင်ႈ ယွၼ်ႇပိူဝ်ႈမၼ်းယူႉတီႈမ်ႉ
မိူင်းတေလၢင်ႈယႂ်ႉႁၢင်ႈၵေႃႈ မီးတီႈလုမ်းယႂ်ႉမေယွမ်းၸွမ်းႁူမ်ႈႁွမ်း

လဝ်ႉလိူဝ်ႉ

လင်ႉလႆႈၶပ်ႇၶႃႈမွၵ်ႇသေ ႁူႉၶဝ်ႈရူမ်ႈပၢင်ႁူမ်။

ၽွင်းၸၼ်ႇ မီးထိူင်ႈလုမ်းၸိူင်ႈ၊ ႁႃႈႁွၼ်ႉ ပူၼ်ႇ ႁႂ်ႉလႆႈၽိတ်းႁၢၼ်မႃးတင်း မဝ်လိူဝ်တူင်း ။ ၽူႈၵွၼ်ရူဝ်လုမ်းၸၼ်ႇလၢတ်ႈတီႈ မဝ်လိူဝ်တူင်း ဝႃႈ *"ၶဝ်းလႆႈၶိူတ်းတၢင်းလီပ်းလႅၵ်ႈႁၢၼ်မႃးၸမ်။*

မၼ်းၵေႃႈ ၵိူင်ႉမိၼ်ႈႁၢၼ်တင်း လဝ်ႈပႃးရူႉ လူင်မိူင်းၸၢဝ်း, **လဝ်ႉလိူဝ်ႉ** ယၢမ်ႈသွၼ်ဝႆႉဝႃႈ – *"ပၢင်ႇလႆႉယႂ်ႉႁၢင်ႈ ယွၼ်ႇပိူဝ်ႈမၼ်းယူႉတီႈမ်ႉ။ မိူင်းတေလၢင်ႈယႂ်ႉႁၢင်ႈၵေႃႈ မီးတီႈလုမ်းယႂ်ႉမေယွမ်းၸွမ်းႁူမ်ႈႁွမ်း။"*

ၶိူတ်းလွမ်းလႆးဝႆႉလႅၵ်ႈႁၢင်ႈႁူမ်ႈၸွမ်း၊ မေယွမ်း တေႃႇႁၢၼ် တေၵမ်ႉလၢင်ႈယႂ်ႉႁၢင်ႈမိူၼ်ပိူၼ်ႈၶိူဝ်။

လႆးသိူၼ်းသႂ်ႉ (20/01/2010)

ဝဵင်းမူႇၸေႈမီးလွင်ႈတူင်ႉၶိုင်သၢၼ်ၶတ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ

ဝၼ်းထိ **07/01/2010** မီးၵူၼ်းဢၼ်သီ သပြေႊ (Spray) ၵႂႃႇပူၼ်ႈသိတ်းၸွမ်းၽႄႈႁူင်း ၵႅမ်းလၼ်ႉသုင် (ၵထၵ 2) ဝဵင်းမူႇၸေႈ ဝႃႈ– ဢမ်ႇဢၢၼ်ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ **2010** ၊ ၸွမ်းလိၵ်ႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢင်းသူလိူဝ်ႈတူၵ်းသုမ်း၊ ပွႆႇပၼ် ၵႂင်ႇသၢၼ်းသုၵ်ႈ၊ ၵၢၼ်လူင် ပဵၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ႁဝ်း–ဝႃႈၼႆႉ။ ပဵၼ်ဝၼ်းၶတ်းပၢင်ပွႆးၽႅၢႇပႃးပလႃႇ တီႈႁူင်းႁဵၼ်းၶၼ်ႉ မိူဝ်ႈၵၢၼ်တူင်ႉၶိုင်လႆႈလႆႈပိူင် ၵူၼ်းၼပ်ႉႁူမ်ႈၶမ်ႇ၊ ပွတ်းၼွၵ်ႈၵူၼ်းတင်းၶမ်ႇဢွၼ် ၵၼ်ႈၵႂႃႇၵုမ်ႇတူလ်းတူဝ်လိၵ်ႈ။ ယူႇၵဵပ်ႉၶိုင်ႈ ပလိၵ်ႈမၢၼ်ႈၵႂႃႇယႃႉမွတ်ႇ/လူပ်းပဵတ်ႈ။

ၶႃႈႁၢပ်ႇၵၢၼ် ၶၢဝ်းႁူင်းႁဵၼ်းႁေႉၶိုင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– တူဝ်လိၵ်ႈၼၼ်ႉ ႁၼ်မိၼ်ႈလိမ်မိုဝ်ႈ ၵၢင်ၶွၼ်လဝ်ႉ။ မၢင်တီႈဢၼ်သီပူၼ်ႈတဵမ်ႈၽေႃ၊ မၢင် တီႈဢၼ်ထုၼ်ၶၢဝ်တဵမ်ႈၽေႃ။ ႁေႉၶိုင်ႈလၢတ်ႈ ဝႃႈ– ပွႆးပႃးပလႃႇ ၸၼၵၢၼ်တူင်ႉၶိုင် ၵႃႈဝဵၼ် ၶႃပပ်ႉလိၵ်ႈလႃးၵိူဝ်းၼၼ်ႉ လဝ်ႈၼႄႈတီႈမၢၼ်ႈၶဝ် ႁဵတ်းၵိၼ်ငိုၼ်းၵူလ်း၊ ဢမ်ႇႁၼ်ၼမ်ႉတွၼ်း ၽွၼ်းလီသင်–ဝႃႈၼႆႉ။

ဝၼ်းထိ **08/01/2010** မီးၵူၼ်းၵႂႃႇပူၼ်ႈ သီထဵင်ႈတီႈ လုမ်းၽႃႇၵူတ်ႇထတ်းၵူၼ်းၶဝ်ႈမိူင်း (လဝၵ) ၸလႈ ၶူင်ႇႁိူဝ်းမိၼ်မဵင်းမိႈ သၢၼ်ၶတ်း လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မိူၼ်ၵဝ်ႇ။ ၵႃႈပူၼ်ႉမႃး လွင်ႈ တူင်ႉၶိုင်ၵၢၼ်မိူင်း သၢၼ်ၶတ်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တီႈဝဵင်းမူႇၸေႈ ဢမ်ႇယၢမ်ႈမီး၊ ၽႂ်လုမ်းလႂ်မႃး ႁဵတ်းၵေႃႈဢမ်ႇႁူႉ။ ❑

ၵျေႃႇၽဵဝ်း ထတ်းတပ်ႉမိူင်းၶၢၵ်ႇမိူင်းယၢင်း ၽႃင်ႉလွင်ႈသိုၵ်းလၵ်ႉပႂ်ႈ

ဝၼ်းထိ **06–07/01/10** ၽူႈၵွၼ်းတိူင်း သိုၵ်းသၢမ်ၶဵင်ႇ (ၵဵင်းတုင်) ၸွမ်ႇၶၢၼ်ၵျေႃႇၽဵဝ်း ၵႂႃႇမိူင်းၶၢၵ်ႇ မိူင်းယၢင်း၊ ၵႂႃႇပၼ်ၶိူင်းၸႂ်သိုၵ်း ၽူႈမီးလၼ်ႉၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်း လဵပ်ႈၶိူၼ်းတူလ်း ငဝ်းလႂ်းၼေႈလိၼ်။ ၵျေႃႇၽဵဝ်းၵႂႃႇပွၵ်ႈၼၼ်ႉ ဢမ်ႇလူင်းတပ်ႉ။ မိူဝ်ႈၵူႈပွၵ်ႈ ၵႂႉၵႂႃႇၼွင်ႉဢုပ်ႇ လဝ်ႈၼေႈတီႈၶႃႈႁၢပ်ႇၵၢၼ်ၶုၼ်ၵူႈၼွင်ႈၵၢၼ် တင်း ပူႇၵၢင်ႉပူႇသဵၼ်။

ဢၼ်ၵျေႃႇၽဵဝ်းလၢတ်ႈသေ ၶႂ်ႈသိုၵ်း မၢၼ်ႈသိုပ်ႇလၢတ်ႈႁူဝ်ႈဢွၵ်ႇမီး **3** ၶေႃႈ **(1)** ယႃႇ ပၼ်သိုၵ်းလၵ်ႉပႂ်ႈထဵင်ႈ၊ ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်း တပ်ႉၶဝ်ပၵ်းတႃႇၵုမ်းသိုၵ်းလီလီ၊ သိုၵ်းႁဝ်းၵႂ်ႉပႂ်ႈ/ ၶႃႇလႆႇၵႃႈပူၼ်ႉမႃး ပိူၼ်ႈဢွၵ်ႇၶၢဝ်ႇငၢဝ်းၸႄႉ ၵိုဝ်ႈသဵင်လုၸဝ်ႈ ဢမ်ႇမီးသရေႇၼေႈတႃႇသင်၊ ငဝ်ႈငုၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်းႁဝ်းၵေႃႈ လႆႈပွင်ႉၸၼ်း၊ *(ပူၼ်ႉမႃးမွၵ်ႈ 2 လိူၼ် သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵႂႃႇၶႃႇလႆႇ ၼေႈလိၼ်ဝႃႉ ပွတ်းၶူဝ်သုင် 2 ၵေႃႉ)* **(2)** ႁႂ်ႈ ၽႃင်ႉလွင်ႈတူင်ႉၶိုင်လုမ်းသိုၵ်းဝႃႉ လုမ်းမိူင်းလႃး ၶဝ်လီလီ၊ ပၵ်းတႃႇတူလ်းလိူဝ်ၵဝ်ႇ၊ တူင်ႉၶိုင် လဵၵ်ႈလႂ်ႈသင်မႃး ပွင်ႇၶၢဝ်ႇပၼ်ၶိုတ်းလမ်ဝႂ်းဝႂ်း၊ **(3)** ၶဝ် *(လုမ်းဝႃႉ၊ မိူင်းလႃး)* မႃးႁဵတ်းတပ်ႉၶပ်ႉ ယႂ်ႉ၊ ၸွမ်းလဵၼ်ၶဵၼ်ႈၵိူဝ်းၼၼ်ႉ ၵႂႃးႁူၵႂႃးတၢၼ်ႇၼၼ်ႉ

ၽူႈၵွၼ်းတိူင်း သိုၵ်းသၢမ်ၶဵင်ႇ (ၵဵင်းတုင်) ၸွမ်ႇၶၢၼ်ၵျေႃႇၽဵဝ်း

–ဝႃႈၼႆႉ။

ၵျေႃႇၽဵဝ်း ယင်းဢၼ်လူမ်းလမ်သေလၢၼ် ၵႂၵ်ႇဝႃႈ– *“ပေႃးဢၼ်ၵဝ်ႇဝႃႈၸတေႃႉ ႁဝ်းဢၼ်လႂ်ႈ လီလႂ်ႈဢၼ်ႇၵုပ်ႇၶဝ်ႈႁူၺ်းၶဝ်ၸႅတ်ႈ ထဵင်ႈ 10 ပီ ၵေႃႈဢမ်ႇလႆႈ၊ ဢၢၼ်ႈၵိူဝ်းၼၼ်ႉ ပဵၼ်မႂ်ႇၵေႃႈ ပိူၵ်ႇ ၼေႈၸၼ်ႇ၊ တၵ်းလႆႈပွမ်ႈတူၼ်ႈမၼ်းပဵတ်ႈၵူၺ်း၊ လုမ်းမိူင်းလႃးၸတႃႉ ဢၼ်လႂ်းလွၵ်ႈၵေႃႈလႆႈယူႇ၊ ဢၼ်ယၢပ်ႇၼၼ်ႉ ၵွပ်ႈလုမ်းဝႃႉမႃးၶတ်းၶၢင် ဢၼ် ၶၢပ်ႈၶဝ်ႈဝႂ်ႉ၊ ပေႃးဢၼ်ၵဝ်ႇဝႃႈၸတႃႉ သိုပ်ႇၵႂ်ႉလႂ်ႈ လီၼၼ်ႉဢမ်ႇပဵၼ်ၵၢၼ်”* – ဝႃႈၼႆႉ။

ဢၼ်ၵျေႃႇၽဵဝ်းဝႃႈ –တပ်ႉဝႃႉၵႂႃးတၢမ်ၼၼ်း ၶိုၼ်ႈၸၼ်ႉ– *“ပဵၼ်တပ်ႉမႂ်ႇ ၵိူဝ်းဢၼ်လုမ်းဝႃႉ တင်းလုမ်းမိူင်းလႃး ႁူမ်ႈၵၢၼ်ၵေႃႇသၢင်ႈပၵ်းပိူင် ၶႂ်းဢူင်ႇၸွင်ႁူၵ်ႈ လိၼ်ၶိၼ်ႈပွတ်းလၢၼ်ႇၶူဝ်သုင်။ ႁိမ်းဝၢၼ်ႈၵိူင်းၼၼ်ႉ ၵူႈပွၵ်ႈမီး တပ်ႉလဵဝ်၊ ၶၢဝ်း တၢင်း 2–3 လိူၼ်မႃး 2 လုမ်းႁူမ်ႈၵၼ်ၸမႆႇၶၢၵ်ႈ တပ်ႉမႂ်ႇထဵင်ႈ မီး 11 တပ်ႉ။ ယူႇတီႈတပ်ႉမၢၼ်ႈ မိူင်းယၢင်း ၶူဝ်ၵွင်းလွႆႇၸွမ်သၼူၵ်ႉ (တပ်ႉမၢၼ်ႈ ၶလယ 281) မုင်ႈတူလ်းႁၼ်လီၸၢင်ႉ၊ ယၢၼ် ၵႂ်မွၵ်ႈ 5–6 လၵ်းၵူလ်းၸလႈ ၵျေႃႇၽဵဝ်း ဢၼ် ႁွင်ႈသွင်ႇ (မၢၼ်ႈပျႅင်း) တူလ်းသေ လၢတ်ႈဝႃႈ ၵႂႃးႁူၵႂႃးတၢမ်ၼၼ်း”* – ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

လုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်းသိူင်ၸိူင်လွမ်းပၢင်သၢင်း

လုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်း တပ်ႉသိုၵ်းလိူင်ႈတႆး SSA ၼၼ်ႉ တိုၵ်ႈတီႈဢမ်ႇလႆႈယိၼ်းၶၢဝ်ႇၸွင်ႇ (ငိူၼ်းၸႆ) လႆၢလႆၢၶၢဝ်ႇတေႃႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မိူၼ် ပၢင်သၢင်းယိၼ်ႈ 9 ၶၢဝ်ႇ (10/11/09) ၼၼ်ႉ ၵေႃႈ ၶၢဝ်ႇယိပ်းမၼ်ႈလွၵ်းလုၵ်း ဢမ်ႇပိူင်ႈၵၼ် တင်းလုမ်းဝႃႉ။

ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း SSA ၵူၼ်းၼုမ်ႇ ၵေႃႉၼိုင်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– ပိူဝ်ႈတႃႇ လိၵ်ႈ လႆႈလိူဝ်ႈသိူင်ၼၼ်ႉ ဢမ်ႇပိၼ်လႆႈ၊ ဢမ်ႇယွမ်း ပၼ်ပိုၼ်းႁဝ်းႁႃလႆႈ။ လူဝ်ႇၵူၼ်းပႆႇတႆၼၼ်ႉ ပုတ်ႈ လႆႈလိူဝ်ႈဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ဢမ်ႇၵႂႃႇလႆႈႁဵတ်းၵၢၼ် လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ။ ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မိပ်ႇငိူၼ်း ၵမ်ၵိၼ်းငဝ်ႈငုၼ်းသိူင်ၵိူဝ်ႉၼၼ်ႉ ဢမ်ႇမီးသင် တႃႇတေမိပ်ႇငိူၼ်းထိူင်ႈယဝ်ႉ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈၵိူၼ်ၸိူင်း ႁဝ်းၵမ်ႈၼမ်ၸွမ်းၵၼ် ပွတ်းၼႄႈလိၼ်တပ်ႉလုမ်း 1 ၊ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၼဵင်ႈလိူၼ်ႈလွၵ်းလိူင်ႉလႆႈမႃး လိူင်ႉၸိူဝ်ၵေႃႈ ၽႆ၊ႁဝ်းၸတႃႉ (1) တေၶိူဝ်ႈငၢႆႈ ယွမ်းႁပ်ႉႁႃႉ (2) တေဝ်ၸိူဝ်ၵွင်လင်သၢၼ်ၶတ်း ႁႃႉ၊ ဢမ်ႇထုၵ်ႇလီၵူၼ်မဝ်းဝၼ်ႇဝိူၺ်ႈ၊ ႁဝ်းတၵ်းလႆႈ ၵူမ်းၼေႈႁၢင်ႈႁၼ်း ၽၢင်ႉၵိမ်းၵၢၼ်သိုၵ်းႁဝ်းၵူၼ်း –ဝႃႈၼႆႉ။

သမ်ႉမီးၶၢဝ်ႇဝွင်ႈဝိင်းၵွၵ်ႈမႃး မိူဝ်ႈၸူဝ် လိူၼ်ၵျၢၼ်ႊၼဝ်ႊရီႊ (2010) ထိုင်ႈဝႃႈ– လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈလွမ်လိူမ်ႈၸုမ်းဝၼ်း လွင်ႈတေပွႆႇ ပၼ်လၢဝ်ႈသိူဝ်ထႅၼ်ႈ တင်း လၢဝ်ႈၶုၼ်ထုၼ်းၵူး ပိူဝ်ႈတႃႇလိၵ်ႈပိၼ်ႇၸူႈ SSA ယွမ်းႁပ်ႉလိူၵ်ႈလႆႈ ပိူၼ်တပ်ႉပွႆႉၼႃႈလိၼ်/ပီႈတုၵ်ႉ။

ဝၼ်းထိ 7/01/10 RFA ၵွၵ်ႈၶၢဝ်ႇဝႃႈ– UWSA တၢင်ႇယိၼ်းႁႃႇၶၢဝ်ႇၸွင်ႇ 9 ၶၢဝ်ႇၼၼ်ႉ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈပၢၵ်ႈပိတ်းတင်းပိုၵ်း။ DVB ၵေႃႈၵွၵ်ႈၶၢဝ်ႇဝႃႈ– မိူဝ်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈႁႃႇၶိုင် သိုၵ်းၵူဝ်းၵၢင်ႉလိူၵ်ႈလႆႈ ႁဵတ်းတပ်ႉပွႆႉလိူၼ်လိၼ် ၼၼ်ႉ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇယွႆႇလူင်ပိူၼ်တၢင်းၵၢၼ်သေတႃႉ ၵေႃႈ ယူႇတီႈတပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉႁူမ်ႈ UWSA ၸတႃႉ ႁွင်ႈၵၢင်ႇၵေႃႈ ဢမ်ႇမွပ်ႈပၼ်မၢၼ်ႈလႆႈ၊ ၼေႈလိၼ်ၵေႃႈဢမ်ႇမွပ်ႈဢၢပ်ႈပၼ်လႆႈ၊ ပၢင်ၵုမ် ၵေႃႈၵွၼ်ႈၸိူဝ်ငဝ်ႈငုၼ်းပၢင်သၢင်း တေပ်းတတ်း လိူင်ႉၼႆႉ – ၵေႃႉလမ်လွႆၽူႈၵွၼ်ႈၸိူဝ် ၼၵ်းလုမ်းဝႃႉ လၢတ်ႈၸၼ– ဝႃႈၼႆႉ။

ဝၼ်းထိ 08/12/09 NMG ၵေႃႈ ၵွၵ်ႈၶၢဝ်ႇဝႃႈ– ယူႇတီႈၵေႃႈၵွၼ်ႈၸိူဝ်ငဝ်ႈငုၼ်း ပၢင်သၢင်း တိုၼ်းတေပ်းတတ်းဝႆႉဝႃႈ ဢမ်ႇၵၢၼ်း ပွႆႉဝၢင်းႁွင်ႈၵၢင်ႇတူဝ်လၢဝ်ႈၵဝ်ႇ၊ တေၵိူတ်ႇၸၸႃႉၵင်ႈၼေႈလိၼ်ဝႃႉ၊ တေသိုပ်ႇၵေႃႇသၢင်ႈလွင်ႈ ပၼ်ႈၵိၼ်ႇၼိၼ်ႈၼေႈၵၼ်သိုပ်ႇ ႁၢင်ႈႁၼ်းၽၢင်ႉၵိမ်း ၵၢၼ်သိုၵ်းလီငၢမ်း၊ လွင်ႈထိတ်းႁႃမ်းယႃႈမဝ်းၵမ် လိူဝ်းၼၼ်ႉ သိုပ်ႇႁၼ်တ်းႁႃႇၸိင်ႈၸိင်ႈၸိင်ၸိင်– လိူင်ႇ ၶၢဝ်ႇလမ်လွႆၽူႈၵွၼ်ႈၸိူဝ်ပၢင်သၢင်း လၢတ်ႈၸၼ ၼင်ႇၼႆႉ။

ဝၼ်းထိ 11/12/09 လုမ်း NEJ ၵွၵ်ႈ ၶၢဝ်ႇထိုင်ႈဝႃႈ–မီးမိူဝ်ႈထိသၢမ် လၵ်ႉႁႃႇပိုၼ်ၸၽႄး လိၵ်ႈတူၵ်းႁၢၼ်ႉၼႄႈလိၼ်ဝႃႉ ပွတ်းမိူင်းပွၵ်ႉ မိူင်းၽိူၼ်၊ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇသၢၼ်ၶတ်း လွင်ႈတပ်ႉသိုၵ်း ဝႃႉ UWSA ယိၼ်ႈတၢင်ႇၶၢဝ်ႇၸွင်ႇ 9 ၶၢဝ်ႇ တီႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၼၼ်ႉဝႃႈ ဢမ်ႇထုၵ်ႇမိူၼ်ႈ၊ ဢမ်ႇ လိူဝ်ႈလွႆႈ၊ ဢမ်ႇလီပိၼ်၊ ဢမ်ႇၵမ်ႉထိမ်၊ ပိၼ်ၽိူၼ် ၵၢၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁဵတ်းလိၵ်ႈလၵ်ႉလွမ်ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ ၼႄႈၼေႈလိၼ်ဝႃႉ။ ❑

ၽူႈမီးလၼ်ႉလုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်း SSA

တိုၵ်ႉသၢၼ်ၶတ်းလွင်ႈႁဵတ်းတပ်ႉပွႆႉၼေႈလိၼ်

လိမ်မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး မွၵ်ႈၵၢင်လိူၼ်တီႊ သိမ်ႊပိူဝ်ႊ 2009 ပိူၵ်ႉသမ်ႉလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႃႈ– လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ၼွင်းလိူင်ႈတႆး မိူၼ်ၼင်ႇ လုမ်းၶၢင် KDA ၊ ၵူဝ်းၵၢင်ႉ လိူၵ်ႈလႆႈ ပိူၼ်တပ်ႉပွႆႉလိူၼ်လိၼ်ယဝ်ႉ ၼႆၵေႃႈ ၽူႈၵွၼ်း တပ်ႉ ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်း ၼွင်းလုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်း SSA တိုၵ်ႉယိပ်းမၼ်ႈတိူၵ်ႈလိူင်း လွင်ႈဢမ်ႇ ၶၢၼ်း လိူၵ်ႈလႆႈႁဵတ်းပီႈတုၵ်ႉ။ ဢမ်ႇမီး ၼေႈလိၼ်တိတ်းလပ်းလိူၼ်လိၼ်ၸလႆး လႆႈထုၵ်ႇ သိုၵ်းမၢၼ်ႈမိပ်ႇၶိုး ႁဵတ်းႁဵတ်းပီႈတုၵ်ႉၵႃႈႁိူဝ် ၵေႃႈ ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်းၵမ်ႈၼမ် ပႆႇယွမ်းပႆႇၽွမ်ႉ လႃးလႃး– သိူပ်ႇယိၼ်ယၼ်ၼင်ႇၼႆႉ။

ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉႁွင်ၵေႃႉၼိုင်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– *"ပေႃးၽူႈၵွၼ်ႈၸိူဝ်ႁဝ်း ၵွၼ်ႈႁဝ်းၶဝ်ႈထမ်ႈ တူၵ်းလုၵ်းလဝ်ၸတႃႉ ႁဝ်းဢမ်ႇၽွမ်ႉ တိုၼ်းဢမ်ႇ လွမ်းလႃးလႃး၊ ဢိုင်ၼိူဝ်ၶၢဝ်ႇလီသင်ႇငဝ်ႈငုၼ်း သိူင်ၵိူဝ်ႉသေ လဝ်ႈၼေႈတီႈၶဝ် လူင်းထၢမ်ၵၢင်လွႆ သိုၵ်းၼွင်းပိုၼ်ႉတီႈမၢင်တပ်ႉလုမ်း ပိူဝ်ႈတႃႇၵိပ်း သၢမ်ႇ ၵိူၼ်ၸိူင်းသိုၵ်း ၶဝ်ႈပႃးၼွင်း ပီႈတုၵ်ႉ ၼၼ်ႉ ၵမ်ႈၽွင်ႈၼိူၼ်းတွပ်ႇဝႃႈ– ဢမ်ႇႁဵတ်း၊ ပေႃးမႃးၵိပ်းသၢမ်ႇ တႃႇလိူၵ်ႈလႆႈယူႇတူဝ်ႈသိုၵ်း မၢၼ်ႈ ၵွၼ်ႈႁဝ်းၶဝ်ႈမူၼ်ႉတူဝ်ႈမၢၼ်ႈၵုမ်းၸတႃႉ ပိူၼ်ၽူဝ်မႃးၵွၼ်ႈႁဵတ်းၵေႃႈ တၵ်းလႆႈဢဝ်လိူင်ႈ ယူဝ်ႉ"* – ဝႃႈၼႆႉ။

ဝႆႈၼၼ်ႉ ၽူႈၵွၼ်ႈၸိူဝ်လၼ်ႉသူင် လဝ်ႈ ၼိူင်ႈ ၶိုၼ်းပၼ်ႁိူင်းလွႆၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်း ၽူႈၵွၼ်း တပ်ႉၶဝ်ဝႃႈ– *"ပေႃးၵဝ်တေၵွၼ်ႈၸိူဝ်သူၵွင်လင် ပိူတ်ႈပေႃးၸမ်ႈၵူၼ်းမိူင်း ၽူႈႁၵ်ႉလၢတ်ႈ တင်းလႆႈ ၼႆႉ သူယႃႇပေဝႃႈၵဝ်ပိၼ်ၵူၼ်း၊ ၽြေးသိၼ်ပၢၼ် ယႃႇၵုမ်ႉၵဝ်လႃႈ"*–ဝႃႈၼႆႉ။

ၵမ်ႈၽွင်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ– *"ပေႃးငဝ်းလၢႆး တိူၵ်ႈတိူၵ်ႉမႃး၊ သင်ဝႃႈဢမ်ႇလိူဝ်လႆႈလုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈမိပ်ႇၶိုးသေ တိူၵ်ႈတီႈႁဵတ်းပီႈတုၵ်ႉႁႃႇ ၵေႃႈ တီႈၼမ်သုတ်းတေမီးဢမ်ႇပူၼ်ႉလႆႈၶိုၼ်*

သိုပ်ႇၼႃႈ–10

သိုၵ်းမႆႇ,တပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉ,လူင်းႁူင်းၽိုၵ်းသွၼ်ၸိူင်ပႆႈ ၸၢဝ်းလႃႈႁူႉ,ၸမ်သုတ်းပွၵ်ႈၸိူၵ်ႈ

ၵိမ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း ၸၢဝ်ႉလူင်းတၢင်း

Photo : SHAN

ဝၼ်းထိ **15/01/10** ပွတ်းၼွႆႉၶွၼ်ဝၼ်း တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉႁူမ်ႈ UWSA ၸိတ်းပွႆး လူင်းႁူင်းၽိုၵ်းသွၼ်သိုၵ်းမႆႇ, ၶလႈၽူႈမီးလၼ်ႉ တီႈငဝ်ႈငုၼ်းတပ်ႉလုမ်း **468** မူိင်းပွၵ်ႉ၊ သိုၵ်းမႆႇ, တင်းသိူင်ႈမွၵ်ႈ **1,000** ပႆ။ ပိၼ်သိုၵ်းမႆႇ,ၵမ်ႈၸမ်ၸႂ်းငၢၼ်ဝၢၼ်ႈ သိုၵ်းႁူၼ်းမူိင်းၵမ်ႈၽွင်ႈ ၶတ, ဝၼ်းထိ **14/01/10** ႁူၼ်းလူင်ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်လၼ်ႉ သုင် ငဝ်ႈငုၼ်းပၢင်သၢင်း မူၼ်ၸင်, ၵိမ်ၽူႈပွင် ၵၢၼ်သိုၵ်း ၸၢဝ်ႉလူင်းတၢင်း၊ ၵိမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ သိဝ်း မိၼ်,လိူင် ၶလႈႁူၼ်းလူင်တၢင်,ၵေႃႉ ၸၢဝ်ႉၵေႃ ၶၢင်း ပဝ်းယိဝ်,လိူင် တႃႉၶႆႈလူၼ်း ၶိုၵ်, ၽူႈမီးလၼ်ႉ ၽႆ,မူိင်းၽႆ,သိုၵ်း မွၵ်ႈႁူဝ်ပၢၵ်, လူတ်ႉၵႃးၸပ်ႉႁူဝ်သိပ်းလမ်း လူင်းႁူ,မူိင်းပွၵ်ႉ။

သိုၵ်းမႆႇ, ၸႂ်းငၢၼ်ဝၢၼ်ႈ သိုၵ်းႁူၼ်းမူိင်း ပွၵ်ႈၼႆႉ ၵမ်ႈၸမ်ပိၼ်ၸၢဝ်းၼူိဝ်းလႃႈႁူႉ, မီးမွၵ်ႈ **80%** ၊ ဝႃႉ/တႆး/ၶၼ, မီးမွၵ်ႈ **20%** ။ ၸႄႈလိၼ် တပ်ႉလုမ်း **468** မူိင်းပွၵ်ႉၶလႈ ၸႄႈလိၼ် UWSA ယိပ်းၵုမ်းပတ်းပိုၼ်ႉ ၵိပ်းသိုၵ်းမႆႇ,ၽိုၵ်း သွၼ်ၵၢၼ်သိုၵ်းပွၵ်ႈၼႆႉ ၸၢဝ်းၼူိဝ်းလႃႈႁူႉ,ၸမ် သုတ်းပိၼ်ပွၵ်ႈၸိူၵ်ႈ၊ ၵိပ်းၶဝ်ၼွႆးပိုၼ်ႉတီႈမူိင်းပွၵ်ႉ မူိင်းၽိူၼ် မူိင်းၵ တေႃ,ထိုင်ၸႄႈလိၼ် မေႃ,ၽႃႉ မၢင်ပိုၼ်ႉတီႈ။ ပိၼ်သိုၵ်းမႆႇ,လူိဝ်းၵိပ်းၼွႆးပီ **2009** ဝႆႉလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမိပ်,ၶီးၵမ်ၵိၼ်း တုၵ်းမႆႈ လုမ်းဝႃႉ ၸႂ်ႈၸိတ်းတပ်ႉပွႆႉလိၼ်လိၼ်မႃး။

ၼွႆးၸႄႈလိၼ်ပိုၼ်ႉတီႈ တပ်ႉလုမ်း **318** ပွတ်းမူိင်းမႆႇ, ၸမ်ႉတိုၵ်း၊ တပ်ႉလုမ်း **418** ပွတ်း မင်းသိူင် ဝိင်းၵဝ်,ပၢင်ယၢင်း ၶလႈ ပိုၼ်ႉတီႈ ၸႄႈလိၼ်ဝႃႉပွတ်းတႂ်ႈ ၸႄႈလိၼ်သိုၵ်း **171** မီး **4–5** တပ်ႉလုမ်း ၼွႆးၶလႈဝိင်း မူိင်းသၢတ်, မူိင်းတူၼ်ၵေႈ သိုၵ်းမႆႇ,ၽိုၵ်းသွၼ်ၵၢၼ်သိုၵ်းၸင်, ၵဝ်,၊ တင်ႈၶတ,ၼွႆးပီ **2009** မႃးတေႃ,ႁူဝ်ပီ **2010** ၼႆႉ သိုၵ်းမႆႇ,ႁူႈပိုၼ်ႉတီႈ ႁူမ်ႈတင်းမူတ်း ၶမ်,ယွမ်း **3,000** ၼႆႉယဝ်ႉ။ ❑

ပဝ်းယိဝ်,သိူင် ပူင်ႁၢမ်းတိုၵ်းသူၼ်းၽႃင်ႉၵိမ်းၵၢၼ်သိုၵ်း

ဝိပ်ႉသႆႉၸိဝ်းၶီးၺူး (New Era) ၶွၵ်, ဝႃႈ– မူဝ်ႈၵၢင်လိူၼ်ၵျၼ်းၸိဝ်းရီး ပူၼ်ႉမႃးၸၼ်ႉ ထီးဝီးမူိင်းဝႃႉ WSTV ႁူဝ်ၼွႆႉႁူဝ်ၼမ်ႈ ၶွၵ်, ၸႆးၵၢၼ် လွင်ႈႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ပဝ်းယိဝ်,သိူင် မွၵ်, လၢတ်ႈပူင်ႁၢမ်းဝႃႈ– ၸပ်ႉတုင်းၶဝ်လွင်ႈပႃ,တီ, မူိင်းဝႃႉၽွမ်ႉႁူမ်ႈ (UWSP) သေယဝ့် ၶွၼ်ၵၼ် ၵိတ်,ၶၼၶၸႉၵင်ႈၸႄႈလိၼ်ၸဝ်း၊ ၽႃင်ႉၵိမ်း/ ယႃ,ယူပ်ႈယွမ်းလူမ်လၢမ်။ လၢတ်ႈၼွႆးပၢင်ၵုမ် ပၢင်သပ်းလိင်းႁူၼ်းသိုၵ်းႁူၼ်းမူိင်း၊ ၶိင်ၸူိဝ် တမ်းဝၢင်းဝႆႉၽိၼ်ၵၢၼ် ၸၢင်ႈၸိင်းသိုၵ်းတူဝ်ႈ တၼ်း။

ၼေႃႈပူင်ႁၢမ်းႁူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၶၼ်ပွႆ,ၶွၵ်, ၼွႆးထီးဝီးၼႆႉ ၼိုၼ်းသိုပ်,ပိုၼ်ၶွၵ်,ၶၸ ၼွႆးၸႄႈ လိၼ်ဝႃႉၵုမ်းယိပ်းပိုၼ်ႉတီႈႁူႈတီႈ တေႃ,ထိုင် လၼ်ႉၶလႈဝိင်းၶလႈတွၼ်ႈ မူၼ်ၸင်,ၸမ်ႉတိုၵ်း မူိင်းမႆႇ, ဝိင်းၵဝ်, မူိင်းပွၵ်ႉ မူိင်းၽိူၼ် လူိဝ်းၼႆႉ။ ႁူႈတပ်ႉလုမ်းႁူႈၸႄႈလိၼ် ၶလႈဝိင်းလွႆ ၶလႈ တွၼ်ႈၸၼ်ႉ ၽိုၵ်းၵၢၼ်သိုၵ်းပၼ်ႁူၼ်းသိုၵ်းမႆႇ,။ ၸႂ်းငၢၼ်ဝၢၼ်ႈ/သိုၵ်းႁူၼ်းမူိင်း ႁူႈပိုၼ်ႉတီႈ၊ ပၢင်

Photo : SHAN

ၽိုၵ်းၵၢၼ်သိုၵ်းပိုၼ်ႉထၢၼ်ႁူႈတီႈ ၶၢၼ်းယဝ်ႉ တူဝ်ႈၼွႆးလူိၼ်ၼႆႉ။ မၢင်တီႈ ၶၼ်ၼိုၼ်ႈၸိၼ်းၽိုၵ်း ၵၢၼ်သိုၵ်းပိၼ်သိုၵ်းၵိမ်သိုၵ်းၽႃင်ႉၸၼ်ႉ ပႃး ၸၢင်းယိင်း၊ ပေႃးဝႃႈလမ်ႈလုတ်,လွႆႉၵၢၼ်မႃး ၸႂ်ႈတူဝ်ႈတၼ်းၼဝ်ႈလွႆႈလႆႈၵမ်းလိဝ်။ ၶိၼ်ၸိင်း ယိပ်းၵွင်ႈၼွႆးၸႄႈလိၼ်ဝႃႉတင်းမူတ်း (ပႃးလိမ် သိုၵ်း/ႁူၼ်းမူိင်း/သိုၵ်းၵိမ်) မီးမွၵ်ႈ **3** မိုၼ်,ပႆ။

တင်ႈၶတ, ဝၼ်းထိ **28/04/09** မႃး ဝႆႉလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတုၵ်းမႆႈမိပ်,ၶီးၸႂ်ႈလုမ်းၵိုတ်း သိုၵ်း လိၵ်ႈလႆႈပိၼ်တပ်ႉပွႆႉလိၼ်လိၼ်။ တပ်ႉပွႆႉ ၸႄႈလိၼ်မႃးၼႆႉ မီးလွင်ႈၼိင်ႈၼိင်တေႃ,ၵၼ်မႃး ၶလႈ လႆမူ,လႆလုမ်း (ပူိင်လူင်မၼ်း မူၼ်ၸင်, လုမ်းဝႃႉလုမ်းၼၢင်လူိဝ်းၼႆႉ) ၵေႈ ၸၢင်ႈၸိၼ်း ၵၢၼ်သိုၵ်း/ၽႃင်ႉၵိမ်းတူဝ်ႈတၼ်းမႃး သိုဝ်ႈၽွႆ သိုဝ်ႈမၼ်း၊ ၽႆ,ၸိုင်ႈ မီးလွင်ႈၶုပ်,ၶူဝ်းၵၼ် သေတႃႉ ၶမ်,တူၵ်းလူင်းၵၼ်လႆႈၸၢၼ်ႉတေႃ, ယၢမ်းလိဝ်။ ❑

ပၢင်ၵုမ်ၶူဝ်ၶူပ်ႇပီ ၸွင်ႊသီႊၵၢဝ်ႇသိုၼ်းလိူင်ႈတႆး RCSS

Photo : Arntai (SHAN)

ဝၼ်းထိ **15–18/01/10** မီးပၢင်ၵုမ်လူင် ၸွင်ႊသီႊၵၢဝ်ႇသိုၼ်းလိူင်ႈတႆး (RCSS) ပွႆးၵမ်း ထိ **10** ၊ တီႈၸဝ်ႈၸုမ်းတပ်ႉသိုၵ်းလိူင်ႈတႆး SSA လွႆတႆးလႅင်း။ ပိူဝ်ႈပႃးပၢင်ၵုမ်ၶူဝ်ၶူပ်ႇပီ **2009** ၶလႈၽူႈၵိူဝ်းၵုမ်လႆၢၵေႃႉလႆၢၸဝ်ႈ၊ ၽူႈၵွၼ်း သိုၵ်း၊ ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ ၵူႈၸေႈလိၼ်သိုၵ်း ၵိၵ်ႇ၊ ၽူႈၵွၼ်းၶွင်ႈၵၢၼ်ၵူႈၶွင်ႈၵၢၼ် ၶဝ်ႈႁူမ်ႈတင်း ၸမ်။ ၵူႈၽႂ်ႇ၊ၸၢႆးငၢၼ်းတၢင်ႇၶၸၽွၼ်းၵၢၼ် လိူဝ်းလႆႈႁဵတ်း သၢင်ႈမႄးၶၢဝ်းတၢင်း **1** ပီ ၵႂၢမ်း ၸင်ႇၸေႈတီႈပုၼ်ႈၽွၼ်းၽႅဝ်မၼ်း။ ဝၼ်းထိ **17/01/10** ၶိုၼ်း လိူၵ်ႈတင်ႈၶူဝ်ပဝ်ႈမႆႇ RCSS ၵူၼ်းၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ပၢင်ၵုမ် **286** ၵေႃႉ၊ လိူဝ်းမီး သုၼ်ႇလႆႈလူင်းၶၢၼ်ႉၼႃႈသဵင် **243** ၵေႃႉ၊ **218** ၵေႃႉ ၵမ်ႉထႅမ်ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း၊ လုမ်းၵိူဝ်းၵုမ် ၶလႈပၢင်ၵုမ် ၸင်ႇလႆႈႁပ်ႉၶွင်း ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ပိူဝ်ႈၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် RCSS ပွႆးၵမ်းထိ **4** ။

ၵိင်ၸိူဝ်လုၵ်ႈလုမ်း ၸွင်ႊသီႊၵၢဝ်ႇသိုၼ်း လိူင်ႈတႆး (RCSS) ယုၵ်ႉယွင်ႈသေ ၸဝ်ႈယွတ်ႈ သိုၵ်း လႆႈပိူဝ်ႈၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် RCSS ပွႆးၵမ်းထိ **1** မိူဝ်ႈ **1999** (ၽွင်းၸၼ်ႉ ၵႃႇယူၶူဝ်ပဝ်ႈ ၶၢဝ်းတၢင်း **2** ပီ ၊ ဝႆၢးမႄးၶမ်းလိၵ်ႈလႆၢႈပိူဝ်ႈ **4** ပီ)၊ ၵမ်းထိ **2** ပီ **2003** ၊ ၵမ်းထိ **3** ပီ **2006–2009** ၊ ပီ **2010** ပွႆးၵမ်းၼႆႉၵေႃႈ မၼ်းၸဝ်ႈ ပေႉလိူဝ်းၶၶႉၸိင်ႇတင်း **10** ၵေႃႉ၊ လႆႈသိုပ်ႇၶိုၼ်ႈ ပိူဝ်ႈၶူဝ်ပဝ်ႈ ပွႆးၵမ်းထိ **4** ။

ၸဝ်ႈၸၢႆးယိူ ၵိမ်ၶူဝ်ပဝ်ႈထိ **1** ၸွင် RCSS လၢတ်ႈဝႃႈ– *"ႁဝ်းထုၵ်ႇလီလိူၵ်ႈ ၸဝ်ႈယွတ်ႈ သိုၵ်း ပိူဝ်ႈၶူဝ်ပဝ်ႈ၊ ၵွပ်ႈဝႃႈမၼ်းၸဝ်ႈ မီး ၸမ်ႉၵတ်ႉလႆၢပိူင်။ ၵၼ်ႁၼ်လႅင်ႈလႅင်းလီၼႆႉ ဝႆႈ MTA ၵၼ်ၸဝ်ႈၶုၼ်သႃႇ၊ၵွၼ်ၶူဝ် လုၵ်ႈ ယဝ်ႉ တပ်ႉသိုၵ်း ၽေႃတ်ႇၶၽပိူဝ်လႆၢမူႇ၊လႆၢလုမ်း ၵေႃႈ (1) မၼ်းၸဝ်ႈၶိုၼ်း ၶမႈၸွၼ်ႈတုမ် တင်ႈ မၼ်ႈမႄးလႆႈၵူလႆးပႆႇ၊ပေႃး လႆႈၶမႈၵေႃႇ၊သၢင်ႈ ႁၢၼ်ႉတေႃႇ၊ယႂ်ႇ၊မႄႈၵႃႈသုင်မႄး (2) ၸႄႈလိၼ် ၵွမ်းလႅၼ်လိၼ် တူၵ်းၸႂ်းမိူဝ်းၽူႈၶိၼ်ၶႂၢၵ်ႈမိူင်း ၵမ်ႈၸမ်၊ ၵူလႆးၵႃႈ မၼ်းၸဝ်ႈၶိုၼ်းမႄးတင်ႈတပ်ႉ ပၵ်းၸဝ်ႈၸုၼ်းၵွမ်းလႅၼ်လိၼ်ထႆးလႆႈ"*– ဝႃႈၼႆ။ တီႈၵိူဝ်းၵုမ်ၶဝ်ၵေႃႈဝႃႈ– တင်ႈၶတ၊ၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၸဝ်ႈၵွၼ်းလိူင်း ၶွင်ႉလွင်ႈၽွမ်ႉၶူမ်ႈမိူဝ်ႈ **16/06/1983** ႁၢၼ်ႉတေႃႇ၊ MTA ၵွၵူႇ၊ **1996** ၼႆႉ **13** ပီၵၢမ်ႇ၊တိမ်၊ ၵူလႆးၵႃႈ ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ၵေႃႇ၊တင်ႈတပ်ႉသိုၵ်းတင်ႈၶတ၊ **07/01/1996** မႄးတေႃႇ၊ယၢမ်းလိဝ် လုၵ်ႈမၼ်ႈမႄးလႆႈထိုင် **14** ပီ။

ၵိင်ၸိူဝ်ၸမ်ႉၵတ်ႉလိူဝ်းၼႆႉသေ ၸဝ်ႈ ယွတ်ႈသိုၵ်း လႆႈထုၵ်ႇ၊ပၢင်ၵုမ် လိူၵ်ႈတင်ႈၶိုၼ်ႈ လၼ်ႉပိူဝ်ၵွမ်သိုၵ်း။ ၵိဝ်ႇ၊ၵပ်းလွင်ႈၼႆႉ မိူဝ်ႈ ပၢင်ၵုမ် RCSS ပီ **2005** ၵေႃႈ ၸဝ်ႈယွတ်ႈ သိုၵ်း လႆႈထုၵ်ႇ၊ပၢင်ၵုမ်လိူၵ်ႈတင်ႈၶိုၼ်ႈလၼ်ႉ၊ ၵူလႆးၵႃႈမၼ်းၸဝ်ႈၵၢမ်ႇ၊ႁပ်ႉ လၢတ်ႈၶၸလွင်ႈ တၢင်းဝႃႈ–ၼိူင်းသိုၵ်းႁဝ်းယင်းပႆႇ၊ယႂ်ႇ၊ၸမ်၊ ပႆႇ၊ၵိုင်ႇ၊ ၶိုၼ်ႈလၼ်ႉ။ ထိုင်ပၢင်ၵုမ် **6** လိူၼ် ပီ **2009** ၵေႃႈ ပၢင်ၵုမ်တၢင်ႇ၊လၢတ်ႈထိင်ႈ၊ ၵူလႆးၵႃႈ ၵၢမ်ႇ၊ႁပ်ႉထိင်ႈ။

ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်း ၽူႈမီးလၼ်ႉ ၽႂ်ႇ၊တိတ်း တေႃႇ၊ၶဝ် ၵွၼ်ၵၼ်တၢင်ႇ၊လၢတ်ႈဝႃႈ– ပေႃးႁဝ်း ၵၢမ်ႇ၊ၶိုၼ်ႈလၼ်ႉ၊ ၵၢၼ်တိတ်းတေႃႇ၊တၢင်ႇ၊မူႇ၊လုမ်း/ တၢင်ႇ၊ဝၢၼ်ႈတၢင်ႇ၊မိူင်းယၢပ်ႇ၊ၸၢၼ်ႇ၊ ၵူႇ၊တီႈလွႆ မိူင်းလွႆၵေႃႈယဝ်ႉ ပေႃးႁဝ်းဝႃႈႁဝ်းပိူဝ်ၸဝ်ႈသိုၵ်း လူင်၊ ပိူၼ်ႈၵေႃႈ ၵၢဝ်လၼ်ႉၸဝ်ႈသိုၵ်းလူင်မႄး ၵုပ်ႇ၊ႁဝ်း။ ၵွပ်ႈၸၼ် ၸင်ႇ၊ၶိူဝ်တေတိတ်းတေႃႇ၊ ပိူၼ်ႈငၢႆႈလူမ်ၶလႈသင်၊ ၵိၼ်ၼိူင်းႁဝ်းၵေႃႈၸမ် မႄးယဝ်ႉၶလႈ သၢင်ႇ၊ထုၵ်ႇ၊ၵိုင်ႇ၊လီၶိုၼ်ႈလၼ်ႉယဝ်ႉ –ဝႃႈၼႆ။

ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်းၵေႃႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– *"ၵိဝ်ႇ၊ ၵပ်းလွင်ႈတိင်ႇ၊တင်ႈၶိုၼ်ႈလၼ်ႉၼႆႉ ၵဝ်ၶႃႈ တွပ်ႇ၊ထိင်မႄးလႆၢပွႆးယဝ်ႉ၊ ၵမ်းၼႆႉပိူဝ်ပွႆးၵမ်းထိ 3 ၶလႈလႆႈႁပ်ႉ၊ ၶႂ်ႈယွၼ်းလၢတ်ႈဝႆႉဝႃႈ– မၼ်း ပိူဝ်လၢပ်ႇ၊သွင်ၶူမ်း၊ မီးၽွၼ်းလီၽွၼ်းလႃႉ ၸင်ႇ၊ ၵၼ်။ လိူဝ်းဝႃႈလီၵေႃႈတေမီး၊ လိူဝ်ႈဝႃႈလႃႉၵေႃႈ တေမီး၊ လိူဝ်းဝႃႈလီၸၼ်ႉ တေဝႃႈသၢင်ႇ၊ထုၵ်ႇ၊ ၵိုင်ႇ၊လီပိူဝ်၊ လိူဝ်းဝႃႈလႃႉၵေႃႈ တေဝႃႈယွင်ႇ၊ ၵႃႇ၊ၸႄႇ၊ယွင်ႇ၊လၼ်ႉ"*–ဝႃႈၼႆ။

ယူႇ၊တီႈၵွမ်သိုၵ်းယွတ်ႈသိုၵ်းသေ ၶိုၼ်း တိင်ႇ၊တင်ႈၶိုၼ်ႈလၼ်ႉပၼ် ၽူႈၸမ်းလၼ်ႉသုင် ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်းလႆၢၸဝ်ႈ မိူၼ်ၸင်ႇ၊ **1.** ၸဝ်ႈသိုၵ်း လူင်လႆၢးယိူ ၶိုၼ်ႈလၼ်ႉပိူဝ် ၵွမ်ႁၢၼ် *(တၢၼ်း ၼိူင်းတိုၵ်ႉပိူဝ် ၵိမ်ၶူဝ်ပဝ်ႈထိ **1** RCSS မိူၼ် ၵဝ်ႇ)* ၊ **2.** ၸဝ်ႈသိုၵ်းၶိူဝ်းငိုၼ်း ၶိုၼ်ႈလၼ်ႉပိူဝ် ၸဝ်ႈသိုၵ်းလူင် *(တၢၼ်းၼိူင်းၵိမ်ၶူဝ်ပဝ်ႈထိ **2** မိူၼ်ၵဝ်ႇ)* ၊ **3.** ၸဝ်ႈႁၢၼ်သီရိ ၶိုၼ်ႈပိူဝ်ၸဝ်ႈသိုၵ်း တၢၼ်းၼိူင်းၽူႈၸမ်းၸႂ်း။ ၸွၵ်ႈသေတၢၼ်းၼိူင်း လမ်ႇ၊လွင်ႈသုင်သုတ်း **4** ၸဝ်ႈၼႆႉ လၼ်ႉပႃႈတွႆ လႆႈၶိုၼ်ႈပိူဝ်လၼ်ႉၶုၼ်ႁၢၼ် **2** ၵေႃႉ၊ လၼ်ႉ ၵွၼ်ႇ၊ တင်ႈၶတ၊ၶူဝ်ႁၢၼ် ၶိုၼ်ႈလၼ်ႉပိူဝ် ၶူဝ်သိုၵ်းလူင် **153** ၵေႃႉ။ ၵွမ်းၸင်ႇ၊ပိူင်ၶွတ်ႇ၊ ၽွတ်ႈၸၼ်ႉ မိူဝ်ႈလိဝ် ပႃႈတွႆလုမ်းပွင်ၵၢၼ် ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ယိပ်းၽႂ်ႇ၊ၵၢၼ်မိူင်း၊ ၸဝ်ႈ လႆၢးယိူ ယိပ်းၽႂ်ႇ၊ၵၢၼ်သိုၵ်း၊ ၽႂ်ႇ၊တွႆၸၼ်ႉ ၽူႈ ၵွၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်း ၸဝ်ႈသိုၵ်းလူင်ၶိူဝ်းငိုၼ်း၊ ၵိမ်ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်း ၸဝ်ႈသိုၵ်း ၵွၼ်းလိူၼ်ႈ၊ ၽူႈၸမ်းသိုၵ်း ၸဝ်ႈႁၢၼ်ဝၼ်းလီ

-လိူဝ်းၼႆႉ။

လဵဝ်းယွတ်ႈသိုၵ်းပွင်ၵႃၢမ်းဝႃႈ- RCSS/SSA သိုပ်ႇယိပ်းမၼ်ႈၶႅပ်ႇၶွင်းလၢၵ်းၼမ်း 6 ၼေႃႈ၊ ပိူင်လူင်မၼ်းပဵၼ်ၵွၼ်းၼေႃ၊ သပ်းလီငး်ၶၼ ဝႃႈ- ၵွၼ်းၼေႃ ၶၢဝ်ၵွၼ်းၼေႃၶၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ. ၶၢမ်ႇ လွၵ်ႈ- တၢႇၸေႃတ်ႇ, (ၵွၵ်ႇလိုင်းမိူင်းၶူမ်းတုမ်)၊ ၶၢဝ်ၵွၼ်းၼေႃၶၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ. ပဵၼ်-တၢႇၶူမ်း၊ ၶၢဝ် သုၼ်ႇလႆႈၸႅင်ႇပႅင်းၵူႈလၢဝ်းၶိုဝ်းသေ ၶူမ်းၵေႃႇ တင်းမိူင်းၶူမ်းတုမ်။ ၸၢႆႈၸိုင်းၵေႃး ၶၢၼ်ၵူၼ်း မိူင်းၵမ်ႉထိမ်ၶဝ်းၶလႈၵူၼ်းသိုၵ်းၶဝ်း လိူဝ်းလႆႈ ပိုၼ်ႉပွႆးသၢၼ်လွႆၵူၺ်, ပိုဝ်းတၢႇလိုဝ်ႉလၢတ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်း ၼၼ်ႉ. ယၢႇၶႂ်ႈသၢၼ်လွႆၶဝ်လႆႈလုသုမ်းၵူၺ်,လၢႆလၢႆ လွၵ်ႇလွၵ်ႇ၊ ၶဝ်းတၢၵ်းလႆႈၶႂ်ႈၶဝ်ၶၢၼ်ႉလွႆ။ ၸၢႆႈ ၸိုင်း မူႇလုမ်းၵူလုၵ်းလီၶလႈသင်၊ မိူင်းၶိုမ်းၶွမ်း ၶလႈသင် (ပိူင်လူင်မၼ်းမိူင်းၶၶႇ) ယၢႇၶႂ်ႈမီး လွင်းထၢင်ႇထိုမ်/ၶဝ်းလွႆၽိတ်းၼိူဝ်ၶဝ်း-ဝႃႈၼႆႉ။

ၵိဝ်ႇၵပ်းလွင်းၼႆႉ ၽူႈၵွၼ်ၶူဝ်လၢဝ်းၶိုဝ်း ၶၢၼ်ယူႇသပ်းမိူင်းဝၼ်းတူၵ်း လဵဝ်းၸိုင်းၵေႃး ယၢမ်းလၢတ်ႈဝႃႈ- *"ၶဝ်းတေပူၵ်းတင်းလိုင်းမိူင်း ၶူမ်းတုမ်လိုၼ်းလၢင်ႉၼႆႉ. တၢၵ်းလႆႈမီသုၼ်ႇလႆႈ ၸႅင်ႇပႅင်းၵၼ်ၵူႈလၢဝ်းၶိုဝ်း၊ သုၼ်ႇလႆႈၸႅင်ႇပႅင်း ၵၼ် လင်ႇပူၵ်းတင်းလႆႈ"* - ဝႃႈၼႆႉ။

ၼွၵ်ႈသေၼၼ်ႉ လဵဝ်းယွတ်ႈသိုၵ်းပွင်ၵႃၢမ်း သူင်ႇသင်, တၢႇပၢင်ၵုမ်ပွၵ်ႈၵမ်းၼႄႈဝႃႈ- "ၶဝ်း တၢၵ်းလႆႈလွႆႉတိုဝ်း ၼေႃးၵႃၢမ်းၽူႈၵွၼ်ၶူဝ်ၶဝ်း မိူၼ်ၼင်ႇၶူဝ်ပဝ်းလူင်လဵဝ်းၵွၼ်းလိုင်းၶဝ်းသင်, သွၼ်ဝႆႉ ၶမး ၶၵ်ႉ ၸွမ်ႉ လွႆႉ၊ လဵဝ်းၸုၼ်သၢႇ သင်ႇသွၼ်ဝႆႉ ၵၢင်း ၵိပ်း ၶိင် ၶူၼ်း။ ၵႃၢမ်းၽူႈ ၼမ်းၶဝ်း 2 လဵဝ်းၼႆႉ ၶႂ်ႈလႆႈၶၢဝ်ၶိတ်းၼေႃးတိုဝ်း ၵမ်ထတ်းသၢင်ၵၢၼ်ငၢၼ်းၶဝ်းၵူၺ်,"-ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

သင်ဝႃႈမီးၼမ်ႉလွႆၶဝ်းၶၢပ်ႇၵိုတ်ႉၵၢၼ်သိုၵ်း SSA ၶၢမ်ႇလိူၵ်ႈယိင်းလၢႆး

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 18/01/10 ပၢင်ၵုမ်ၸွပ်ႈၸူပ်ႇ ၸွင်းသီး ၶၢဝ်ၶိုၼ်းလိုင်းတၢႆး RCSS ဝၼ်းလိုၼ်း သုတ်း တီႈငဝ်ႈလိုင်းလွႆတၢႆးလီငး်ၼၼ်ႉ. ၶၢပ်ႇ ၵုမ်ပႃးလွင်းပိူင်ၵိပ်းသိုၵ်းမွႆႇၸွင် တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်း တၢႆး SSA ။ မီးၼေႃႈၶႅပ်ႇၶွင်း/တတ်းမၵ်းဝႃႈ- ပိူင်ၵိပ်းသိုၵ်းမွႆႇၼၼ်ႉ ၶၢဝ်ၵူၼ်းၼုမ်ၶၢႇယု 18 ၶိုၼ်းၼိူဝ်တေႃႇထိုင် 45 ပီ၊ ၶၢႇယုၶၢပ်ႇၵိုတ်ႉ ၵၢၼ်သိုၵ်း ၸိုင်းၵေႃႇလွႆ ၶၢဝ်းတၢင်း 5 ပီ၊ ပေႃးတႅမ် 5 ပီယဝ်ႉ ၶႂ်ႈၵိုတ်းလိုဝ်းၵေႃႈလႆႈ၊ သင်ၶၢမ်ႇၶႂ်ႈၵိုတ်းလိုဝ်းသိုပ်ႇၶိုတ်း သိုၵ်းၵူၺ်,ထိုင်း ၵေႃႈလႆႈ။

ပိူင်ၵိပ်းသိုၵ်းမွႆႇ မီးၼေႃႈၶႃၢမ်းလၢႆပိူင် ၶႃၢမ်းၵိပ်းသိုၵ်းလုၵ်ႈၵွၼ်း, (ၶိူဝ်) ၵူၼ်းၼုမ် ၶၢႇယုပ်ႇ,တႅမ် 18 ပီ၊ ၶၢႇယုပ်ႇ,တႅမ် 18 ပီၵေႃး ပေႃးၶႂ်ႈၶဝ်းၶၢပ်ႇ,ၵၢၼ်သိုၵ်း လႆႈယူႇ၊ ၵူလုၵ်ႈ တၢၵ်းလႆႈၶဝ်းၶွင်းၶိၼ်းဝႆႉၵွၼ်း,၊ ၵႃႈလူဝ်ႇၶၢႇယု ပ်ႇ,တႅမ် 18 ၶိုၼ်းၼိူဝ်ပ်ႇ,ၼပ်ႉၶၢႇယုသိုၵ်း။ ပေႃးမီးလုၵ်ႈလၢႆး 2 ၵေႃႇၵိပ်း 1 ၵေႃႇ၊ သိုၵ်း ၵိၼ်လၢင်းၵေႃး တၢၵ်းၶၢမ်ႇလႆႈၶပ်ႇ ၵွပ်းဝႃႈ ၵူဝ်လၢႆးၶီးယၢႆး ၵူၼ်းၶၢင်ႇ,ၵႃႇ,ၶၢမ်ႇ,တႅမ်ထူၼ်း၊ လဵဝ်းၼႄႈတီႈၸၢႆႈ,ၵိပ်းသိုၵ်းၵေႃး တၢၵ်းၶၢမ်ႇ လႆႈၵိၼ်သူးၵိၼ်လၢပ်ႈ။

ၼွၵ်ႈသေၼၼ်ႉ ၶၢမ်ႇ,ၶၢၼ်းၵိပ်းၼင်းယိင်း၊ ၵူလုၵ်ႈ ပေႃးမီးၼမ်ႉလွႆၶႂ်ႈၶဝ်းၶၢပ်ႇ,ၵိုတ်ႉ,ၵၢၼ် သိုၵ်း ၶပ်ႇယူႇ၊ ၵွပ်းဝႃႈ ၵူၼ်းမိူင်းလိုင်းတၢႆး ၵူႈလၢဝ်းၶိုဝ်း မီးပုၼ်ႈၽွၼ်း ၵိတ်ႇ,ၶၶလိူဝ့်လၢတ်ႈ ဝၢၼ်ႈမိူင်းၵူႈၵေႃႇၼင်ႇ,ၵၼ်-ၼႆႉယဝ်ႉ။

ၵၢၼ်ၵိပ်းသိုၵ်းၸွင် လုမ်းယိပ်းၵွင်းၵၢင်, မိူဝ်ႈလီဝ် ၸၢႆႈ,ၸိုင်းၵေႃး ၶိုတ်းၶႂ်ႈၵူၼ်းမိူင်းတုၵ်ႉ ယၢၵ်းၶၢၼ်လွႆ၊ ၵွပ်းဝႃႈ သိုၵ်းတၢႆးၵေႃႇၵိပ်း၊ သိုၵ်း မၢၼ်းၵေႃႈၵိပ်း၊ လုမ်းပီ,တုလိတ်ႉ ၵေႃႈၵိပ်း။ ၶိုတ်းၶႂ်ႈၵူၼ်းၼုမ်,လိူဝ်းၵူဝ်လႆႈ ၶိုတ်းသိုၵ်းၵမ်း ၽွင်း ပႆႈယူႇ,ဝတ်ႉ,မုၼ်လဵဝ်း၊ ၵမ်းၽွင်းပႆႈၶဝ်း မိူင်းထႆး၊ ၵမ်းၽွင်းၼီတ်ႈ ၶတ,ၼႄႈၶိူၼ်း-လိူဝ်း ၼႆႉၵေႃႈမီး။ ❑

သိုပ်ႇမႃးၼႃႈ-7

ၶိင်း 300-400 ၊ လိူၼ်းသုတ်းမႃးၵေႃး တေ ၵွၼ်ၵၢၼ်လၵ်ႉပၢႆႈၵူလုၵ်း။ မီးတူဝ်ထူပ်းတူဝ်ယၢင်, မႃး မိူဝ်ႈၵပ်းၵၢႇ,ၵွႆႇ,ယေးၵူႈပွၵ်ႈ ပၢၼ် မသလ 1968-1974 ၊ လုၵ်ႉတီႈၵၢႇ,ၵွႆႇ,ယေးၶိုၼ်းပၢႆႈ ၶဝ်းထိုၼ်,ၼပ်ႉ,ၶူဝ်ၶိင်" - ဝႃႈၼႆႉ။

လုမ်း KDA မထူးၼေႃ,ၵွၼ်ၶူဝ် ၶၢၼ် ငဝ်ႈငုၼ်းမီးၵွင်းၶၢႈ ၶလႈဝိင်းၵူတ်ႉၶႃ၊ တူၵ်းလူင်း ယွမ်းလီၵ်ႈလၢႆႈပဵၼ်တပ်ႉပွႆႉၼႄႈလိၼ်/ပီ,တုလိတ်ႉ ၵူၺ်,ယဝ်ႉၼၼ်ႉ. တီႈၵေႃ,သုတ်းမွၵ်ႈၶိုင်း ၶိုၼ်း လၵ်ႉပၢႆႈၵူၺ်,လူး KIA တပ်ႉလုမ်း 4 ၶၢၼ်ၵုမ်း ၼႄႈလိၼ် *(ၶလႈဝိင်းမူ,ၶလႈ ၵူတ်ႉၶႃ ၼမ်ႉၶမ်း ၼမ်ႉတူႉ)* မၢင်တွၼ်ႈ။

ၸၢႆႈ,ၸိုင်းတၢင်းၸိုင်း လုမ်းၶၢင်ၵိုတ်းသိုၵ်း NDA-K မိူင်းၶၢင် သၸူင်,တီင်,လိုင်းၵွၼ်ၶူဝ် လီၵ်ႈလၢႆႈပဵၼ်တပ်ႉပွႆႉလီၼ်လိၼ် ၶၢၼ်လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်းၵွၵ်ႇ,ၶၢဝ်,ၼၼ်ႉ. ၶိုတ်းပၢင်ၵုမ်ၵၢၼ်ဝၼ်းထိ 16/01/10 ၶၢပ်ႇ,လွင်ႈ ယိုင်းၵၢၼ်းၽီၼ်ၵၢၼ် တၢင်းၼႄႈ တေသိုပ်ႇ,ၶိုတ်းၶိူဝ်၊ ၽူႈမီးလၼ်ႉ ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်းၶဝ်းၶူမ်း 60 ပၢႆ။ ပူၼ်ႉမႃးၼႆႉ ၶူဝ်ပဝ်းလူင်သၸူင်,တီင်,လိုင်းလၢတ်ႈဝႃႈ- ၽူႈ ၵွၼ်းသိုၵ်း ၽူႈမီးလၼ်ႉၵမ်းၽွင်း လိူဝ်းၶၢမ်ႇ,ၶဝ်း ပႃးၸူးတပ်ႉပွႆႉလီၼ်လိၼ်ယိပ်းၵွင်းၵၢင်,ဝႆႉ. လိူဝ်း ၼၼ်ႉ. ၶႂ်ႈမွပ်ႈပၼ်ၵွင်းၵၢင်, ၶၢမ်ႇ,မီးသုၼ်, လႆႈယိပ်း-ဝႃႈၼႆႉ။

ၽူႈမီးလၼ်ႉၵေႃႇ,ၸိုင်း လၢတ်ႈဝႃႈ- ပေႃး လီၵ်ႈလၢႆႈပဵၼ်တပ်ႉပွႆႉလီၼ်လိၼ်ယဝ်ႉၵေႃး မိူၼ် ၵၢၼ်တင်းၶၢဝ်တပ်ႉၼိူဝ်ႉပၼ်ၸူးမိုဝ်းသိုၵ်းမၢၼ်း ယူႇ,တွႆႉသိုၵ်းမၢၼ်းၵုမ်းၵိဝ်သၢင်း၊ ၶၢမ်ႇ,လၢင်း ၶူၼ်လင်၊ တေၶိုၼ်းတိုၵ်းၶိုၼ်းတေႃးၵေႃးယၢပ်ႇ,။ ၵူလုၵ်ႈ ၶႂ်ႈၶဝ်းလၢင်းလႆႈၵႃၢမ်းမၼ်း တီႈသိုၵ်း မၢၼ်းယၢမ်းလၢတ်ႈလိမ်ပိူင်းဝႃႈ-တေၶၢမ်ႇ,ၶႃႇ တပ်ႉၶဝ်းၵူၺ်,တၢင်,တီႈ။ ၵွပ်းၶၢမ်ႇ,မီးၼေႃႈမၼ်းလွႆ ၶၢၼ်ၼႆႉ.ၶလႈ သိုၵ်းၶဝ်းၽူင်ႉပၢႆႈတိၵ်းတိၵ်း၊ ၵွပ်းၶဝ်းၵူဝ်လႆႈထုၵ်ႇ,သိုၵ်းမၢၼ်း ၶၢဝ်ၶႃႇ,ၵူၺ်,တၢင်, တီႈ-ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

ၶၢဝ်ႇသၢဝ်းမိူင်း

ၽူႈၼမ်းၼွၼ်းၵူႈလွင်ႈလွင်ႈတပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းလႄးထုၵ်ႇယိုဝ်းတၢႆ

ၽူႈၼမ်းၼွၼ်းၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ ၸွင်တပ်ႉသိုၵ်း ၵူၼ်းလီထီႈမွၵ်ႇၶရိုတ်ႈတိၵ်ႇလိုဝ်ႇလၢတ်ႈ – လိုင်ႈတႆးပွတ်းၶွၵ်ႇ, NDAA-ESS မိူင်းလႃး ၵျႃးမိၼ်းၵျႅင်, လႆႈထုၵ်ႇယိုဝ်းတၢႆ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 27/01/10 ၵၢင်ၼႂ်ႈ။

ၵျႃးမိၼ်းၵျႅင်, *(လီၼ်ၵျူင်သိူၼ်း)* ဢႃႇယု 59 ၊ ပိူၼ်ၵူၼ်းလေႃႇတိမ်ႈတ်ႇၵျီးၼႃး မိူင်းၶၢင်၊ ၶဝ်ႈႁၢပ်ႇၵိုတ်ႇၵၢၼ်သိုၵ်းၼႂ်း ပႃႇတီႇၶွမ်ႇမိဝ်ႈ ၼိတ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈ (CPB) ၶလႈ ႁူမ်ႈၶဝ်ႈပၢင်တိုၵ်း လွမ်းၵၼ်မႄးတင်းၽူႈၵွၼ်ၶူဝ်တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းလႃး လဝ်ႈလႆႈလိုၼ်း။

လီႁင်,ၶၢဝ်ႇ,လီၼ်လိၼ်မိူင်းၶၶ, ပွင်ႇလၢတ်ႈ မႃးဝႃႈ– *"ၵျႃးမိၼ်းၵျႅင်, ပိူၼ်ၵူၼ်းၵေႃႇ ဢၼ်ၸႂ်ႈႁိူင်းႁိူင်းၶိုတ်းလွမ်းပေႃႇလသီ,။ ၽိူၼ်ၵၢၼ် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ။ ၵူၼ်းၵျႃႈ ၵမ်းၽွင်ႈသမ်ႉဝႃႈ– မၼ်းလဝ်ႈပိူၼ်ၵူၼ်းမီးၶိုတ်ႇၽူၼ်* (ၶေႇတုၸလေ) *ၶလႈ ပိူၼ်ၵူၼ်းၵေႃႇဢၼ်ၶတ်းလွၵ်ႈ ၽႆႇသၢၼ် ၶတ်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမီးလွင်ႈ ၽွမ်ႉႁူမ်းၵၼ်"* – ဝႃႈၼႆ။

ၽၢႆႇတၢင်းၶၢဝ်, MNG သမ်ႉဝႃႈ– ၵျႃးမိၼ်းၵျႅင်, လႆႈထုၵ်ႇၶႃႈတၢႆတီႈၼႃႈႁိူၼ်းမၼ်း ယၢမ်းၵၢင်ၼႂ်ႈမွၵ်ႈ 06:00 မူင်း ၽွင်းပႆတၢင်း ၶွၵ်ႇ,ၼိူင်းလွမ်းၵူၼ်းၵေႃႇမၼ်း ၵေႃႇၼိုင်ႈ၊ ၵျႃးမိၼ်းၵျႅင်,တၢႆထင်တီႈ၊ ၵူၼ်းၵေႃႇမၼ်း မၢတ်ႇလိပ်း။ ၵဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈၼႆႉ လဝ်ႈၼႄႈတီႈ လုမ်းမိူင်းလႃးတိုၵ်ႇၶတ်းလွၵ်သွၵ်ႈႁႃတူဝ်ၵူၼ်းႁဵၵ်ႇ ၵေႃႇၶႃႈမိၼ်ၼၼ်ႉယူႇ,– ဝႃႈၼႆ။

တပ်ႉသိုၵ်းၵူၼ်းလီ ထီႈမွၵ်ႇၶရိုတ်ႇတိၵ်ႇ လိုဝ်ႇလၢတ်ႈ–လိုင်ႈတႆးပွတ်းၶွၵ်ႇ, NDAA-ESS လုမ်းမိူင်းလႃး ဢၼ်လဝ်ႈလႆႈလိုၼ်းၵွၼ်ၶူဝ်ၼၼ်ႉ ပိူၼ်ၵူၼ်းလီလမ်လွ ၵၼ်တင်းလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း 3 လုမ်း–လုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်း တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈ တႆး SSA ၊ တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉႁူမ်ႈ UWSA ။

ၼွၵ်ႈသေၼၼ်ႉပႃးလိမ်တပ်ႉသိုၵ်းၶၢင် လွတ်ႈလီဝ် KIA ၶလႈ ပႃႇတီႇမိူင်းမွၼ်းမွႆႉ, NMSP ဢၼ်လႆႈထုၵ်ႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵမ်ၵိၼ်းတိၵ်းမိပ်ႇႁိူႈၶိုတ်း တပ်ႉပိုၵ်ႇလီၼ်လိၼ် တင်ႈၶတႇႁၢင်လိူၼ်ၵေႃးၶရိုဝ် 2009 ။

ယၢမ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ

လုမ်းၼၢင်းယိင်းပလွင်ႈ ၶွၵ်ႇၽိုၼ်ၵျႃးငၢၼ်းလွင်ႈယႃႈ

ဝၼ်းထိ 25/01/10 လုမ်းၼၢင်းယိင်း ပလွင်ႈ (PWO - Palaung Women's Organization) ၶိုတ်းပၢင်သပ်းလီင်းလိၵ်ႈၶၢဝ်, လွင်ႈ ၶွၵ်ႇပပ်ႉၵျႃးငၢၼ်းၵဝ်,ၵပ်းလွင်ႈ ယႃႈမဝ်းၵမ် ၵွင်းလွႆဢၼ်ထုၵ်ႇၵွင်ႉယၢင် (Poisoned Hills) တီႈလုမ်းၽူႈသိုပ်ႇၶၢဝ်,ၼွၵ်ႈမိူင်းလိုင်ႈထႆး(FCCT – Foreign Correspondents Club of Thailand) ဝီင်းလူင်မိူင်းၵွၵ်ႇ,။ မီးလႆႈမႃႉလႆႈလုမ်း ၵူၼ်း ၼွၵ်ႈမိူင်း ၶလႈၽူႈသိုပ်ႇၶၢဝ်,ၶဝ်ႈႁူမ်ႈတင်းၼမ်၊ လုၵ်ႈလုမ်းၼၢင်းယိင်းပလွင်ႈ PWO လူၺ်ၵေႃး ၼၢင်း လူၺ်တၢၼ်းၵျူ, လူၺ်မူဝ်ႈၶမ်း ၶဝ်ၵျႅင် ဢၢင်းၼႂ်းၽိုၼ်ၵျႃးငၢၼ်း ဢၼ်လႆႈလီပ်ႈၶိုၼ်းၼႂ်း 2 ၶလႈဝီင်း မၢၼ်ႈတူင်ႈ–ၼမ်ႉၶမ်းသေ လိလမ်း သပ်းလီင်းၶၼ။

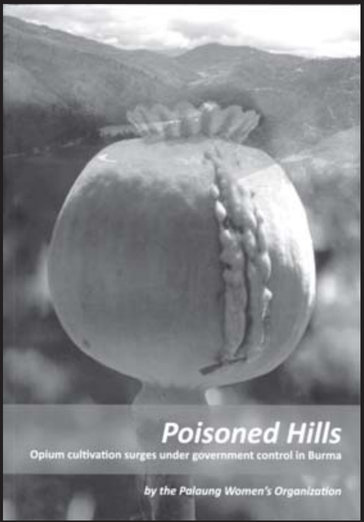

လွမ်းၼင်,ၽိုၼ်ၵျႃးငၢၼ်းမီးဝႃႈ– ၽွင်း တပ်ႉသိုၵ်းပူတ်းပွႆႉမိူင်းပလွင်ႈ PSLA ၵုမ်းယိင်း ၵူႈပွၵ်ႈ၊ ၼႂ်း 2 ၶလႈဝီင်း မၢၼ်ႈတူင်ႈ–ၼမ်ႉၶမ်း လိုဝ်းၼႆႉ မီးၼႃးလိၼ်ၽုၵ်ႇ,ယႃႈဢမ်ႇပူၼ်ႉ 964 ၶိူၵ်ႇတိုဝ်း၊ ၵူၼ်းၵျႃႈဝႃႈတပ်ႉသိုၵ်းပလွင်ႈ PSLO လႆႈထုၵ်ႇ,လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တိၵ်းလွႆႉဝၢင်းၼိုင်ႈပီ 2005 မႃးၼႆႉ၊ တင်ႈၶတ,မၢၼ်ႈၵုမ်းယိင်းမႃးပီ 2006–08– ၶၢဝ်းတၢင်း 3 ပီ ၼႃးလိၼ်ၽုၵ်ႇ, ယႃႈ တိုဝ်းမႃးလိုဝ်ၵဝ်,၊ လိူၼ်းသုတ်းပီ 2009 ၼႃးလိၼ်ၽုၵ်ႇ,ယႃႈတိုဝ်းမႃး 5 ပုၼ်ႈ၊ မိူဝ်ႈလီဝ် ပဵၼ် 4,549 ၶိူၵ်ႇတိုဝ်း–ၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ဝႃႉထိတ်းႁၢမ်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်ႉ ႁိူၼ်းၵူၼ်းဝၢၼ်ႈလႃးၵူတ်ႇၸမ်

တင်ႈၸတႇဝၼ်းထိ **2–3/01/10** မႃး လဝ်ႈၶႃႈတီႈၽွၼ်ႇႁူမ်ႇလူမ်ႈဝႃႉ ပႃးလိၵ်ႈတပ်ႉသိုၵ်း၊ ပလိၵ်ႈ၊ ၽွၼ်ႇၽိဝ်ႈမူလ်ႉယႃႈမဝ်းၵမ်ႉ ငဝ်ႈငုၼ်း ပၢင်သၢင်း ပိုၼ်ၽဵဝ်ႇထိတ်းႁၢမ်ႈၵူတ်ႇထတ်းယႃႈ ႁႃဝ်ႈၵိူင်းမႃး၊ ၶိုၼ်ႈၵူတ်ႇႁိူၼ်းၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ ႁိူၼ်းၵူၼ်းၵႃႉ လိူဝ်းထၢင်ႇထိုမ်ႇဝႃႈလၢင်ႈမီးယႃႈ၊ ငိၼ်းဝႃႈႁိူၼ်းၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ/ၵူၼ်းၵႃႉ လႃးၵူတ်ႇၸမ် ဝႆႉ။ ၽူႈလီပ်ႈၶၢဝ်ႇၶိူဝ်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ လၢင်ႈပိၼ်ႇ ယွၼ်ႉ **2** ပိူင်– **(1)** လဝ်ႈၶႃႈတီႈၸၼ်ႇပၵ်းတႃ တူလ်း ဝႃႉၵေႃႈလႆႈထိတ်းႁၢမ်ႈလွႆႈ **(2)** ၼၢၼ် ၵႂႃႇၵႂႃႇတိလႆႈယႃႈၸႂ်ႉမိူင်းထႆးၸၼ်ႉ သိုဝ်ႇသမ်ႉၼွၵ်ႇ လိုဝ်ႈလုမ်းဝႃႉတိၵ်းတိၵ်း၊ လႃးတီႈလွႆႈ ပိၼ်ၸွင် ၽွႆႈၵေႃႈ ၸၼ်းသွႆႇလုမ်းဝႃႉ ပိၼ်သၢဝိူလ်ႉသိဝ်ႇ ၵင်း ၸိူဝ်းၸိူဝ်းယွႆးယွႆး။ လင်ႇလႆႈၶိူတ်းၸၼ် လွင်ႈဝႃႉထိတ်းႁၢမ်ႈ၊ ၽိဝ်ႈမူလ်ႉယႃႈၸတႉ– ၸႆယဝ်ႉ။

ၸတႇႁူဝ်လိူၼ်တီႉသိမ်ႉမိူဝ်ႉ **2009** မႃးၼႆႉ လဝ်ႈၶႃႈတပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉႁူမ်ႈ UWSA ငဝ်ႈငုၼ်းပၢင်သၢင်းပိုၼ်ၽဵဝ်ႇႁၢမ်ႈသူႇ/သမ်း/ၵိၼ်ယႃႈမဝ်းၵမ်ႉ ၸလႈ ႁၢမ်ႈၵႃႉၶၢယႃႈမဝ်းၵမ်ႉ။ တီႉမ်းလိၵ်ႈပိုၼ်ၽဵဝ်ႇ ပႃႉလွမ်းၸႂ်ႉဝိင်း၊ ၽွၼ်ႇၸိုင်ႈၵေႃႈပိုၼ်ၽဵဝ်ႇၼွၵ်ႇ တၢင်းႁူင်းပွႆးႁၢင်ႈသိင် (TV) ပိုဝ်ႈတႃႇၶွႆႈၵူၼ်းမိူင်း။ ၵူၼ်းသိုၵ်းၵူႈၵေႃႉ ယႃႇၶွႆႈၵိဝ်ႇၸွင်ႈလွမ်းယႃႈမဝ်းၵမ်ႉ။ ၽွၼ်ႇၸိုင်ႈၵေႃႈ ဝႆႉဝႃႉတင်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၼိုင်ႈၼိုင် ၵၢၼ်သိုၵ်းတေႃႇၵၼ်မႃးၼႆႉ ႁွပ်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လၢင်ႈၵၢပ်ႇပၼ်ႁႃယႃႈမဝ်းၵမ်ႉပူဝ်ႇႁူဝ်ဝႃႉသေႁႃလိူင်ႈ ႁႃတၢင်းၽိတ်းၸလႈယိုင်ႈၵၢၼ်သိုၵ်းၼိုင်ႈၼိုင်မႃး ၵေႃႈ လွင်ႈထိတ်းႁၢမ်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်ႉၵေႃႈ ၼိုင်ႈၼိုင် မႃးတိၵ်းတိၵ်း။ ❑

ၶၢဝ်ႇတၢင်းတၢင်

သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁူပ်ႈယိုတ်းၸေႃးၵူၼ်းမိူင်းၵိင်းတုင်

ၸေႃးဝိင်းၵိင်းတုင်

Photo : Jungle Bamboo

ဝၼ်းထိ **28/12/09** ပူၼ်ႉမႃး လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵိင်းတုင် ႁူပ်ႈယိုတ်းတီႈၸေႃး ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈပုင်ႇ–ယၢင်းလူး ၸလႈဝိင်းၵိင်းတုင် ၼၢၼ်တိတ်း လပ်းသိၼ်ႈတၢင်းၵႃး ၵိင်းတုင်–တႃႈၸီႈလိၵ်း၊ တၢင်းႁၢင်ႈတီႈၸေႃးမွၵ်ႈၶေႃးၸိူဝ်း **50** ပၢႆ။ လဝ်ႈၸေႃးလိူဝ်းလႆႈထုၵ်ႇႁူပ်ႈယိုတ်းတင်းမူတ်းမီး **30** ပၢႆ။ မၢၼ်ႈႁႂ်ႈပၵ်းတုင်းသီလႅင်သီလိူင်ဝႆႉၸႂ်ႉၸေႃး။

လဝ်ႈၸေႃးၵမ်ႈၽွင်ႈ လိုဝ်ႈႁူႉဝႃႈ ၸေႃးလႆႈ ထုၵ်ႇႁူပ်ႈယိုတ်း ၼွၼ်ၵၼ်ႁႂ်ႈတွင်ႈထၢမ်ယွၼ်း ၶိုၼ်း တီႈလုမ်းၽွၼ်ႇတီႈလိၼ်မၢၼ်ႈ၊ လဝ်ႈၸေႃးတီႈ မၢၼ်ႈတွပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– ပိၼ်ၶေႃးလိသင်ၸေႉပိူဝ်ႈ တေႃႇ၊ ၼမ်ႉလၢင်ႈပၼ်ၶိုၼ်း။ ၸွၵ်ႈသေၸၼ်ႉ လၢတ်ႈထိင်ႈဝႃႈ– တီႈၸေႃးလိူဝ်းၼႆႉ ၼမ်ႉလွႆႈ ၸွင်ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ၊ ပိၼ်ၸွင်လိုင်ႈမိူင်း၊ ၵႃႈပူၼ်ႉမႃး လူင်ပွင်လိုင်ႈၶေႃးလူၵူၼ်းမိူင်းသေ ပၼ်ၶိူတ်း ၵိၼ် ဝႆႉၵူလ်း–ဝႃႈၸႆႉ။

လဝ်ႈၸေႃးၸဝ်ပွင်ႉၼၢင်းဝႃႈ–ၸေႃး လိူဝ်းၼႆႉ ႁဝ်းၶိူတ်းၵိၼ်မႃးပၢၼ်သိုပ်ႇပၢၼ်လိၵ်ႈပၢၼ်ပူႇမွၼ်ႉ၊ လႆးၶိူတ်းမၢၼ်ႈ ၼမ်ႉလွမ်းပိုင်ထမ်း/ၸဝ်ႈတြႃး သေၵိတ်း–ဝႃႈၸႆႉ။ မိူဝ်ႈလီဝ် လဝ်ႈၸေႃးလိူဝ်းလႆႈ ထုၵ်ႇႁူပ်ႈယိုတ်းၸေႃး ၼမ်ႉမီးၵၢၼ်မီးငၢၼ်းသင်၊ ႁွပ်ႈဝႃႈ ပိုင်ႈၵိင်ၸေႃးလိူဝ်းၼႆႉသေ လႅင်ႉတွင်ႉ မႃးၵူႈသိုပ်ႇပီ။

ၵမ်ႈၽွင်ႈလၢမ်းတၵ်ႉဝႃႈ– ပိုဝ်ႈတႃႇၶိူတ်း တႃႈလူတ်ႉၽိူဝ်း၊ မၢင်ၵေႃႉသမ်ႉဝႃႈ ႁူပ်ႈယိုတ်းၶၢ ပၼ်ၸွမ်းပၼ်ၸိူဝ်းလဝ်ႈငိုၼ်းတိုၼ်းလူင် ပိုဝ်ႈတႃႇ ၵေႃႇသၢင်ႈႁူင်းၶွမ်း။ ❑

သႃသၼႃ

လွင်ႈၼပ်ႉဝႆႈၸဝ်ႈၶူးဝႃးဝုၼ်းလုမ်ႉ ဢမ်ႇလိူၵ်ႈလၢဝ်းၸိူဝ်း

Photo : SKH (SHAN)

ၽူႈၵူႇၸဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ပွႆးဝၼ်းၵိူတ်ႇ ၸဝ်ႈၶူးဝႃး ဝုၼ်းလုမ်ႉ ဢႃႇယုၶွပ်ႈႁွပ်ႈ 47 ဝႃႇသႃတီမ် (2010) တီႈဝၢၼ်ႈဝဵင်းၵဵဝ်ႈ ၸႄႈဝဵင်းၵဵင်းသႅၼ် ၸႄႈတွၼ်ႈၵဵင်းၶမ်း ဝၼ်းထိ 06–07/01/10 လၢတ်ႈဝႃႈ– ၵူၼ်းမိူင်းတႆး လိူဝ်းတိူၵ်ႉယုမ်ႇယမ် လိူမ်ႈသႂ်သတ်ႈထႃးမၼ်းၸဝ်ႈ တိူၵ်ႇမီးၼမ်၊ ႁၢင်လွႆႇၵူၼ်းမိူင်းၵမ်ႈၼမ် မုင်ႈမွင်း/ၸႂ်ႈၸူႈမၼ်းၸဝ်ႈ ပွၵ်ႈမိူဝ်းသိုၼ်းယူႇဝတ်ႉမိူင်းၽူင်း ပွတ်းသၢမ်ၵဵင်ႇ ၸမ်း။

မၢင်ၵေႃႉသမ်ႉဝႃႈ– သႆၢငၢတႃႇၸူးဝႃးလၢင်ႈ လႆႈပွၵ်ႈမိူဝ်းၼႆႉယၢပ်ႇဝႆႉ၊ လိူဝ်းမီးပိုၼ်ႉထၢၼ် ႁၢၼ်မိူင်းၵမ်ႈၽွင်ႈၵၼ်ထိုင်ဝႃႈ– ၸဝ်ႈၼႄႈတီႈ လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈ ဢမ်ႇၸႂ်ႈၸူႈ ၸဝ်ႈဝုၼ်းလုမ်ႉ ပွၵ်ႈသိုၼ်းမိူဝ်းမိူင်းတႆး၊ ႁွပ်ႈဝႃႈမၼ်းၸဝ်ႈ ပဵၼ်ၵဵၼ်ႁၢင် (သုၼ်ၸူမ်း) သႆၢလွႆ/ၸုၼ်လွႆၵူၼ်းမိူင်းတႆး လၢဝ်းပုတ်ႉထ။ ႁႃးပူၼ်ႉမႃး မၼ်းၸဝ်ႈႁူႉတီႈလွႆၵေႃႈ မီးၵူၼ်းၸွၼ်ႈတုမ်ႁၢၼ်ပဵၼ်မိုၼ်ႇ/သဵၼ်၊ လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈ ဢမ်ႇၸႂ်ႈပၼ်ပဵၼ်၊ ပဵၼ်ႁၢၼ်ပိုၼ်ၸၽႈသႃသၼႃၵေႃႈယဝ်ႉ၊ လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈ ႁူဝ်ဝႃႈ လၢင်းယဵၼ်းပဵၼ်လွင်ႈၸွၼ်ႈတုမ် ၸၼ ၵဵၼ်ၶိုင်းႁၢၼ်လိူဝ်ႉလၢတ်ႈႁၢၼ်မိူင်း– ဝႃႈၼႆ။

ၸဝ်ႈၶူးဝႃး ႁပ်ႉတႃႇၼတၢင်းလီ ၸူဝ်းတၢၼ်းတီႈၵူၼ်းမၢၵ်ႈမီးသေ ၸိုၼ်းလွႆႈထိမ်ၵူၼ်းတိူၵ်ႉယၢၵ်ႈ၊ မီးပွၵ်ႈၸိူင်ႈ မၼ်းၸဝ်ႈႁူႉတၢႆႈႁိုင်ႈ၊ ၽွင်းၼၼ်ႉလွမ်သိူၵ်းလူင်မိၼ်ႇလူၼ်ႉ တိူၵ်ႉႁိူင်း *(ၵွၼ်တၢင်း 2004)*၊ မိၼ်ႇလူၼ်ႉၵေႃႈ မႃးဝႆႈသႃမၼ်းၸဝ်ႈသေ ႁွမ်းတၢၼ်းဝတ်ထုင်ၼ်းတွင်း ပဵၼ်လႆၢသိပ်းလၢၼ်ႉ၊ ငိုၼ်းပဵၼ်ပူၵ်ႉပဵၼ်သဵပ်ႇ၊ တႃႇမိူဝ်းပူၵ်းပွင်ၵေႃႇသၢင်ႈတီႈဝတ်ႉဝႃး တၢင်းမိူင်းၽူင်း၊ မၼ်းၸဝ်ႈၵေႃႈႁပ်ႉၶဝ်တႃႇၼ။

မၼ်းၸဝ်ႈထၢမ်ဝႃႈ– တၵႃႇလူင်ၶိူလိုၼ်း လူႇတၢၼ်းယၢတ်ႇၼမ်ႉယဝ်ႉ ဢမ်ႇမီးလွင်ႈသေးလႆၢသင်ၼႄႈ၊ မိၼ်ႇလူၼ်ႉ တွပ်ႇဝႃႈ– ဢမ်ႇမီး၊ ၸဝ်ႈႁပ်ႉၸၢႆႈလွႆႉတိုဝ်းလိူင်ႉၶိုဝ်ၵေႃႈလႆႈၸႂ်ႈ– ဝႃႈၼႆ။ မၼ်းၸဝ်ႈၵေႃႈ ၵီႈလိူၵ်ႈပူၵ်ႉငိုၼ်းသေ ဢၢပ်ပိုၼ်ပၼ်ၵူၼ်းတင်းၼမ်၊ လိူဝ်းလႆႈႁပ်ႉၵမ်ႈၼမ် ပဵၼ်ၵူၼ်းတူၵ်ႉၵူၼ်းယၢၵ်ႈလၢဝ်းမၢၼ်ႈလွၼ်ႉလွၼ်ႉ။ ဢၼ်ယုမ်ႇယမ်ၼပ်ႉထိုဝ်မၼ်းၸဝ်ႈၼႆႉ ဢမ်ႇလိူၵ်ႈလၢဝ်းၸိူဝ်း၊ ၵူၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ ၸႄႈတၢင်ႇလၢဝ်းၸိူဝ်းၵေႃႈ ၼပ်ႉထိုဝ်ၼမ်ၸတႉၸတႉ။ ဢၼ်ဝႃႇသၼ်ႇထမ်ႈ တီႈၸႄႈဝဵင်းငၢဝ်းၵေႃႈ တၵႃႇသတ်ႈထႃး လိူဝ်းၵိူတ်းဝေယဝတ်ႉလ ပဵၼ်ၵူၼ်းလၢဝ်းယၢဝ်ႉ ၸႄႈ လၢဝ်းမူင်ႉၵမ်ႈၼမ်– ဝႃႈၼႆ။

ပွႆးဝၼ်းၵိူတ်ႇၸဝ်ႈၶူးဝႃးပီ 2010 တီႈဝၢၼ်ႈဝဵင်းၵဵဝ်ႈ ဢမ်ႇပေႃးၵိုၼ်းပဵင်းပီၵႂႃႇ။ မိူဝ်ႈပွႆးဝၼ်းၵိူတ်ႇပီၵႂႃႇ ႁွပ်ႈမၼ်းၸဝ်ႈဢမ်ႇလႆႈလၢတ်ႈဝႆႉတႃႇတူဝ်ဝႃႈ– ၸေပဵၼ်တီႈဝဵင်းၵဵဝ်ႈ ၵဵင်းသႅၼ် ၸၼႉၸွၼ်း၊ ပေႃးဢမ်ႇထိုင်ဝၼ်းၵိူတ်ႇပီႁွၼ်းၸမ်း 50 ပီ၊ ထိုင်ႈ 2–3 ပီတၢင်းၼႆႉ မၼ်းၸဝ်ႈတေဢမ်ႇႁဵတ်းပွႆးဝၼ်းၵိူတ်ႇ– မၢင်ၵေႃႉဝႃႈၼႆ။

ၵူၼ်းတီႈႁႂ်ပွတ်းတူၵ်းၸူင်း လိူဝ်းလႆႈၸၢဝ်ႇယၢပ်ႇၸတႉ ႁူႉဝႃႈလိုၼ်သိူင်ႈပီသိူင်ႈ လမ်ထိုင်ဝၼ်းၵိူတ်ႇ ၸဝ်ႈၶူးဝႃးဝုၼ်းလုမ်ႉၵေႃႈ ၵွၼ်ႁၼ်မႃးတိၵ်းတိၵ်း။

ၸဝ်ႈၶူးဝႃး တိူၵ်ႉယူႇတီႈၸႄႈဝဵင်းငၢဝ်းလမ်းပၢင်း၊ ငိၼ်းၸၢဝ်ႇဝႃႈတီႈဝဵင်းၵဵဝ်ႈၼၼ်ႉ ၵူၼ်းမိူင်းတႆးမႃးပွႆႉတၢၼ်းပွႆႉဝႆႈတင်းၼမ်၊ ႁၢၼ်ႇႁူဝ်ႁိူင်မၼ်းၸႄႈ ၼင်ႇႁိူဝ်ၵူၼ်းလိူဝ်းမႃးႁူမ်ႈပွႆးဝၼ်းၵိူတ်ႇလိူဝ်းပွႆႉမုင်ႈမွင်း၊ ပေႃးတေႁမ်ႇလုတ်ႈႁၢတ်ႈႁၢမ်းပဝ်ႇ လႆႈပွၵ်ႈမိူဝ်းလႆၢလႆၢၼၼ်ႉ လၢင်ႇၵေႃးလူႉသေ ပွၵ်ႈထိုင်တီႈဝၢၼ်ႈဝဵင်းၵဵဝ်ႈ ယၢမ်းႁၢင်ၸိုၼ်း။ ❑

ဝူင်းၸိူင်းသဵင်းတႆးတႂ်ႇႁႂ်ႈသဵင်မၢၼ်ႈပၼ် ပွႆးၼႄႁုၼ်ႇၵေႃမၢၼ်ႈတီႈၵဵင်းမႆႇ

Photo : SHAN

Photo : SHAN

ပၢင်ပွႆးၼႄႁုၼ်ႇၵေႃ *(ယူၵ်ႉသေး)* မၢၼ်ႈ ၵျႃး ၼႂ်းၵဵင်းမႆႇ မီးႁူၼ်းႁဵၼ်ႇၸိူင်းတွႆႇတိုင်းႁွင်မွင်း ၸိင်း *(တူရိယၢင်း)* ပဵၼ်ဝူင်းၸိူင်းသဵင်းတႆး ပွတ်း ၼမ်ႉႁွင်ႉသွၼ် လိူဝ်းၶဝ်ႈၼုင်ႈၽႄႈတူင်ႇမၢၼ်ႈ ၼလႆႈ ဢမ်ႇမီးၽႂ်သူၼ်ၸႂ်ဝႃႈၶဝ်ပဵၼ်တႆး။ လုမ်း ၶၢဝ်ႇမၢၼ်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ တင်းၼမ်ၵေႃႈ ဢမ်ႇဝႆႉၼၵ်း ၽႃၢင်ႉႁူႉ။

ဝၼ်းထိ **10/01/2010** မီးပၢင်ပွႆးၼႄ ႁုၼ်ႇၵေႃ *(ယူၵ်ႉသေး)* တီႈႁူမ်းၶွမ်းၼႂ်းၵဵင်းမႆႇ ဢၼ်လဝ်ႈၸွင်ႁူင်းၶွမ်း၊ ၽူႈလူင်ႉလီၼ်ႇ *(ၼၵ်ႉ ဝိၸျႃးၵၢၼ်)* ၊ လဝ်ႈပႆႇမၢၵ်ႈမီး ႁူမ်ႈၵၼ်လတ်း ၶွတ်း။ မီးလၢဝ်းမၢၼ်ႈၼလႆႈ တၢင်ႇလၢတ်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ပၢၵ်ႇပႆ။ လၢဝ်းမၢၼ်ႈလိူဝ်းၵုမ်းႁုၼ်ႇၵေႃၼလႆႈ လိူဝ်းၶဝ်ႈႁူမ်ႈ၊ ၼုင်ႈၶူဝ်းၽိုင်ႈမၢၼ်ႈ ၶၢင်ႈလီ ၶၢင်ႈငၢမ်း၊ ဝူင်းႁွႆႇႁွင်မွင်းၸိင်းတင်း **5** ၵေႃႉ သမ်ႉပဵၼ်တႆး။

ပဵၼ်ဝူင်းၸိူင်းသဵင်းတႆးၵဝ်ႇ လၢတ်ႈၼမ်ႉ တူၵ်း လၢင်းၶိူဝ်း ၼလႆႈ ၼွင်မွၼ် ႁူႈပွၵ်ႈ၊ လိူဝ်းၶႃႉမေႃးယူႇၼလႆႈဝိင်းၼမ်ႉႁွင်ႉသွၼ် ပီယၢဝ်း ၶၢဝ်းၸိူင်။ ၼႂ်းၼၼ်ႉ **1.** လုင်းသြႃႇဝိ ႁႆႇႁွင် ဢၢႇယု **65** ၊ ယူႇၵၼ်ႇတူးၶွၵ်ႇ ၼမ်ႉလွတ်ႇ မွၵ်ႇမႆႇ၊ ယူႇၼမ်ႉႁွင်ႈသွၼ် **30** ပီ၊ မေႃမေးလိမ်

မိူင်းၼွၵ်ႈ၊ **2.** လုင်းမူၼ်း လၢင်းၶိုဝ်း *(လၢတ်ႈ ၼမ်ႉတူၵ်း)* ၊ **3.** လုင်းသြႃႇလူဝ်း ဝၢၼ်ႈယိၼ်ႇ– ၼွင်မွၼ် **4.** လုင်းလေးတိၵ လၢင်းၶိုဝ်း **5.** လုင်း ၵေးၶမ်း မိူင်းသူႈ– လိူဝ်းၼႆႉ။

လုမ်းၶၢဝ်ႇမၢၼ်ႈ DVB, VOA, Irrawaddy, NMG လိူဝ်းၼႆႉၶဝ်ႈႁူမ်ႈဢၢဝ်ၶၢဝ်ႇ ထႆႇႁၢင်ႈ/ထႆႇဝီႊတီႊဢူဝ်ႊၵေႃႈ လွင်ႈဝႃႈႁူၼ်း ၼုင်ႈၽႄႈတူင်ႇ ႁႆႇတိုင်းႁွင်မွင်းၸိင်း ပဵၼ်တႆးၼၼ်ႉ လိပ်ႈဢမ်ႇႁူႉ။

သြႃႇလူဝ်းလၢတ်ႈၼႄဝႃႈ– *“ပိူၼ်ႈလၢင်ႈ ႁဵဝ်းမေး၊ ပိူၼ်ႈပၼ်တီႈယူႇတီႈၼွၼ်းပႃး၊ ၽႄႈတူင်ႇ မၢၼ်ႈဢၼ်ပိူၼ်ႈႁၼ်ႈၼုင်ႈမေးၶဝ်ႈပွႆးၼႆႉ တိၵ်ႉသိုဝ်ႉ ၼႄႈတေမေးၼႆႉႁူလိုၼ်း”* –ဝႃႈၼႆ။

ၽွင်းပိူၼ်ႈတိၵ်ႉၵႃႈႁုၼ်ႇၵေႃ (ယူၵ်ႉသေး) ပွႆႇသိင်ႁႆႇတိုင်းမၢၼ်ႈလွမ်းၼၼ်ႉ လုင်းသြႃႇဝိ ပိုတ်ႇ ၶိုင်ႈၽူၼ်း *(မိုဝ်းထိုဝ်)* မၼ်းပၼ်လၢၼ်သၢဝ်မၼ်း ထွမ်ႇသိင်ႁႆႇတိုင်းမၢၼ်ႈ၊ ၶိုၼ်းလၢတ်ႈၼႄဝႃႈ – လၢၼ်သၢဝ်မၼ်းသူင်ထွမ်ႇၼိၼ်ႇ–ဝႃႈၼႆ။

ၽူႈၶိုင်ပွင်ပၢင်ပွႆးၶဝ် လၢတ်ႈၼႄႁူဝ်ႁူပ်ႈ/ တီႈၵိပ်ႈဝႃႈ–ႁုၼ်ႇၵေႃ *(ႁုၼ်ႇၵျႃႇၸွၵ်ႇ)* ၼႂ်း ၵဵင်းမႆႇ၊ မိူင်းႁွၵ်ႇ *(ၵုင်းထိပ်ႈ)* ၊ ၼမ်ႉႁွင်ႈသွၼ် တီႈႁူၼ်းတွင်ႈတိဝ်းႁူႇဢိဝ်ႇၼမ်ၼၼ်ႉ မီးၶႃ ႁူႈတီႈ။ ႁူလိုၼ်းၵျႃႈ ႁုၼ်ႇၵေႃမိူင်းမၢၼ်ႈမိူဝ်ႈလိဝ်၊ ၶိုၼ်ႈယိူဝ်ႇယူပ်ႈယွမ်းၵျႃႈႁိုဝ်၊ သူင်ၵၼ် လိူင်ႉႁိုဝ် လိူဝ်းၼႆႉဢၢမ်ႇမီးႁူၼ်းႁူႉလွမ်း၊ မိူဝ်ႈလိဝ်လွင်ႈၵျႃႈ ဝိၼ်ႁုၼ်ႇၵေႃ ဢၢမ်ႇပေႃးၶွၼ်ႈမီး။ ၽွၼ်ႇၼိုင်ႈၵေႃႈ လဝ်ႈၸွင်ႁူင်းၶွမ်း ၸတ်ႉၶျမၼ်းၶႃး ပဵၼ်ႁူၼ်း သူင်တႆး၊ လုၵ်ႈၼွင်ႉၶွတ်းၵၢၼ်ၼႂ်းႁူင်းၶွမ်းၵေႃႈ ပဵၼ်တႆးၵမ်ႈၼမ်။

ပၢၼ်ႁူႈပွၵ်ႈ ႁုၼ်ႇၵေႃၵျႃႈ *(ယူၵ်ႈသေး)* ၼႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈပတ်းပိုၼ်ႉ မီးတီႈၽိုၵ်းသွၼ် တီႈၼႄ **40–50** တီႈ၊ ၵၢပ်ႈပၢၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶွတ်းၶုၼ်မိူဝ်ႈလိဝ်တင်းမိူင်းပတ်းပိုၼ်ႉၵိုတ်း **4–5** တီႈ၊ ၵမ်ႈၼမ်ၼႄႁူၼ်းတွင်ႈတိဝ်း ၵိပ်းငိုၼ်း ၼိုင်ႈၵေႃႉလႆႈ **5–10** တေႃးလိူဝ်း။ ❑

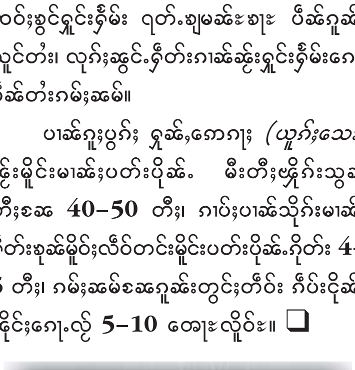

လဝ်ႈမၵျေႃႉ, ၸလႈ တႆး

ပေႃးၶႂ်ႈႁိူဝ်း လဝ်ႈမၵျေႃႉသထႃ ၵၢၼ်ပဵၼ် လၢတ်ႈႁွၼ်ႉၸိူင်းၸွင်ပုတ်ႉထလဝ်ႈလိူင် ၵၢၼ်ၵမ်ႈ ၸမ်တေယၢမ်ႈႁူႉငိၼ်းၼႆႉ ပဵၼ်လွင်ႈမၼ်းလဝ်ႈ ၵတ်ႉၶၢၼ်ႉလီမ်လီၵ်ႇ တီႈပၼ်းတတ်းလႆႈပၼ်ႁႃလွင်ႈ ပဵၼ်သူပ်းပဵၼ်ၵုၢမ်းၵၢၼ်လႆၢပိူင် မိူၼ်ၼင်ႉ–

- ❑ ၸမႈယိင်းသွင်ၵေႃႉ ၶွမ်လုၵ်ႈၵၼ်
- ❑ လၢႆးသွင်ၵေႃႉ ၶွမ်မေးၵၼ်
- ❑ ႁႃႁွၼ်ႈသိင်ၵွၵ်ႉငဝ်း ၼွင်းၸမ့်ၸွင်
- ❑ ၵွင်ႉပေႃႉၸိူဝ်ၽွင်းမိူင်း 4 လဝ်ႈ လိူဝ်း ၵၢၼ်းၸိုင်ပွင်ၽဵဝ်ႈမူလ်ႉမၼ်းလဝ်ႈ။

ၵၢၼ်ၽူႈတၢမ်ႈတေၼႂ်ႈၸၼမိူဝ်ႈလီဝ်ၸတႉ ပဵၼ်လွင်ႈမၼ်းလဝ်ႈၵီတ်ႉၸၶၸၵႉၵင်ႈလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ ဝၢၼ်ႈမိူင်းလိူဝ်ႉၵိူဝ်။

မၼ်းလဝ်ႈ ပဵၼ်လုၵ်ႈႁူၼ်းမီးလူင် သီရိ ဝတ်ႉထၸ တီႈဝၢၼ်ႈၽႆ,ၵွၵ်ႉဝီင်းၵျေႃၶမ်း မိထိ လႃ မိူင်းဝိတေႁ ။ တင်ႈၸတ,ၵၢယု 6 ၼူပ်, ပေႃး လႆႈႁၢပ်,ၵိုတ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်းၽွင်းမိူင်း တီႈဝီင်းမိထိ လႃ ။ လႆႈထုၵ်ႇ,ၽွင်းမိူင်း 4 လဝ်ႈ ၵိတ်,ၼၢင်ၼိုင် ပွင် ပိူဝ်ႈတႃ,ၽဵဝ်ႈမူလ်ႉသၢႆလွၵ်ႉလီဝိတ်ႉမၼ်းလဝ်ႈ လႆၢၵမ်း။ ၵမ်းလိုၼ်းၸၵႈပၼ်ႁႃလွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈ– **“ၵုၢမ်းလပ်ႉထုၵ်ႇ,လႆႈမွၵ်ႇ,လၢတ်ႈၽွၵ်ႉ”** ၸၼ်ႉသေ ၵွင်ႉပေႃႉၸိူဝ် 4 ၽွင်းမိူင်းပေႃးတၢၵ်ႈသေ ပဵၼ် မႃးၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်း ၼွင်းမိူင်းဝိတေႁ ။

ၵီဝ်,လူလႅ်ႈၵုၢမ်းလပ်ႉသေ ၵၢၼ်မၼ်းလဝ်ႈ ဝႃႈဝႆႉၸၼ်ႉ လီၵၢဝ်ပဵၼ်ၶေႃႈသင်,သွၼ်လူင်ၽွင်း ၸလႈ ယွၼ်းတေႃႉတႆ,ၼႆႈၸၼ။

(1) ၵုၢမ်းလပ်ႉၼႆႉ လပ်ႉဝႆႉလင်,လီ။ ၵၢၼ် လပ်ႉၼႆႉ ၸွၵ်ႈသေတူဝ်ၵဝ်, ၵၢမ်,တၢပ်ႈလၢတ်ႈ ၸၼ။ ၽူႈမီးသတိပလႃၼႆႉမိူဝ်ႈယင်းပႆ,ၼွတ်,ယွတ်ႈ ၵၢၼ်းၵၢၼ်းတူဝ်ၵဝ်,ၸၼ်ႉ ၵၢမ်,ပၼ်ၽွၼ်ႉႁူႉ။ မိူဝ်ႈ လွၵ်ႉပဵၼ်ၸင်,ၵၢၼ်းၵၢၼ်းယဝ်ႉ လင်,လၢတ်ႈလႆႈ။

(2) တေလႆႈပွႆႉပႃးၵုၢမ်းလပ်ႉ မိူၼ်ပွႆႉပႃး ၼုမ်ငိုၼ်းၼုမ်ၶမ်း မိူဝ်ႈယင်းပႆ,ထိုင်ယွတ်ႈႁွတ်ႈတီႈ ပႆၢ ၵၢၼ်းၵၢၼ်းတူဝ်ၵဝ်,။ ၵၢၼ်လပ်ႉတူဝ်ၵဝ်, ၸၼ်ႉ ပေႃးမီးၽွၵ်ႉၸွၵ်ႈသေတူဝ်ၵဝ်,ႁူႉလိူင် လၢင်ႈ ပဵၼ်ၽေးၶၼ်တေႃ,တူဝ်ႁဝ်း ၵိၵ်ႇ,ၸႄႈၵၢၼ်ႁဝ်း။

(3) ၵၢမ်,လီလၢတ်ႈၸၼၵုၢမ်းလပ်ႉတီႈ ၵၼ်း 4 ၵေႃႉ၊ ပေႃးလၢတ်ႈၸၼၵေႃႈ လၢင်ႈပဵၼ် ၶၼ်တေႃ,တူဝ်ၵဝ်, ၸလႈ ၸႄႈၵၢၼ်။

- ▲ ၽူႈယိင်း (ႁွပ်ႈၽူႈယိင်းၼႆႉ ၵီပ်းၵုၢမ်းလပ်ႉ ယၢပ်,ၽိူဝ်ၽူႈလၢႆး)
- ▲ ၽူႈၵၢမ်,လွႆႈၵူလႅ်းၵေႃႉႁဝ်း
- ▲ ၵေႃႉၵႂ်ႉၵၢဝ်ၼူဝ်းၸွင်ယိုၼ်ႈမိင်,သေ ႁႃတၢင်းလမ်လွႆ
- ▲ ၵေႃႉဝႆႉၸမ့်ၵႃႈၼွင်း လွႆၵႃႈၸွၵ်ႈၸိူဝ် ႁဝ်း(သူပ်းဝၢၼ်ၵူၼ်းသူမ်ႈတေႃ,ႁဝ်း)

(4) ၵၢမ်,လီၸၸမွၵ်ႇ,ၸၸၵုၢမ်းလပ်ႉသေ ၵေႃႉၵေႃႉ၊ မွၵ်ႇ,ၸၸယဝ်ႉ လၢင်ႈတူၵ်းပဵၼ်ၶီႈၼႃႈ ၵေႃႉႁဝ်းလၢတ်ႈၸၸၵုၢမ်းလပ်ႉ။ ပိူၼ်ႈပွင်ႉလႃ, တၵ်းငၼ်းႁဝ်းလိူဝ်ႉၵိူဝ်ၵေႃႈ တၵ်းတေလႆႈယိူၼ်ႉ ၵၼ်ႈ။

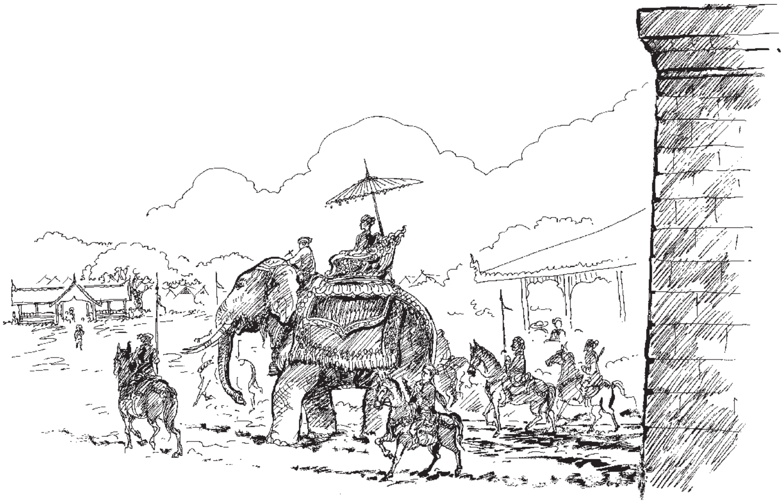

(5) ၽွင်လႆႈႁူႉၵုၢမ်းလပ်ႉႁဝ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ႁဝ်း သမ့်လႆႈၵူဝ်လႆႈမႆႈလွႆယူ, ၵူႈၼၢဝ်းယၢမ်း။

(6) ပေႃးတၵ်းလႆႈၵုမ်ၵၼ် ၵုၢမ်းလပ်ႉ တင်း ၵေႃႉယုမ်,ယမ်တမ်းလွႆၵေႃႈ တၵ်းလႆႈမေႃ လိူၵ်ႈၵွင်ႈတီႈၸလႈ ၸမ့်သိင်တူဝ်ၵဝ်,။

ပေႃးတေလၢတ်ႈၵၢင်ဝၼ်း တၵ်းလႆႈလပ်ႉ တႃၵႂ်ႁူႉပိူၼ်ႈ။ ပေႃးတေလၢတ်ႈၵၢင်ၼိုၼ်း တၵ်း လႆႈလၢတ်ႈသိင်လွႆး ။ ယွၼ့်ဝႃႈၵၢင်ၼိုၼ်းၼႆႉ ပိူၼ်ႈ လၢင်ႈငိၼ်းငၢႆႈ။

မိူဝ်ႈလဝ်ႈမၵျေႃႉ ပဵၼ်ၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်းသုင် သုတ်းၼႆႉ ပဵၼ်ၼၢဝ်းယၢမ်းထုၵ်ႇ,မိၼ်ႈ။ ယွၼ့်ဝႃႈ မိၼ်ႈမိူဝ်ႈလဝ်ႈလုလၸီ မိူင်းၵပိလ ၵၢၼ်ၸင်ႈ ၵျေႃယူ,တီႈဝီင်းပၼ်လၢလၸၼ်ႉ ပိုင်ႈၵိုင်ၽွင်း မိူင်းလူင်မၼ်းလဝ်ႈၵေဝတ်ႉ သေ ၵၢၼ်းယိုတ်း ၵဝ် **101** မိူင်း ၼွင်းၵုၼ်လမ်ပူတင်းသိင်ႈ။

ၼွင်းၽိုၼ်ထမ်းၼုတ်ႉတၵၼိၵျသွၼ်ဝႃႈ *“မိူဝ်ႈၸႄႈၵၢၼ်ယင်းပႆ,မႃးထိုင် တေလႆႈႁၢင်ႈၶၢၼ်း ပွႆႉထႃႈဝႆႉႁွၼ်,၊ ႁွႆႈဝူၼ့်ဝႃႈ မိူဝ်ႈၸႄႈၵၢၼ်မႃးထိုင် ယႃ,ႁွႆႈပဵၼ်တီႈလိူတ်,မႆႈ။”*

လဝ်ႈမၵျေႃၵေႃႈ လႆႈလတ်းသုင်,လုၵ်ႈၸွင်ႉ မၼ်းလဝ်ႈ လိူဝ်းလႆႈၽိူၵ်းသွၼ်ဝႆႉ တင်းသိင်ႈ ယေႈမိူင်းယေႈၵေႃႉ။ ပူင်သင်,တင်းသိင်ႈဝႃႈ–

(1) ယႃ,ႁွႆႈၽွႆႉႁူႉဝႃႈ ႁဝ်းလုၵ်ႉတီႈဝီင်း မိထိလႃၵုႃ,။

(2) ၽဵဝ်မိူင်းတီႈလတ်းမႆၢဝႆႉယဝ်ႉ ၼတ်းလွႆ ႁွႆႈပေႃးလႆႈႁၢပ်,ၵိုတ်,ၸႄႈၵၢၼ်ၼုၼ်မိူင်းၸၼ်ႉ။

(3) ပေႃးလႆႈႁၢပ်,ၵိုတ်ႉၸႄႈၵၢၼ်ယဝ်ႉ ၵွတ်းႁွႆႈပဵၼ်တီႈၼုၼ်မိူင်းပူင်ဝၢင်းလွႆ။

(4) မိူဝ်ႈလႆႈၼဝ်ႈပွႆႉ (ၼႃးလၢး) ၼုၼ်မိူင်း ၸၼ်ႉၵေႃႈ ႁွႆႈၸွပ်,ယိုၼ်ႈၸွင်ၽႆၵ်,ၵၢၼ်ၵဝ်လႆႈ လတ်းၵွၼ်းဝႆႉပၼ် (ပေႃးၵူၼ်းၵႃႉမိူင်းလွႆ မိူင်း ၸၼ်ႉမႃး လဝ်ႈမၵျေႃႉ,တွင်ႈထၢမ်ဝႆႉလွင်ႈၼုၼ်မိူင်း လွႆ ထုၵ်ႇ,လွႆၼူဝ်းၸွင်ၵၢၼ်လွႆ)။

(5) မီးၼၢဝ်,ငၢဝ်းသင် ႁွႆႈႁႆၢးငၢၼ်းတၢင်, ထိုင်မႃး။

(6) လူဝ်ႈၵဝ်ပႆ,ႁွင်ႉ သိုပ်,ယူ,ဝႆႉတီႈမိူင်း ၸၼ်ႉ။

(7) လုၵ်ႈမေးၵၢမ်,တၢပ်ႈလႆႈမႆႈလွႆ၊ တႃ, လိင်ႉလူလုမ်းလႃးၼဝ်ၸၼ်ႉ ဝႆႉပဵၼ် ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၵဝ်။

ၵီတ်းၸၼ်သေ ဢၼ်လဝ်ႈလုလၸီ ယိုတ်း ဢဝ်လႆႈ 99 မိူင်းၸၼ်ႉၵေႃႈ လဝ်ႈမၢဝ်ႇလႆႈႁူႉ လွမ်းလီလီ။ ၽိုၼ်ႁၢၼ်တေမႃးတိုၵ်းဢဝ်မိူင်း ဝိတေႃၵေႃႈတိုၼ်းႁူႉဝႃႉထႃႈ။ ႁွပ်ႈၼႆႉ ပိူၼ်ႈဢဝ် တပ်ႉလူင် 18 တပ်ႉ မႃးတိုၵ်း 4 ႁမ်းၵေႃႈ ၼႆ၊ တႃႇလႆႈၸိုၼ်း၊ ထိုင်တီႈလဝ်ႈလုလၸီ ပေႃးႁၢၼ်ႉ ႁူၺ်ႈႁူႈႁမ်း။

မိူဝ်ႈတိုၵ်းတေႃးႁၢၼ်ႁမ်းလိုၼ်းၸၼ်ႉ လဝ်ႈမၢဝ်ႇ၊ မီးယူႇတီႈ ဝဵင်းလႅၼ်လိၼ် လိုဝ်ႈၵွင်ႉဝဵင်း ဢူပႁၢရ လႆႈထုၵ်ႇလဝ်ႈလုလၸီဝၵ်ႉလွမ်ႇၶလႈ လဝ်ႈဝိတေႃၵေႃႈ ပၼ်ဢၼ်မႆႈလွင်ႉသေ ၵွင်ႉလဝ်ႈ မၢဝ်ႇဢွၵ်ႇပႆႈတူဝ်လွတ်ႈ။ မၼ်းလဝ်ႈၸိုၼ်းတွပ်ႇ လိုဝ်ႉၵိုဝ် လီလႆႈတွင်းၵိုမ်းဝႃႉ။ ယွၼ်ႉဝႃႈ ဢမ်ႇ ဝၼ်းၸိုင်ႈၵေႃႈဝၼ်းၸိုင်ႈလဝ့်လဝ့် ၵဝ်းတင်း သိူင်ႈၵေႃႈ တၢင်းလႆႈလႃးငဝ်းလႆၢးၸင်ႇၼႆႉ။

“ႁူၼ်းသိုၵ်းၶႃႈၸွႆႈၶလႈ တူဝ်ၶႃႈၸွႆႈၼႆႉ 4 လိူၼ်တီမ်တီမ် ၵိၼ်သုၵ်းၵိၼ်လိပ်းႁူမ်ႈတုၵ်ႉ ႁူမ်ႈယၢၵ်ႈႁၢၼ်မႃး။ တူဝ်ႈၶႃႈၸွႆႈသမ်ႉပၼ် ၽူႈ ၵွၼ်ႁူဝ်ၶဝ်ၶလႈ တေပွႆႇပိတ်ႈၶဝ်ဝႃႉၸႂ်းမိူဝ်းၽူႈ ၼၼ်သေ ပႆႇဢဝ်တူဝ်လွတ်ႈၸွႆႈ တူဝ်ၶႃႈၸွႆႈပၼ် ၵေႃႉၽိတ်းသိၼ်ထမ်း ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် 6 ၶေႃႈ။ ယႃႇဝႃႈပၼ်ပိုဝ်ႈတႃႇၶႃႈၸွႆႈပူၼ်ႉလွတ်ႈ၊ ယင်းတေ ပၼ်တႃႇတူဝ်ၶႃႈၸွႆႈလုယွၼ်ႇသုမ်းလူင် တွၼ်းလိူဝ် သေတႃႈ။”

လဝ်ႈဝိတေႃ ၵေႃႈဝႃႈ *“လႆႈမွၼ်းၵီတ်းၼႆႉ မိူၼ်ဢဝ်ၽႄႇမိူဝ်းၶႃႈႁွၼ်ႈၵိၼ်လူင် တၢၼ်ႇလွၵ်ႈ သဝ်မိူင်းၵိင်ႈမႃးၸၼ်ႉႁူလ်း၊ မွၼ်းတေၵီတ်းႁိုဝ်ၶႃႈ ၵင်ႈလႆႈ။”*

လဝ်ႈမၢဝ်ႇၵေႃႈတွပ်ႇဝႃႈ *“ႁၢၼ်သိုၵ်းၼႆႉ ဢမ်ႇမီးတီႈၽႂ်ဢၼ်ၵျိင်းယွၼ်ႇ ၽႂ်ၵျိင်းလိူၵ်ႈ။ မၼ်း မီးတီႈဝႃႈ ၽႂ်ႇလုၵ်ႉၽႂ်မီးသတိပလႃႉယွၼ်ႇ။ ၶုၼ် ႁွၼ်းသိုၵ်းၵေႃႈဢၼ်မီးၵၢၼ်ၵျိင်းယွၼ်ႇ သိုၵ်းလိူၵ်ႈ ၶေႃႈၵေႃႈ ပေႃးမီးသတိပလႃႉလိုဝ် တၵ်းၵွင်ႉပေႃႉ ၸိူဝ်ၶုၼ်ႁွၼ်းသိုၵ်း ဢၼ်မီးၵၢၼ်ၵျိင်းသိုၵ်းယွၼ်ႇ လူင် သမ်ႉဢမ်ႇမီးသတိပလႃႉ။ ၶုၼ်ႁွၼ်းသိုၵ်း မိူၼ်ၸၼ်ၵေႃႉလိဝ်ႁူလ်းၵေႃႈ တၵ်းႁမ်လတ်း ၽဵဝ်ႈမူလွၼ်ႉလႆႈၽူင်သိုၵ်းၵျိင်းယွၼ်ႇ လိူင်ႈၸၼ် တႃႇဝၼ်းလုၵ်ႈလိဝ် ႁမ်လတ်းပတ်းၽဵဝ်ႈပိတ်ႈ လႆႈလပ်းသိင်ႇမိုတ်းမွင်တင်းသိင်ႈ”*– (**ႁမ်လတ်းပၼ်ႁူၢမ်းထႆႈဢဝ်မႃးလွၵ်ႈၵိုၵ်းၽဵဝ်ႈမူလွၼ်ႉ** ႁွပ်ႈဝႃႈ တီႈပွင်ႇမၼ်းမိူၼ်ႁၼ်။)

မိူၼ်ၸင်ႇလၢတ်ႈမႃးပႃႈၸိုဝ်ၸွႆႈ၊လဝ်ႈမၢဝ်ႇ ၵေႃႈ ၶုတ်းလူင်လိၼ်သေယိုတ်းဢဝ်ဝဵင်းပၼ်လ တီလွပ်းလႆႈပႃးလုၵ်ႈမေးလဝ်ႈလုလၸီ တင်း သိင်ႈ ထိုင်တီႈလဝ်ႈလုလၸီ ႁႃႈလႆႈႁူမ်ႈၸွမ်း ယွမ်းတေႃႇ။

ၵွင်ႇပေႃႉႁမ်းၼႆႉ လႆႈၽွၼ်းလီလူင်သၢမ် ပိူင်။

1. လဝ်ႈလုလၸီပၼ်ႁူၢမ်းမၼ်ႈ တၵ်းတေ ဢမ်ႇမီးလွင်ႈၵီတ်းသိုၵ်းတိုၵ်းတေႃးၽွင်ထိင်ႈ။

2. ပွႆႇပၼ်ၶုၼ်မိူင်း **99** မိူင်း ဢၼ်တိုဝ်ႉ လႆႈမိူဝ်းပွင်ဝၢၼ်ႈၽွင်းမိူင်းတူဝ်ႁဝ်ႇၸိုၼ်း။

3. သိုဝ်ႇတၢင်းငိုၼ်းၶမ်းလူးႁၢၼ် ၵီတ်းၸွႆႈ ႁုၼ်လမ်ပူတင်းသိင်ႈ မီးတၢင်းႁတ်းယိၼ်သိုဝ်း သႃႇ။

ပိူဝ်ႈတႃႇလဝ်ႈမၢဝ်ႇၵေႃႈ မိူၼ်တင်းထူမ် ထိမ်ပႃရမီႇတူဝ်ႁဝ်ႇလူလ်ႈ ႁၢၼ်လီသၢမ်ပိူင်–

◆ ႁၢၼ်လီပိူဝ်ႈတူဝ်ႁဝ်ႇလႆႈပၼ်ပုတ်ႉထ လဝ်ႈ (ပုတ်ႉတတ်ထလရိယ)။

◆ ႁၢၼ်လီပိူဝ်ႈလိုဝ်ႉၶိူဝ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းတူဝ် ႁဝ်ႇ (လႃတတ်ႉထ လရိယ)

◆ ႁၢၼ်လီပိူဝ်ႈလေႃးႁူၼ်းတင်းလၢႆၸိူင်း ႁုၼ်လမ်ပူ ႁႃႈပၼ်မိူင်းၵိုမ်းၵွမ်းမိူင်း ဝိတေႃ တင်းသိင်ႈ (လေႃႁတ်ႉထ လရိယ)။

တႆႈႁမ်ႈၸမ် ၶိၵ်ႇတင်းႁူၼ်းမိူင်းတႆႈ ႁူဝ်ပၢၵ်ႇ **80%** ပႆႇ ၵွၼ်ႁၢၼ်ဝႃႈ ၵဝ်းပိၼ်းလၢဝ်း ပုတ်ႉထ။ ပေႃးပိူၼ်ႈမႃးဝႃႉတိုၼ်ႈလူမဝ် သႃသၼႃ ပုတ်ႉထၵေႃႈ မေႃလိပ်းလွၵ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃႈ **ၸပ်ႉထိုဝ် သႃသၼႃပုတ်ႉထၼႆႉ ၸပ်ႉထိုဝ်တူဝ်ႁူၼ်ႈၵၢင်ႈ လဝ်ႈပုတ်ႉထႁူလ်းႁိုဝ်။ ဢမ်ႇၸပ်ႉထိုဝ် ဢမ်ႇမေႃ ယိူင်ႈၵီတ်းလွမ်း ႁူၢမ်းသင်ႇပွၼ်ႈလဝ်ႈပုတ်ႉထ ႁိုဝ်။ ပေႃးဝႃႈဢမ်ႇၵီတ်းလွမ်းလႆႈ–ႁွပ်ႈသင်သမ်ႉ ဝႃႈ တူဝ်ႁဝ်ႇပၼ်ပုတ်ႉထၽေႃသႃႁၢၼ်ယူႇ။** ထိုင် ၶၢဝ်းယၢမ်းၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်တင်းလၢႆ ထုၵ်ႇလႆႈထၢမ် တူလ်းတူဝ်လဝ်ႈႁဝ်ႇ။

မုင်ႈမွင်းဝႃႈ ပီၶရိတ်ႉ **2010** ၼႆႉ တေပၼ် ပီဢၼ်ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်တႆႈၵဝ်းတင်းလၢႆ တေၶၸ ဝႃႈ ၵဝ်းပၼ်လၢဝ်းပုတ်ႉထၶတေႃႉ လူလ်ႈလႆႈၵီတ်း လႆႈသၢင်ႈမႂ်ႇ၊ ၵျွႆႈပုတ်ႉထလဝ်ႈပေႃးလၢင်ႈဝႃႈ ၵိုင်ႇပၼ်လုၵ်ႈၸွင်ႉပွင်ႈပႆႇႁဝ်ႇ တင်းသိင်ႈ။

လၢႆးၸိုၼ်းသႂ်ႇ **(30.11.2009)**

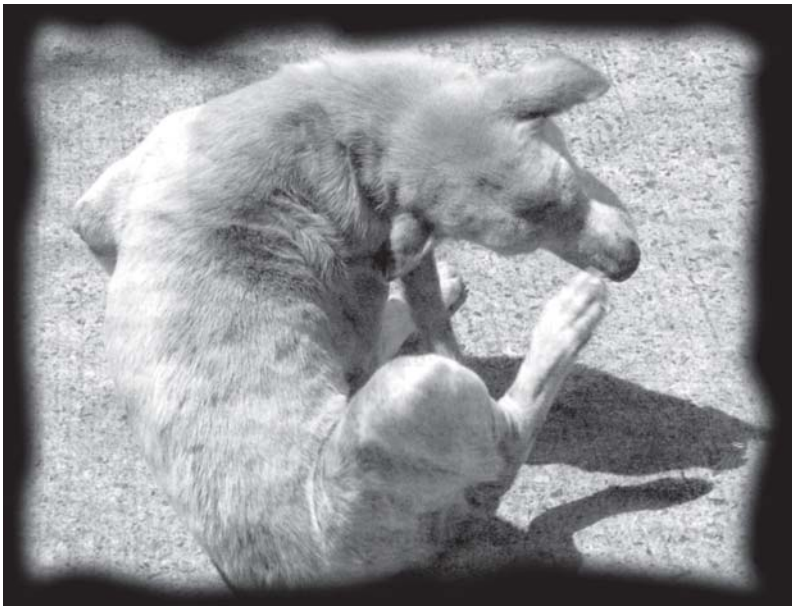

တီႈၶူမ်းၵျွႆႈလၢင်ႈယႆႈ–တီႈၵႆႈၵျွႆႈလၢင်ႈတူၼ်ႇ၊ ယႃႇႁုမ်ႇမူၼ်ႇဝူၼ်ႉ ‘ၶွႆႈထုလ်ႈၵျိုၵ်းလၢင်ႉဢၢင်ႇ’

[**ထုလ်ႈၵျိုၵ်း** = *ႁွႆႈယႆႈၶူမ်းထူၽွင်ႇၵျိုၵ်း* ၊ **လၢင်ႉဢၢင်ႇ** = *မႃႉလေႃႈပိၼ်ႈတၢၵ်ႇငႆႈတူၼ်ႇၶူမ်း*]

ပၼ်ၶၢဝ်းလွင်ႈၽေႃတ်ႉလွင်ႈၸွမ်း

မိူဝ်ႈ **1957** လႂ်ႈထူၼ်းမၢႆၶိူဝ်း တွင်ႉၵူး (**1920–97**) တိူမ်ႈၽိူၼ်လိၵ်ႈ ပၼ်ၶၢဝ်းလွင်ႈၽေႃတ်ႉလွင်ႈၸွမ်း ၵွတ်းၵွႆးလိူင်ႈမိူင်းၶွမ်းတုမ်တူင်ႉ တိူၼ်ႉႁူႉယွႆႉၼမ်ႈၽိူၼ်လိၵ်ႈၼၼ်ႉ သပ်းလီၵ်ႉ ၶၼ်ႉဝႃးမိူင်းတႆးလီၽေႃတ်ႉၵွၵ်ႉလိူင်ႈမိူင်းၶွမ်းတုမ်ၶၼ်ႉ၊ လီသိူပ်ႉၸွမ်းလိူင်ႈမိူင်းၶွမ်းတုမ်ႁူႉ။ ၵွတ်းၵွႆးႁူၼ်းၼမ်ႉ,တႆးတင်းလႆ ၶဝ်ႈၵွႆ (ပွင်ႉၵွႆ) လွမ်းသိူဝ်ႈၽိူမၼ်း လႆးၽိူမၼ်း။ ၵမ်ႈၽွင်ႈၶဝ်ႈ ထိူၼ်ႉယိပ်းႁွင်ႈၵၢင်ႉ။ ၵမ်ႈၽွင်ႈသိူပ်ႉယိပ်းပႆၵမ် တူၵ်းတေႃးလူလ်ႈလႆးၵတ်းယိူၼ် လႆးထူၵ်ႉမိူၼ်ႈ လွမ်းမႆမီး။

ပူၼ်ႉမႃးဝၼ်းထိ **4.1.2010** မိူင်းတႆး ၸွမ်းလွမ်းမိူင်းမႃၼ်ႈ မိူင်းၶၢင် မိူင်းၶျၢင်း ၵိူၵ်ႉပႃး တၢင်ႉဝၢၼ်ႈတၢင်ႉမိူင်း ၵၢဝ်ႁွၼ်းၶေႃပူၼ်ႉၵွၵ်ႉ တွႆႈၶုၼ်ၵၢင်းၵိတ်ႉၽွင်းငမ်းၶိူင်မႃး **62** ပီ။ ၽူႈ တိူမ်ႈလင်ႉပိူတ်ႉၵၢၼ်ႉၶိူၼ်း ၽိူၼ်လိၵ်ႈလႂ်း ထူၼ်းမၢႆၶိူဝ်းတိူင်ႈ။ ပိူၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈငဝ်းလႆးမိူဝ်ႈ **1957** ၶလႈ ယၢမ်းလိူဝ်ၵမ်ႉမိူၼ်ၵၼ်ၼၼ်ႈသေ တႃႇပေႃးထတ်းတူလ်ႈလီလီတေၸၼ်ဝႃႈ ငဝ်းလႆး ၵမ်ႉမိူၼ်ၵၼ်ၼၼ်ႉ ပိူၼ်ၽိဝ်ၼွၵ်ႈမၼ်းႁူလ်း။ လွၼ်ႉမၼ်းၶတေႃႉ မၼ်းယင်းပႆႉပိူင်ႈၵၼ်။ လင်ႉလႆႈ ၶိူၼ်းၶမႃးတိူမ်ႈပိူၼ်ၼမ်ႉၵွမ်းမ်ႉ၊ ၵွႆႈပေႃးမိူၼ်ႈလွမ်း ၵပ်ႈပၢၼ်မ်ႉ၊ ၽွၵ်ႉလူးၽူးၵၢၼ်ႉၶဝ် လၢင်ႈလႆႈ ၶူၼ်ႉၶွပ်ႈသွႆႉၵွႆသေ တိူပ်းတတ်းၵွႆပိူဝ်ႈတႃႇၵမ်း လၢတႃမိူင်းၸဝ်း။

လိူင်ႈတႆး တင်း မိူင်းယၢင်းလီၵ်ႉ ၼၼ်ႉ ယၢမ်ႈ ပိူၼ်မိူင်းၸင်းၶေႃၽိူမၼ်း မႃးလိူမ်မိူၼ်ႉသိူၼ်းႁွၼ်ႉ။ လႆးၶဝ်ႈၸွမ်းၵေႃႉတင်ႈ လိူင်ႈမိူင်းၶွမ်းတုမ်သေ မီးသုၼ်ႉလႆးၽေႃတ်ႉၵွၵ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႉတတ်းမၵ်း ဝႆႉၼႆႉ ပိူင်ငဝ်ႈပိူင်းမိူင်း **1947** ။ ၵမ်ႉမိူၼ်ယၢင်း မွၼ်း ၶၢင် ၶျၢင်း ၶျိၼ်ႉ ၵၢၼ်လုၵ်ႉၼႆႉမိူင်းမႃၼ်ႈ ၶၽႅဝ်ၵွၵ်ႉ၊ လတ်းတင်ႈပိူၼ်ၶလႈမိူင်းမႃး။

လိူင်ႈတႆး မီးၶိူင်ႈပိူင် ပိူဝ်ႈတႃႇလတ်းတင်ႈ ပိူၼ်မိူင်းၸင်းၶေႃလႆး

❍ မီးၶေႃးလိၼ်ၵၢၼ်ႁူၵ်ႈယွႆႉပိူင်းပေႃး ပိူဝ်ႈ တႃႇၵေႃႉတင်ႈပိူၼ်ၶေႃးၵူၼ်းလုၵ်ႈၸိူင်ႈ ၸင်းၶေႃ။

ႁူလ်းၵူႈ ၵိူင်ၼိူဝ်ၶေႃးလႆးလွႆၵၼ် တီႈ ပၢင်လူင် မိူဝ်ႈ **1947** ၼၼ်ႉသေ မိူင်းတႆးလႆးၸွမ်း မိူဝ်ႈလွမ်း ပီႈၼွင်ႉၶၢင် ၶျၢင်း မၢၼ်ႈလိူင်ႈၼၼ်ႉ ၸွမ်း ၵၼ်ၵေႃႉတင်းမႃး လိူင်ႈမိူင်းၸွမ်းတုမ်ၵၼ် တေႃႉ ထိူင်ယၢမ်းလိူဝ်။ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈယူမ်ႉယမ်ဝႃႈ ပေႃးၸဝ်ႈ ၸွမ်းၵၼ်လင်ႉတေလၢင်းလီဝ်းမီးလွင်ႈထၢင်ႉၸၢင်း လွင်ႈၵတ်းယိူၼ်ၶလႈ လွင်ႈၶိူၼ်ႈယွႆႉမႆႉသူင်ၽိူ မၼ်း လိူဝ်သေပူၵ်းတင်ႈပိူၼ်မိူင်းၸင်းၽိူၸင်း မၼ်း။

ၸွမ်းမႃးယဝ်ႉ ပေႃးတိူၵ်ႈၵၼ်တင်း ပၢၼ် ၵိူင်းၵလီတ်ႈၵွတ်းၶုၼ်ယူႉၼၼ်ႉ ပိူၵ်ႉပိူင်းမႃး လိူဝ်ႈၵွႆ။

ပိူၼ်မိူင်းၸွမ်းတုမ်ၼၼ်ႉ ယွႆႉမွၵ်ႇဝႆႉမၢၵ်ႈၶေႃ ၵေႃးယဝ်ႉ လိူၵ်ႉမွၵ်ႈမိူတ်ႉငႄးၵေႃးလႆး၊ ၸူႉတၢင်း လႆးမီးသုၼ်ႉလႆးၽွင်းငမ်းတူဝ်ႉၵဝ်ၸင်းၽိူမၼ်း။ **ပေႃးၵမ်ႉမီးၵမ်ႉပၼ်သုၼ်ႉလႆးၼႆႉၵေႃႈ ၸူႉတၢင်း မီးၵွႆၶိူင်ႈၽေႃတ်ႉၵွၵ်ႉ**။ ၶုၼ်မၢၼ်းၵမ်ႉယွမ်းၸပ်ႈ လႆႈ လွင်ႈလိူဝ်ႈၶိူဝ်းၵွၼ်, ၶိူင်ႈမီးသုၼ်ႉလႆးၽွင်း ငမ်းတူဝ်ႉၵဝ်ႉ,ႁူလ်းၵမ်ႉ,ၵႃး ၶိူင်ႈလိမ်ငမ်းလိမ်တိူၵ်း ၼိူဝ်လိူဝ်ႈၶိူဝ်းၵွၼ်,ထိူင်ႈႁွၼ်ႉ။ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၼႆ ၵၢၼ်ထူၵ်ႉလႆႈလီၶၼ်းဝႃႈ မၢၼ်းမီးဝႃႇတၢင်း ၶိူဝ်းယွႆႉ (Greater Nation Chauvinism)ၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလၢၵ်ႉလႆးသင်။

ယွၼ်ႉၼၼ် ၵၢၼ်ပိူၼ်ယူႉတီႈမိူင်းတႆးၼႆႉ ၵမ်ႉၵွႆႈယွၼ်ႉပၢေႃးၵၽိၽိူဝ်ႉတၢင်းၼွၵ်ႈ မိူၼ် ၼင်ႉ ၵိူၶၼ်းၵၼ်။ မၼ်းပိူၼ်ပၼ်ၶၢဝ်းတၢင်းၼႆႉ။ ပေႃးဝႃႈမီးၽိူဝ်ႉတၢင်းၼွၵ်ႈၼႆႉၵေႃး မၼ်းပိူၼ် လွင်ႈတီႈသွင်ႁူလ်း၊ လွင်ႈတီႈၼိူင်ႈၼႆႉ တိူၼ်းပိူၼ်

ပၢၼ်ၵိူင်းၵလီတ်ႈ		ပၢၼ်ႁွၼ်းၶေႃ	
▲	ႁူၼ်းမိူင်းၵိၼ်ထူဝ်,ၶဝ်ႈ/ၽၵ်းၵၢတ်ႉ	▼	ႁူၼ်းမိူင်းတိူၵ်ႉၵိၼ်ထူဝ်,ၶဝ်ႈၽၵ်းၵၢတ်ႉ
▲	ၸွင်းယႃ **33** မေႃယႃလူင် **6** ၵေႃႉ	▼	ၵမ်ႉၸွႉသႆမႆ
	မေႃယႃၵွၼ်ႉ, **12** ၵေႃႉ		ၵမ်ႉၸွႉသႆမႆ
	ၵၢယုၽေတ်ႉၽိူင်, **24**		ၵမ်ႉၸွႉသႆမႆ
	လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ,တႆၽူႈ **48%**		ၵမ်ႉၸွႉသႆမႆ
▲	ၸွင်းႁိူၼ်း **196**	▼	ၸွင်းႁိူၼ်း **429**
	ၸွဝ်ႁူၼ်းမေႃလိၵ်ႈ **12%**		ၵမ်ႉၸွႉ
▲	လႆႈၵိၼ်ၶွၼ်ႉ,ၶူဝ်းၶွင်မေႃႉ,တိူင်းသၽေဝ ၵၢၼ်သူင်ႉ,ၵွၵ်ႉ,ၼွၵ်ႈမိူင်း	▼	ၵမ်ႉလႆႈၵိၼ်/လႆႈပိူႉလူင်ပွင်းလိူင်ႈမိူင်း ၸွမ်းတုမ်ၶေႃးလူဝႃႈႁူလ်း၊ ၼွၵ်ႈသေၶွၼ်ႉ, တီႈလိၼ်ၶလႈၶွၼ်ႉ,ပႃႇမႂ်ႇ
▲	ၵတ်းယိူၼ်	▼	ၵမ်ႉမီးလွင်ႈၵတ်းယိူၼ်
▲	လႆႈထူၵ်ႉ,လိမ်လွမ်းၵၢၼ်ၽွင်းငမ်း	▼	ထူၵ်ႉ,လိမ်လွမ်းလိူဝ်ၵဝ်, **1952** ၵၢဝ်သိူၵ်းမႃးၽွင်းငမ်း **1956** ၵၢဝ်တီႈလိၼ်မိူင်းတႆးၶၢတ်ႈမိူင်, ပၼ်ၵိတ်ႉသိရေးလ်
▲	မီးလွင်ႈတိူၵ်းတိူင်သုၼ်ႉလႆး	▼	မီးလွင်ႈတိူၵ်းတိူင်သုၼ်ႉလႆးယွႆႉႁူင်း

❍ လီမ်မိူၼ်ႉသိူၼ်းႁွၼ်ႉ, ပိူၼ်လိူဝ်ႉၶိူဝ်း ဝၢၼ်ႈမိူင်း ၵိူၵ်းပိူၼ်းမႃးၸင်းမၼ်း။

❍ ႁူၼ်းပႃးၼမ် မီးၽေႃသူၵူမ်းလၢတ်းလိၵ်ႈ လႆး ၽိူင်းၶၼ်ႈၸွမ်းၵၼ်။

ပေႃးတူလ်းလိူဝ်းၼႆႉ ႁွပ်းသင်ႁူၼ်းမိူင်းတႆး တင်းၼမ် ၵမ်ႉပေႃးၵွႆ၊ ပေႃးၵိူဝ်းလင်ႈတူလ်း လိူင် ႁွပ်းသင် လိူဝ်းၶွႆးၽေႃတ်ႉၵွၵ်ႉမီးၼမ်ၼႆ ၼၼ်ႉ တေၸၼ်ငႆးယူႉ။

ပၼ်ၶၢဝ်းတၢင်းၼႆႉလိူင်ႈၼင်, ၶပ်ႉတိူၵ်ႈၶၼ်ႈမႃးပႃႈ ၽိူဝ်ၼၼ်ႉ။

လွၵ်းလႆးၵၢၼ်လူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းၸွမ်းတုမ် ၵွတ်းယူႉၼၼ်ႉ မိူၼ်တင်းၵၢဝ်ယႃးၼမ်ႉလုပ်းတႃးသွႆႉ

ၶွင်ၾဵဝ်ၵူၺ်း–မၼ်းၶိုဝ်ၸၢင်ႈၶၢဝ်ႇ။

လွင်းပေႃႇၵိၼ်တိၵ်းတိင်ၵၼ် မီးယူႇၼၼ်ႉ သမ်ႉၵၢမ်ႇၼၵႃးလိတ်းၵႅတ်းၶွႆႈလူတ်းယွမ်းၶၢဝ်ႇၵူႈ၊ သမ်ႉၶွင်ႇပၢဝ်ႇယူႇမီၵ်းမီၵ်းဝႃး–ယႃႇၶႅႆႈလိုင်းမိူင်း ၶူမ်းတုမ်လူလီဝ် ! ယႃႇၶႅႆႈလွင်းၽွမ်ႉၶူမ်းလိူဝ်ႈ လၢတ်ႈလူလီဝ်! ၶႅႆႈၵႃႈၶေႃႈလိုင်းမိူင်းမၼ်ႈၵိမ်း! ဝူဝ်းၸၢတ်ႇၽုင်ပီၼ်ၽိူဝ်ႇ ၼၼ်ၼၼ်ႉ လွင်ႇတေၵုပ်း ၽုင် ယူတ်းယၢလႆႈၵၢင်လႅဝ်ၸႂ်ႈၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇၵၢမ်ႇ လႅဝ်ႈ။

ပေႃးၽဵၸႂ်ႈၶႅႆႈလိုင်းမိူင်းၶူမ်းတုမ်မၼ်ႈၵိမ်း ၵေႃႈ

- ❍ လီလီပ်ႈၵၢၼ်းပၼ်ၶႃႇ
- ❍ လီပၼ်ၵုပ်ႇၵူဝ်းၵၼ်တိၵ်ႇတိၵ်ႇ လီင်းလီင်း
- ❍ လီၵၢဝ်ၵၢင်လႅဝ်ၵူၼ်းမိူင်းတင်းၼမ် ပီၼ်ယႅဝ်ႇ
- ❍ လီလုၵ်းၼိူဝ်ၵူမ်းလၢတ်ႈ

လွမ်သိုၵ်းၵွင်ႇသၢၼ်း သင်ႇဝံႇ *"သုၼ်ႇလႆႈ ၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇၼၼ်ၼၼ်ႉ တၢၵ်းလႆႈပၼ်၊ ၵူၺ်းၵႃႈ တေလႆႈၵႅတ်း ယႃႇၶႅႆႈမီးလႅဝ်ၸႂ်ႈၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇ"* သေ ၶိုင်ပွင်ၵူႈ။

- ❍ လီသႂ်ႇလႅဝ်ႉဝႃး ပၼ်ၵုပ်ႇၵူဝ်းၵၼ်တိၵ်ႇ လီင်းၼၼ်ႉ ပီၼ်ၵၢၼ်လွႆႈပိုတ်ႇ ၶူပိုတ်ႇတႃႇ ၵူၼ်းမိူင်း၊ ပီၼ်တိုဝ်ႇတၢင်းပိူင်ႈတႃႇလၢင်းၼမ်ႉၼၵ်း တီႈမွၵ်ႇၶရေႇသီး ၵၢၼ်ၶွင်ႇပၢဝ်ႇယူႇဝၼ်းဝၼ်း ၶိုၼ်းၶိုၼ်း။

ပေႃးတူလုၺ်းၵူၼ်းမိူင်းၶႂ်ႈ ၵၢၼ်ၵူၼ်းၵမ်ႈ ၵေႃႈ ၸႂ်ႈယူႇၽၢႆႇလိုင်းမိူင်းၶူမ်းတုမ်ၼၼ်ႉလိုင် လႆႈ ၵူၺ်းသွင်သီၼ်း

- ❍ သီၼ်းၼိုင်ႈ

ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ပေႃးၶူမ်းၵၼ်ၵူႈ၊ တေပီၼ် ၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်းတၢႆး။

- ❍ သီၼ်းသွင်

ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ပေႃးၶူမ်းၵၼ်ၵူႈ၊ တေပီၼ် ၽွၼ်းလီတူဝ်ၵဝ်ႇ။

လိူဝ်းပီၼ်သီၼ်းသွင်ၼတ်ႉ ၼွၵ်ႈသေဝႃႈ ထုၵ်ႇလႆႈၽၢင်ႇသတီၼဝ်ၼၼ်ႉ တေၵၢမ်ႇၵုပ်ႇ ပႃးလွင်းၼဝ်။ ၸႂ်ႈၵုပ်ႇလွင်းၵူၼ်းသီၼ်းၼိုင်ႈ ၵူၺ်း။ ပေႃးယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ သိုပ်ႇယူႇၽၼ်းမိူင်းၶူမ်း တုမ်ၵူႈၼၼ်ႉ တေပီၼ်ၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်းတၢႆးၼၼ်လိုင် ထုၵ်ႇလႆႈမေႃသပ်းလီင်းၼၼ်ဝႃး

- ❍ တေမီးၽွၼ်းလီလိူဝ်ႇၶိုဝ်
- ❍ လွင်းလႆႈထုၵ်ႇ ပေႃႇၵိၼ်တိၵ်းတိင် (ၵၢမ်ႇ ဝႃးၽၢႆႇ ၽွင်းငမ်း ၽၢႆႇသုၼ်ႇလႆႈ ၵူၼ်း လိူဝ်ၼၼ်ႉ) တေၵႅတ်းၶိုဝ်ၼၵႃးလိတ်း။
- ❍ လွင်းၵၢၼ်ၵူၼ်းမိူင်းတၢႆး ပႃးၵၼ်လင်း/ ၵူဝ်သိုၵ်းမၢၼ်းယူႇၼၼ်ႉ တေၵႅတ်းၶိုဝ်ၶႅႆႈ လူတ်းယွမ်းၶၢဝ်ႇလႃး။ ၵုမ်ႇမိူဝ်ႉလွတ်းၵႃႈထႃႇ ***လိုင်းမိူင်းၶူမ်းတုမ်မိူၼ်ၼမ်ႉ မိူင်းတၢႆးမိူၼ်ၶိုဝ်း/မွၵ်ႇမုဝ် ပေႃးၼမ်ႉယႅဝ်ႇ၊ ၵေႃႈ ၶိုဝ်း/မွၵ်ႇမုဝ်တၢၵ်းသုင်*** ၼၼ်ၵူၺ်း ၼၵႃႇ ပၼ်ၶႃႇလိူဝ်းၼၼ်ႉ ၵၢမ်ႇလူတ်းယွမ်းၶၢဝ်ႇလႃးလႆႈ။

လိူဝ်းယူႇၽၢႆႇ ၸႂ်ႈၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇ ၵေႃႈ တေႃႈ ၽင်ႇၼၼ် ။ မီးၵူၺ်းသွင်သီၼ်း

- ❍ သီၼ်းၼိုင်ႈ

ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ပေႃးၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇ တေပီၼ် ၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်းတၢႆး။

- ❍ သီၼ်းသွင်

ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ပေႃးၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇ၊ တေပီၼ် ၽွၼ်းလီတူဝ်ၵဝ်ႇ။

မိူၼ်ၽၢႆႇၸႂ်ႈၶူမ်းၼၼ်ႉၽင်ႇၵဝ်ႇ။ လွင်းၵူၼ်း သီၼ်းသွင်ၼၼ်ႉ တေၵၢမ်ႇၵုပ်ႇၵူဝ်းပႃးတီးၼၼ်ႈ ၼွၵ်ႈသေဝႃး တၢၵ်းလႆႈပၵ်းသၢႆတႃၵၢမ်ႇၼၢတ်ႇ သေပွႆႇတူလုၺ်းၵူၼ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ။

ပေႃးတူလုၺ်း ၵူၼ်းလိူဝ်းၽၢႆႇသီၼ်းၼိုင်ႈလိုင် ပီၼ်ၵူၼ်းလိူဝ်းဝႃး ***တၢင်းၽႅၼ်းၸႂ်ႈပီၼ်လိူဝ်ႇၶိုဝ်ပီၼ် ၸီၼ်းလိူဝ်ယူႇလွမ်းမၢၼ်း*** ၵမ်ႈၼမ်။ မိူင်းတၢႆးၼၼ်ႉ တင်သဝ်းယူႇၼွင်းဝူင်းၵၢင်မိူင်းယႅဝ်ႇမိူင်းလူင်ၼဝ်။ မိူင်းတၢႆးၸႂ်ႈၸၢတ်ႇၵၢမ်ႇၸႂ်ႈၸၢတ်ႇ၊ တေလၢင်း ၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇ–ၵၢမ်ႇၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇၼၼ်ႉၵေႃႈ မီး တီႈၵၢင်လႅဝ်ၼဝ် ၶၼ်လီလွမ်းၵၢမ်ႇၶၼ်လီလွမ်း ၽွင်း။ ပေႃးၸႂ်ႈၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇလိုင် တၢၵ်းလႆႈၼဝ်ႈၶႃ မိူင်းလူင်ၼဝ်။

- ❍ ပေႃးၼဝ်ႈၶႃၼဝ်–ၼဝ်ၵေႃႈတေတွင်းထၢမ် ဝႃႈ တေၽွင်းငမ်းဝၢၼ်းမိူင်းလိူဝ်ႇၶိုဝ်။ တေ ၵႅတ်းၵေႃႈမိူင်းလိူဝ်းလိူဝ်းလႅဝ်။ လွင်ႇတေလူဝ်း ၽူႈၸီၼ်သေမိူင်းမိူင်း မႃးယူႇလွမ်းၶၢဝ်ႈ။

- ❍ ပေႃးၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇယဝ့် လွင်ႇတေၶိုၵ်ႇလိုဝ် မိူဝ်ႈပၢၼ်ယူႇတႅႆႈၵၢင်းၵလီတ်ႈ တင်း မၢၼ်ႈ။

- ❍ လွင်ႇမီးလွၵ်းလၢႆးလၢင်းယူႇၶူမ်းၵၼ်ၶိုၼ်း လီလီ။ ပေႃးမီးတၢင်းလၢင်းယူႇၶူမ်းၵၼ် ၶိုၼ်းလီလီ လွင်ႇၶၢဝ်းသမ်ႉတေပီၼ်လွမ်း။

ပေႃးတွင်းထၢမ်တူဝ်ၵဝ်ႇ (ထုၼ်းမိူၼ်ႉ) ဝႃႈ ၼတေႃ တေတွပ်ႇဝႃး–

(1) လိုင်းတၢႆးၼၼ်ႉ မီးၼမ်ႉၵၢတ်ႇပီၼ်မိူင်းၶွင်း ၼေလႆႈ။

(2) ၵေႃႇတင်းမိူင်းၶွင်းၼေယဝ့် ပီၼ်မိူင်း ၶိုၼ်းယႅဝ်ႇမႅၼ်ႇသုင်လႆႈ။

(3) ပေႃးယူႇၶူမ်းၵၼ်ၵၢမ်ႇလႆႈသေ ၸႂ်ႈ ၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇလိုင် ၶႅႆႈလႆႈၵၢင်ငိူၼ်ႈၼဝ်ၼေႃးၶွင် (Condition) ပႃးတႅႆႈၼၼ်ႉ။

- ❍ ၵၢမ်ႇပၼ်မိူင်းၼွၵ်ႈၼဝ် မႃးပီၼ်ၸီပီၼ်ၽိူဝ်ႇ ၼၼ်ႉၶဝ်း။
- ❍ ပူၼ်ႉလွတ်းတႅႆႈမိူဝ်းမၢၼ်းယဝ့် ၵၢမ်ႇပၼ် ၵူႈတူၵ်းတႅႆႈမိူဝ်းပိူၼ်း။
- ❍ လွင်းၸၢတ်ႇၵွၵ်ႇၼၼ်ႉ တေလႆႈပီၼ်ၵၢၼ် ၵမ်ႉလႅႆႈလွင်းၵတ်းယီၼ်လုမ်းၽျေႃး။

ပီၼ်ၶိုဝ်ၵေႃႈ တၢၵ်းလႆႈၶႃႇတူလုၺ်းတိုဝ်ႇတၢင်း ဝႃး လွင်ႇတေလၢင်းၶူမ်းၵၼ် လႆႈၶိုၼ်းလီလီ။ ***(ၵၢၼ်လိုင်းတၢႆးၼလႆးၵူႈၼလႆးမိူင်း ၸႂ်ႈမိူင်းၶူမ်း တုမ်–ပႃးလီမ်မၢၼ်းၵေႃႈ ယွမ်းလူတ်းလၼ်ႉပီၼ် ၼလႆးမိူင်းၼိူင်းလုၵ်း–မီးသုၼ်ႇလႆႈတူဝ်ၵဝ်ႇ၊တီဝ်း တတ်းၶွင်းၼေ ၵၢၼ်ထုၵ်ႇ၊မိၼ်းလွမ်းထမ်းတြႃး၊ ၸီင်ႇ၊ပီင်း၊ လွတ်းလီဝ်း)*** ပေႃး မီးၽွၼ်းလီတႃႇ၊ မိူင်းတၢႆး တၢၵ်းလႆႈၶူမ်း။ ပေႃးၵၢမ်ႇမီးၽွၼ်းလီ တႃႇမိူင်းတၢႆး တၢၵ်းလႆႈၸၢတ်ႇ။

ၼပ်ႉယမ်လမ်ႇၶူဝ် လုင်းထုၼ်းမိူၼ်ႉ ၶဝ်း ၵေႃႇတီမ်းလိၵ်ႈ ၵၢၼ်လပ်းတႃလိုမ်းမိူင်းၵူႈ။

ၸၢႆးၶိုၼ်းသႂ်ႇ (3/1/2010)

ၵႂၢမ်းတႅၵ်ႈ

လၢတ်ႈမိူၼ်ႇ–တႅမ်ႈၽဵဝ်မၼ်း၊ တၢင်းယူႇလွတ်ႈတၢႆး
Speak universally, Write locally: The Shan path to survival

လဝ်းၶုမ်, ၵိင်းတုင် ယၢမ်ႈလိလမ်ႈဝႃႈ *"လိၵ်ႈတႆးႁူမ်ႈတူဝ်ၼႆႉ ၽိူဝ်ႇၵႃႇလိၵ်ႈတူဝ်မူၼ်း တႃႇႁဝ်းၵႃႇလိၵ်ႈတႆးၸိူဝ်း။ လိၵ်ႈတႆးတူဝ်မူၼ်းၼႆႉ ပိူၼ်ႈၸႂ်ႉၸႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈၵူၺ်း။ တူဝ်ၸိူဝ်းၼႆႉ ၸႂ်းမိူင်းၸၢ, (သိပ်းသွင်ပၼ်းၼႃး) မိူင်းလၢဝ်း (ပဵၼ်လိၵ်ႈထမ်း) မိူင်းထႆး (ပွတ်းႁွင်ႇ) ပိူၼ်ႈၸႂ်ႉတိုဝ်းၸဝ်ႈၽေႃႈဢမ် မႃးလႅမ်ၵႂၼ်ႇ 700 ပီပၢႆ ။ ၽိူဝ်ႇၵႃႇပိူၼ်ႈမႃးႁူမ်ႈႁဝ်း တႃႇႁဝ်းႁူႉႁူမ်ႈပိူၼ်ႈၵမ်ႉလီႁိုဝ်။"*

ၵဵဝ်ႇလူလူဝ်ႇၵႂၢမ်းၶေႃႈၼႆႉ လိူဝ်းႁၼ်လီလွမ်း ၵမ်ႉႁၼ်လီလွမ်း ႁူႉတေမီးၸၼ်ႇၵၼ်။ ၵူလူဝ်းၵေႃႈ ၽူႈတႅမ်ႈႁၼ်ထိုင် ၶႂ်ႈႁႂ်ႈသုင်ႇလၢၵ်ႇၶၼ် ပေႃးႁဝ်းၶႂ်ႈ ၼႄတၢင်း **ၵၢၼ်ႁူမ်ႈ** ၵမ်ႉၼၼ်း **ၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ** လိူင်၊ ၵမ်ႉၶႂ်ႈႁႂ်ႈဝူၼ်ႉတႃႇ ပိူၼ်ႈမႃးႁူမ်ႈႁဝ်းပိူင်လဵဝ်ၵူလူဝ်း၊ ႁႂ်ႈဝူၼ်ႉပႃးတႃႇႁဝ်းႁူမ်ႈပိူၼ်ႈၽွင်ႈ။

ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးၵေႃႈတေႃးၼၼ်း ႁဝ်းၸတ်ႉဝႃႈ ပေႃးယူႇၸႂ်းမိူင်းတႆး (မိူင်းမၢၼ်ႈ) လိူင် ၵူၼ်းတင်းၼမ်ၶဝ်ႈလႆ (ပွင်ႇလႆ) ၵႂၢမ်းတႆးလူင် ၼမ်လိူဝ် ၵႂၢမ်းတႆးလိူဝ် တႆးၸိူၼ်သေတႃႉၵေႃႈ ပေႃးၵႂႃႇၸွၵ်ႈမိူင်းတႆးႁူ, သိပ်းသွင်ပၼ်းၼႃးႁိူဝ်၊ လၢဝ်းႁိူဝ်၊ ထႆးႁိူဝ် လိူဝ်းၼႆႉလိူင် ပိူၼ်ႈသမ်ႉပွင်ႇလႆ ၵႂၢမ်းတႆးႁူမ်ႈၶေႃႈၶဝ်ၼၼ်ႉ ၼမ်လိူဝ်ၵႂၢမ်းႁဝ်း။ လၢင်ႇဝႃႈ ပေႃးပိူၼ်ႈငၼ်းၵႂၢမ်းတႆးလူင်ၵေႃႈ ၵႂႃႇလၢမ်းဝႃႈပဵၼ်ၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ။ ၵူၼ်းတႆးလူင်ၵေႃႈ လႆႈထုၵ်ႇႁွင်ႉ ဝႃႈ ပဵၼ်မၢၼ်ႈ။ တုၵ်းတႃ တႆးလိူဝ် တႆးၸိူၼ် လုၵ်ႉတီႈလႂ်မႃးၵေႃႈ ပိူၼ်ႈတိုၵ်ႉႁွင်ႉဝႃႈ တႆးလိူဝ် တႆးၸိူၼ် ယူႇ၊ ၽဵဝ်ၵမ်ႉႁွင်ႉဝႃႈ ပဵၼ်မၢၼ်ႈ။

ယွၼ်ႉၼၼ်ႉ ၵႂၢမ်းတႆးႁူမ်ႈၶေႃႈၼႆႉ ၽိူဝ်ႇႁဝ်းတေၸုင်ၵႂၵ်ႉမႂ်ႇတိၵ်းတိၵ်းသေ ႁႂ်ႈပိူၼ်ႈယိူင်းႁဝ်းႁူမ်ႈႁဝ်းၼႆႉ တႃႇႁဝ်းႁူႉယိူင်ႈၸဝ်ႁူမ်ႈၸဝ် တေၵမ်ႉလီႁိုဝ်။ ပေႃးၼၼ်ၵႂၼ်ႇ ႁဝ်းၵမ်ႉၶႂ်ႈငၼ်းပိူၼ်ႈႁွင်ႉဝႃႈ ႁဝ်းပဵၼ်မၢၼ်ႈၼႆၵေႃႈ လၢင်ႇတေၵမ်ႉလႆႈငၼ်း။ တေလၢင်ႈၵွတ်းႁႂ်ႈႁဝ်းပွင်ႇလႆၵၼ်။ ပေႃးပွင်ႇလႆၵၼ် လၢင်ႇႁၵ်ႉၵၼ် ၶႂ်ႈလွႆႈၵၼ်။ မိူၼ်ၼၼ်ႉ တႆးလိူဝ် တႆးၸိူၼ် လႆႈႁပ့်ပိူၼ်ႈလွႆႈပိူၼ်ႈထႅမ်မႃး။

ၵိင်းၵလီတ်ႈ	ထႆး	သီင်ၵွၵ်ႇ	တႆးဝႃႈလႆႈ	ထွႆႈတႆး/မၢၼ်ႈၵၼ်လွႆႉယူႇ
Combat	ต่อสู้	တေႃႇသူႉ	တေႃႇသူႈ	တိုၵ်းတေႃး
Combustion	การเผาไหม้	ၵၢၼ်းၽဝ်မႉ	ၵၢၼ်ၽဝ်မႆႈ	ၽဝ်ႈမႆႈ
Command	สั่งการ	သင်ႇၵၢၼ်း	သင်ႇၵၢၼ်	ပူင်ၶေႃႈပူင်/ လီႉသင်ႇ
Command	คำสั่ง	ၶမ်းသင်ႇ	ၵႂၢမ်းသင်ႇ	ၶေႃႈပူင်/ၶေႃႈလီႉသင်ႇ
Comment	ข้อคิดเห็น	ၶေႃႉၶိတ်းႁဵၼ်	ၶေႃႈဝူၼ်ႉႁၼ်	တၢင်းႁၼ်ထိုင်၊ ၶေႃႈထတ်းသၢင်
Commerce	การค้า	ၵၢၼ်းၶႃႉ	ၵၢၼ်ၵႃႉ	လွင်ႈၵႃႉလွင်ႈၶၢႆ
Committee	คณะกรรมการ	ၶၼႉၵမ်းမၵၢၼ်	ၵေႃႉၵမ်ၵၢၼ်	ၵေႃႉမတီႇ
Commodity	สินค้า, ของใช้	သိၼ်ၶႃႉ၊ ၶွင်ၸႂ်ႉ	သိၼ်ၵႃႉ၊ ၶွင်လွႆႉ	ၶူဝ်းၵႃႉၶူဝ်းၶၢႆ။ ၶူဝ်းလွႆႉၶူဝ်းသႂ်ႇ
Common	ร่วมกัน	ႁူမ်ႇၵၼ်း	ႁူမ်ႈၵၼ်	ၽင်ႇ/ၶွင်ႇၽင်ႇ
Common Market	ตลาดร่วม	တလၢတ်ႇႁူမ်ႇ	ၵၢတ်ႇႁူမ်ႈ	ၵၢတ်ႇၽင်ႇ/ၽင်ႇသေး
Commonplace	ซ้ำซาก	သမ်ႉသၢၵ်ႉ	သမ်ႉသၢၵ်ႈ	ယူဝ်း/ယူဝ်းယူဝ်း

ငဝ်းလၢႆးၶွၵ်ႈၶင်မိူင်းမၢၼ်ႈ

လိူၼ်ၶူဝ်းၸမ်းပိုဝ်း 2009 ၽူႈပွင်ၵၢၼ်ၶွင်ႈၵၢၼ်ၶွၵ်ႈၶင်မိူင်းမၢၼ်ႈ ၸေႃႇဝိၼ်း ပိုတ်ႇလၢတ်ႈၵပ်းၵၢႆႇလူလွၼ်ႈသၢႆမၢႆၶွၵ်ႈၶင်တင်းမိူင်းပတ်းပိုၼ်ႈ

- ✦ ၶွၵ်ႈၶင်လူင် (ထွင်ႇ) မီး 42 တီႈ
- ✦ ပၢင်သဝ်းၶိင်းၵၢၼ် 109 တီႈ (တီႈၵႃႇၵူၼ်းၶွၵ်ႈၶင်ၵွၵ်ႇႁဵတ်းၵၢၼ်ၼၵ်း)
- ✦ ၵူၼ်းတူၵ်းၶွၵ်ႈ (ၼၵ်ႉတူတ်ႈ) 248,664 ၵေႃႉ
- ✦ မေႃယႃ 34 ၵေႃႉ
- ✦ ၼၢင်းလုမ်းလႃး (ၼိူတ်ႇသ်) 22 ၵေႃႉ
- ✦ ၵူၼ်းလွႆႈထိမ်ၽွၵ်ႇယူတ်းယႃ 19 ၵေႃႉ

လွမ်းၼင်ႇသၢႆမၢႆၼႆႉၸၼေႃႈ ပေႃးၵူၼ်းတူၵ်းၶွၵ်ႈ (ၼၵ်ႉတူတ်ႈ) 7,314 ၵေႃႉ မီးမေႃယႃ 1 ၵေႃႉၵူလႃး။

Irrawaddy (29.12.2009)

[illegible]

Killing a chicken to show the monkey

เชือดไก่ให้ลิงดู

မျောက်ရှေ့ဝယ်-ကြက်လည်လှီးပြ

ၵႂၢမ်းသွၼ်မိူင်းပိူၼ်ႈ

The softest of all things
Overrides the hardest of all things

Tao Te Ching, Chapter 43
Lao Tzu, 6th century BC philosopher

မီးသိင်ႇ (သမ်ႇ) ဢၼ်ဢူၼ်ႈသုတ်းၵူႈလၢႆး
ၽၢၼ်ႇပူၼ်ႉလႅၼ်ႈၶႅင်းသိင်ႇ (သမ်ႇ) ဢၼ်ၶႅင်သုတ်း

လဝ်ႇၸိုဝ်ႇ ၸဝ်ႈပၢႆးဝူၼ်ႉ ႁွၼ်ႇၶရိတ်ႉသႂ်ပၢၵ်ႇပီ 6
ပွႆႉ *တဝ်ႇတိူဝ်ၵျိင်း* ၵၼ် **43**

(မႆႈတွင်း ၵၼ် **42** ၵမ်ႈလႆႈသိုဝ်ႈပႃး။)

ရေးလာတဲ့ပေးစာ

ကွဏ်းခေါ် စာတည်း နှင့် ပရိတ်သတ်များသိစေဖို့

ကျမကွန်ဟိန်းမြို့သူပါ။ ကျမတာချီလိတ်ရောက်တော့ ထိုင်းဘက်ခြမ်း မယ်ဆိုင်က သျှမ်းမိတ်ဆွေတဦးရဲ့ အိမ်သွားပါတယ်။ အဲဒီကနေ မိန်းလွယ် ကိုသိရတာပါ။ မိန်းလွယ် အင်တာနက်သတင်းတွေဟာ အရင်က မဖတ်ဖူးတဲ့ သိခွင့်မရတဲ့သတင်းတွေပါ ဖတ်ပြီးရင်း ဖတ်ချင်နဲ့ ကျမ အားရပါးရ ဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။ သျှမ်းပြည်က သတင်းတွေလက်လမ်းမှီ သလောက်တင်ပေးတဲ့အတွက် လဲကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ကျမဖတ်ခဲ့ရတဲ့ ဝက်ပ်ဆိုဒ် သတင်းတွေထဲက ၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာ ၂၃ ရက် နေ့ကတင်ထားတဲ့ သတင်းတပုဒ် သွေးထွက်အောင်မှန်နေလို့ အချက်အလက်လေးအနည်း အကျဉ်းထပ်ပြောပြ ချင်ပါတယ်။ ခရီးသွား၊ ကုန်သည်တွေဆီကနေ ဗမာစစ်သားတွေ သေနတ်ပြ အဓမ္မ ပိုက်ဆံညှစ်တဲ့အကြောင်းပါ။

ကျမတို့မြို့ကိုဖြတ်ပြီးတခြားမြို့မှာကုန်ပစ္စည်းသွား ရောင်းမယ်ဆိုရင် နမ့်ဇန်ကနေကွန်ဟိန်းမြို့အထွက်အထိ ဗမာစစ်သားတွေစောင့်တဲ့ ဂိတ်က ၁၄ နေရာရှိတယ်။ တနေရာအနည်းဆုံး ကျပ် ၅၀၀ ပေးရတယ်။

နမ့်ဇန်မြို့အဝင်မှာဘာာမဆိုင်ညာမဆိုင်– ၁။ လေတပ်သူရဲကောင်းတွေ စောင့်တောင်းတယ်၊ နမ့်ဇန်မြို့အထွက် (တံတား ခဏခဏကျိုးတဲ့ နေရာ)၊ ၂။ ခိုတိဆိုင်း (သဲဆိပ် တံတား)မှာ ပုလိပ်နဲ့စစ်သားတွေ စောင့်တောင်းတယ်။ အဲဒီနားမှာနမ့်မော်ခေါက်ဆင့်ရွာရှိလို့ ခိုနမ့်မော်ခေါက်ဆင့်လို့ဘဲခေါ်ကြတယ်။ နောက်နမ့်မော်ခေါက်ဆင့်ရွာရောက် တော့ – ၃။ ပြည်သူ့စစ်စခန်း တခု ရှိပြန်တယ်။ ၄။ ကတ်လေရွာမှာ စစ်သားစခန်း၊ ၅။ ခိုလမ်အဝင်မှာ ပုလိပ်ကင်း၊ ၆။ ခိုလမ်အထွက်မှာစစ်သားဂိတ်၊ ၇။ ဝမ့်မမုန့်လောင်းရွာမှာစစ်သားဂိတ်၊ ၈။ ကုန်းပေါင်းရွာမှာ ရဲစောင့်တယ်(တခါ တလေလဲ စစ်သားတွေစောင့်တယ်၊ သူတို့ ၆ လတခါ တပ်လဲကြတယ်။ မိန်းလွယ်ဝက်ပ်ဆိုက်ထဲ ပါတဲ့ ရွာသူ တွေကို မုဒိန်းကျင့်တဲ့ ခလရ ၁၃၁ ကစစ်သားတွေစောင့်တာလဲ တွေ့ဖူးတယ်) ၉။ ဆိုင်းမွန်ရွာအဝင်မှာ စစ်သားစခန်း။ အဲဒါလွန်ရင်တော့ ကွန်ဟိန်းမြို့ထဲဝင်ပြီ။ မြို့အဝင်မှာ– ၁၀။ စုပေါင်းဂိတ် (ပလိပ်၊ ကာစတမ်၊ လဝကဘာညာအများကြီး) ၁၁။ ဘီးခွန်၊ ၁၂။ စစ်တပ်၊ ၁၃။ မြို့ထဲရောက်တော့ ခိုနမ့်ပန်တံတားအဝင်မှာ – ပုလိပ်၊ စစ်သား၊ ဘီးခွန်စုပေါင်း (ကုန်ကားကြီးတွေ သောင်းချီပေးရတဲ့နေရာ၊ အညှစ်ဆုံးနေရာ) ၁၄။ တံတားအထွက်မှာ ပုလိပ်စောင့်တယ်။

ဒီနောက်မှာတော့ ကာလိအလွန်အထိ ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ ကာလိက **SSA** သျှမ်းတပ်တွေရဲ့နယ်မြေလေ။ အပစ်ရပ်ရောမရပ်ရောရှိတယ်။ ကာလိမှာပိုက်ဆံစောင့်တောင်းတဲ့ ဂိတ်တခုမှမရှိဘူး။ ဗမာစခန်းတခုတော့ရှိတယ်။ ကုပ်နေတာဘဲ၊ လုံးဝမလှုပ်ရဲဘူး။ ကျမတော့ ကာလိကိုသဘောအကျဆုံးဘဲ။

ကွန်ဟိန်းတံတားအဝင်ဂိတ်ကလွဲရင် ကျန်ဂိတ်တွေမှာ ထော်လာဂျီ နဲ့ ကားငယ်တွေ ဂိတ်တိုင်းအနည်းဆုံး ကျပ် ၅၀၀ ပေးရတယ်။ ကားကြီးတွေတော့ ကုန်ချိန်အလိုက်ပေးရတယ်။ ကုန်ချိန်များရင် များသလောက်ပေါ့။

အဲဒါကြောင့် ကားသမားတွေက မကိုက်ဘူး မကိုက်ဘူး ဆိုပြီး ညီးညူကြတာ။ ၂၀၀၉ ခုဝါးဝန်းဇုမ့်မွေးနေ့ကဆိုရင် သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းကလာတဲ့ကားတိုင်း ဂိတ်ကြေးချည်းသက်သက် ကျပ် ၄ သိန်း ကုန်တယ်တဲ့။ ကျမမိတ်ဆွေ ကားသမားတစ်ယောက်ပြောပြတာ။ ဗမာစစ်သား၊ ဗမာအစိုးရဝန်ထမ်းတွေကို ကျမတို့သျှမ်းပြည်သားတွေ ဒီအတိုင်းဘဲ အလုပ်အကျွေးပြုသွားကြရတော့မှာလား။ စဉ်းစားရင်း ရင်လေး သထက်လေးလာတယ်။

အမည်မဖော်လိုသူ
ကွန်ဟိန်းမြို့သူတစ်ဦး

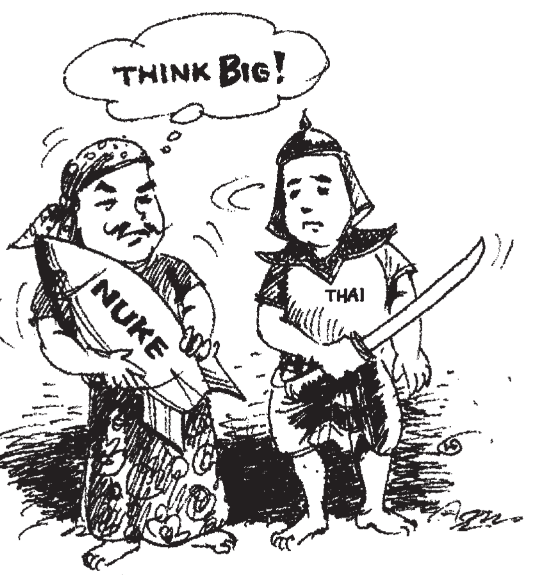

NEXT FOUR YEARS?
နောင် 4 နှစ် – တကယ်ဖြစ်မှာစိုး

ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် အတွင်းရေးမှူးတွေ့ခွင့်ရရေး SNLD တောင်းဆို

သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခွန်ထွန်းဦး၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်တို့နှင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရရန် အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များက ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေထံ စာပို့တင်ပြတောင်းခံထားကြောင်း SNLD အသိုင်းအဝိုင်း ကဆိုသည်။

“ကျနော်တို့ ဥက္ကဋ္ဌ နဲ့ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးတို့ကိုတွေ့ခွင့်ရဖို့ တင်ပြတောင်းဆိုထားတာ အခုဆို ၁၀ ရက်ကျော်သွားပြီ၊ တွေ့ခွင့်ပြု မပြု ဘာဆိုဘာမှ တစုံတရာအကြောင်းပြန်တာမရှိသေးဘူး၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးဆီ ကျနော်တို့စာဘဲမရောက်တာလားလို့ တွေးစရာဖြစ်ပါတယ်” – ဟု ပါတီဝင်တဦး ကပြောပါသည်။

ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်နေ့ ၂၀၀၉ ရက်စွဲပါ SNLD ပေးစာတွင် – ၂၀၁၀ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံဒီမိုကရေစီဖော်ဆောင်ရေးနှင့်တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် အရေးကြီးသည့်အခင်းအကျင်းတရပ်ကို စုပေါင်းဖော်ဆောင်ရလိမ့်မည်ဟုရှုမြင်ကြောင်း၊ ဤသို့ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် SNLD အနေဖြင့်ပါတီဥက္ကဋ္ဌဦးခွန်ထွန်းဦးနှင့်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်တို့အား အတွင်းရေးမှူးများအဖွဲ့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ပြုပါရန် တောင်းခံထားပါသည်။

ထို့အပြင် တောင်းခံစာ၌ *“SNLD ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခွန်ထွန်းဦးနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်တို့အား ၂၀၀၅ ဖေဖော်ဝါရီက သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများက ခေတ္တဆွေးနွေးရန် ခေါ်ဆောင်သွားချိန်မှစ၍ ပူတာအိုမြို့ အကျဉ်းထောင်၊ ကလေးမြို့ အကျဉ်းထောင်သို့ နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်များဖြင့်အသီးသီးချမှတ်ခံခဲ့ရသည်”* ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ယခု SNLD တောင်းဆိုသကဲ့သို့ – နေအိမ်အကျယ်ချုပ်ကျနေသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အခြား SNLD ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ရရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာမှာ ၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာ ၁၆ ရက်က တွေ့ဆုံခွင့်ရရှိခဲ့သည်။

စစ်အစိုးရက သျှမ်းတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်ကိုးဦးအား အမျိုးသားညီလာခံ ဖျက်စီးရာဖျက်ဆီးကြောင်းကြံစည်မှု၊ နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှု၊ ပြည်ထောင်စုဖြိုခွဲမှု၊ မတရားအသင်းဖွဲ့စည်းမှု စသဖြင့် ပြစ်မှု ၁၂ ခု စွဲချက်တင်ပြီး ဦးခွန်ထွန်းဦးအား ထောင်ဒဏ် ၉၃ နှစ်၊ စိုင်းညွန့်လွင်အား ၈၅ နှစ် အပြင် ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန်အား ၁၀၆ နှစ် စိုင်းလှအောင်၊ စိုင်းမျိုးဝင်းထွန်း၊ စိုင်းထွန်းညို၊ ဦးဘသင် ဆရာဦးမြင့်သန်း *(၂၀၀၆ နှစ်လယ်ပိုင်း သံတွဲအကျဉ်းထောင်၌ကွယ်လွန်)* တို့အားလည်း အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် ၇၉ နှစ်စီ၊ ဦးစဝ်သာဦးအားထောင်ဒဏ် ၁၄ နှစ် *(အစိုးရသက်သေ လုပ်ပေးသဖြင့် ထောင် ၂ နှစ်ကျပြီး ပြန်လည်လွတ်မြောက်)* ပြစ်ဒဏ်ပေးခဲ့ပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *06/01/2010*

ချောက်ထဲဆင်းမည့်ဦးဆောင်မှုမလုပ် cf-SSA ခေါင်းဆောင်ကတိပေး

ဒေသကာကွယ်ရေးတပ်/ပြည်သူ့စစ် အဖြစ်အသွင်ပြောင်းရန် နအဖအကြိမ်ကြိမ်ဖိအားပေးလာမှုအပေါ် အပစ်ရပ် SSA ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတဦးက ရဟန်း ရှင်လူ ပြည်သူများအား ချောက်ထဲဆင်းမည့်ဦးဆောင်မှုမျိုးလုပ်မည်မဟုတ်ဟု ကတိပေးပြောခဲ့ကြောင်း သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း သတင်းရပ်ကွက်ကပြောပါသည်။

“နအဖ ဖိအားအတိုင်း ဗဟိုခေါင်းဆောင်တချို့ရဲ့ အမိန့်နဲ့ တပ်မဟာတွေမှာအသွင်ပြောင်းမယ့်အထဲပါဝင်ဖို့ စာရင်း အကြိမ်ကြိမ်လိုက်ကောက်တယ်။ အစည်းအဝေးခေါ် တာလဲ နှစ်ခါသုံးခါရှိပြီ။ ဘယ်သူမှ မလုပ်ချင်ဘူး။ ခေါင်းဆောင်တဦး ကတော့ ပြတ်သားတယ် ချောက်ထဲဆွဲခေါ် မယ့် ဦးဆောင်ဦးရွက်မှုမျိုး သူဘယ်တော့မှမလုပ်ဘူး ဆိုပြီးပြောလာတယ်” – ဟု အမည်မဖော်လိုသည့် လူငယ်တပ်မှူး တဦး ကပြောပါသည်။

ဒေသစောင့်တပ် (သို့မဟုတ်) ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့ အဖြစ်အသွင်ပြောင်းရေး မပြောင်းရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီဇင်ဘာလက အပစ်ရပ် SSA တပ်ဖွဲ့(၁၀ ရက်ကျော်) အစည်းအဝေး ၂ ကြိမ် အကြိတ်အနယ်ဆွေးနွေးခဲ့သော်လည်း ကေဒါအရာရှိများ တပ်မှူးတပ်ကဲများကလက်မခံ၊ အမိန့်အရနယ်ခြားစောင့်တပ်/ဒေသစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းရေး စာရင်းလိုက်လံကောက်ယူသည့် တာဝန်ရှိသူများအားလည်း – *“လာမမေးနဲ့ မလုပ်နိုင်ဘူး၊ နအဖတပ်လက်ခုပ်ထဲရေလိုဘဝမျိုး ရောက်အောင်တွန်းပို့ချင်တဲ့လူကို အရေးယူရမယ် ”* – ဆိုသည့် စကားမျိုးပင် ထွက်ပေါ်ကြောင်း – အဆိုပါတပ်မှူးက ဆက်ပြောပြပါသည်။

“ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးကမှု ‘လူထု နဲ့ တပ်သားထုတွေရဲ့ ဆန္ဒ၊ ရဟန်းရှင်လူတွေရဲ့ ဆန္ဒ ဆန့်ကျင် တဲ့ ဦးဆောင်မှုမျိုး လုပ်ခဲ့ ရင် ငါ့ကိုလူလို့ မသတ်မှတ်နဲ့တော့၊ ခေတ်အဆက်ဆက်ပွင့်မယ့်ဘုရားရှင်တိုင်း ငါ့ကိုမကယ်တင်ပါစေနဲ့ ’ လို့ တောင်ကတိပေးသွားတယ်” – ဟု ဆက်ပြော ပြ၏။

စစ်အစိုးရဖိအားကြောင့် မလွဲသာဘဲဒေသစောင့်တပ်/ပြည်သူ့စစ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းခဲ့မည်ဆိုလျှင်လည်း အင်အား ၃၀၀ – ၄၀၀

Photo : SSA

သာရှိနိုင်ပြီး ၁၉၆၈–၁၉၇၄ မဆလခေတ် ကာကွယ်ရေးတပ်ကဲ့သို့ပင် အလုံးအရင်း တောပြန်ခိုကြမည်မှာ မလွဲကြောင်း ဒေသတွင်းရှေ့မီ နောက်မီ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးကလည်းသုံးသပ်သည်။

အပစ်ရပ် သျှမ်းပြည်တပ်မတော် SSA ကဲ့သို့ ပြည်ပနယ်စပ် မရှိသည့် ဒေသစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းမှု လက်ခံထားသော ဦးမထုနော်ခေါင်းဆောင် ကချင်ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် KDA ၏ တပ်သားအရာရှိအများအပြားကလည်း ကွတ်ခိုင်၊ မူဆယ်၊ နမ့်ခမ်း၊ နမ္မတူ မြို့နယ်အတွင်း အခြေချလှုပ်ရှားသည့် KIA တပ်မဟာ ၄ တပ်ဖွဲ့ အတွင်းသို့ဘက်ပြောင်း ပူးပေါင်းသွားသည်ဟု သီးခြားအတည်မပြုနိုင် သေးသည့် သတင်းကဆိုပါသည်။

နအဖ လက်အောက်ခံတပ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းသွားလျှင် တော်လှန်ရေးသမိုင်းတခုလုံး ရန်သူ့လက်ထဲ ထိုးအပ်လိုက်သည်နှင့် တူကြောင်း၊ လက်နက်ချည်းချခြင်းမဟုတ်ဘဲ လူအင်အားပါ စစ်အာဏာ ရှင်ကြေးကျွန်ဘဝအဖြစ် ပုံအပ်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြောင်း နယ်ခြားစောင့် တပ်အဖြစ်ပြောင်းလဲခဲ့သည့် NDA-K မှ အမည်မဖော်လိုသူ အရာရှိ ငယ်တဦးက ဆိုသည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက် က အပစ်ရပ် SSA ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်လွယ် မောဝ်အပါဝင် အခြားခေါင်းဆောင်များအား ဒေသစောင့်တပ်ပြောင်း ရေးအတွက် ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၉ နောက်ဆုံးထား၍ လူသူလက်နက်စာရင်း ပေးပို့ရန် နအဖ ကိုယ်စားလှယ် စရဖ အကြီးအကဲ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရဲမြင့်မှ ဖိအားပေးထားခဲ့သည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့်

15/01/2010

သမိုင်းဝင်တပ်နာမည် မပြောင်းနိုင် cf-SSA တပ်မှူးပြော

ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၉ နောက်ဆုံးထား၍ နယ်ခြားစောင့်တပ်/ဒေသ စောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းရန် လူသူလက်နက်စာရင်းပေးပို့ ရမည်ဆိုသည့် နအဖပေးသည့်ဒက်လိုင်းကိုဖီဆန်ကာ 'အသက်ရှင်နေသရွေ့ သမိုင်းဝင် တပ်နာမည်ပြောင်းတာ အဖြစ်မခံနိုင်ဘူး' – ဟု SSA တပ်မှူးတဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ပြော၏။

"*၀ တပ်မတော်လို တောင်းဆိုချက် ၉ ချက် မတောင်းပေမယ့် ကျနော်တို့ရပ်တည်ချက် မကွာဘူး။ နအဖက SSA ဌာနချုပ် စိန်ကျော့ ကိုဖိအားပေးတာလဲကမ်းကုန်နေပြီ အဲထက်ပိုမဖိနိုင်တော့ဘူး။*"– အမည်မဖော်လိုသည့်အပစ်ရပ် SSAတပ်မှူးတဦးကပြောပါသည်။ အသက် ၄၀ နီးပါးရှိ ထိုတပ်မှူးလူငယ်သည် လွန်ခဲ့သည့် ၅ – ၁၀ နှစ်ခန့် က မြို့ပေါ်အနေများသော်လည်း ၂၀၀၉ နှစ်ဦးပိုင်းမှစ၍ ကျေးလက် အခြေစိုက် မိမိတပ်ရင်း၌ဦးဆောင်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။

နအဖ/စရဖ အရာရှိချုပ် ဒု – ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့်နှင့် အပစ်ရပ် SSA ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတို့ ၂၀၀၉ နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက် တွေ့ဆုံစဉ် နယ်မြေ စောင့်တပ် HGF (Home Guard Force) အဖြစ်အသွင်ပြောင်းရန် တပ်ရင်း ၃ ရင်း လက်နက်ကိုင်အင်အား ၁၀၀၀ စာရင်းကို ၂၀၀၉ ဒီဇင် ဘာ နောက်ဆုံးထားပေးပို့ရမည့် ဒက်လိုင်းကျော်လွန်သည်အထိ တင်းခံ လာခြင်းဖြစ်သည်။

"*ကျနော့်အနေနဲ့တော့ တိုင်းပြည်နဲ့လူမျိုးအတွက် အမှန် တကယ်ရပ်တည်တဲ့ တော်လှန်ရေးတပ်မှန်ရင် – 'လူမသေနာမည် မပြောင်း' ဘူး၊ နအဖပြောတိုင်းလိုက်ယောင်ဖို့လဲမလိုဘူး*"– ဟု အဆိုပါ တပ်မှူးက ဆက်ပြောပါသည်။

အခြားတဖက်တွင်လည်း SSA အသွင်ပြောင်းလျှင် ထောင် ဒဏ် ၁၀၆ နှစ်ကျခံနေသည့် ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်နှင့် သျှမ်းခေါင်းဆောင်များ လွတ်ပေးမည်ဟု နအဖဖက်က တီးတိုးကမ်းလှမ်းသွေးတိုးစမ်းထား ကြောင်းဒေသခံများကပြောပါသည်။

နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသည့် ခွန်ထွန်းဦး၊ ဗိုလ်ချုပ် ဆေထဲန်နှင့် စိုင်းညွန့်လွင်တို့ကမူ ၎င်းတို့ကို ငဲ့ညှာနေစရာမလိုကြောင်း၊ လုပ်ရမည့်လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့သာ ဆက်လက်ကြိုးပမ်း သွားရန် ပြင်ပလောကရှိခေါင်းဆောင်များ/လူငယ်များ၏ တာဝန်ဖြစ် ကြောင်း မကြာခဏမှာကြားလေ့ရှိသည်။

ထို့အတူ နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင်ပြောင်းရေးကိစ္စနှင့် ပတ် သက်ပြီး နိုဝင်ဘာ ၁၀ ရက် ရက်စွဲပါ ၀ ခေါင်းဆောင်ပေါက်ယူချမ်း လက် မှတ်ထိုးပေးပို့သည့်တောင်းဆိုချက် ၉ ချက်အား နအဖမှ လုံးဝလျစ်လျူရှု ပယ်ချခဲ့သော်လည်း ထပ်မံတွေ့ဆုံကြ ရန် ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့် က ယခုလဆန်းပိုင်း၌ တယ်လီဖုန်းဆက်ကမ်းလှမ်းလာပြန်၏။

၀ ခေါင်းဆောင်ပေါက်ယူချန်းက အချိန်နေရာမရွေး လာတွေ့ နိုင်ကြောင်း၊ သို့သော် မိမိတို့အဖို့ ၀ လူထုနှင့် ၀ တပ်အရာရှိ အရာခံ အကြပ်တပ်သားတပ်မှူးများ၏ ဆန္ဒလိုလားချက်ကိုပင် လက်ကိုင်ထား ဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းနှင့်ဖြေရှင်းရန် မျှော်လင့်ကြောင်း– ဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံမှတဆင့် အကြောင်းပြန် ကြားလိုက်သည်ဟု ၀ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းနှင့် နီးစပ်သည့် အသိုင်းအဝိုင်းက ပြောပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *12/01/2010*

ကချင်ပြည်နေ့ KIO အား ယူနီဖောင်းဝတ်ခွင့်မပြု

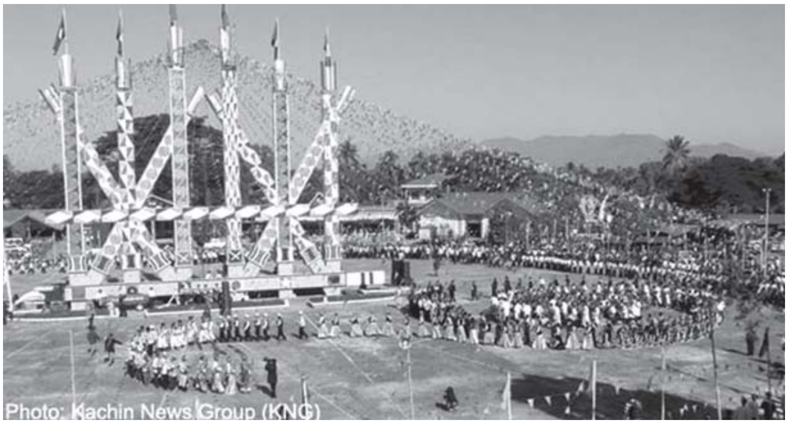

Photo : KNG

ဇန္နဝါရီ ၅ ရက်မှ ၁၁ ရက်အထိ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် ကျင်းပသည့် ၆၂ နှစ်မြောက် ကချင်ပြည်နယ်နေ့ အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်အတွင်း ကချင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ ကေအိုင်အိုအားငင်းတို့၏ စစ်ယူနီဖောင်း ဝတ်ခွင့် နအဖကတားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည်။

ယမန်နှစ်က ကချင်ပြည်နယ်နေ့ အထိမ်းအမှတ် မနောပွဲများ တွင် စစ်ယူနီဖောင်းဝတ်ထားသည့် ကေအိုင်အိုတပ်ဖွဲ့ဝင် (၁၀၀၀) ကျော် ပါဝင်ဆင်နွဲနိုင်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၀ တွင် ပိတ်ပင်မှုများရှိသဖြင့် လူအင် အား ၁၀၀ ခန့်သာ တက်ရောက်သည်ဟု ကေအိုင်အိုအဖွဲ့နှင့် နီးစပ်သူ မြစ်ကြီးနားဒေသခံတစ်ဦးက ပြောသည်။

၎င်းက *"ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်တွေမှာ ယူနီဖောင်းနဲ့ လာလို့ရတယ်။ သူတို့ ရဲ့ ရာထူးတံဆိပ်တွေတပ်လို့ရတယ်။ လက်နက်တွေနဲ့ပွဲခင်းမှာ ကိုယ်တိုင် လုံခြုံရေးလာယူတယ်။ အခု အဲဒါတွေကို ပိတ်လိုက်တယ်။ ဆခုံတိန့် ယိမ်း တို့ရဲ့ နယ်ခြားစောင့်တပ်တွေကျတော့ ယူနီဖောင်းနဲ့ လာလို့ရတယ်။ လက်နက်ကိုင်လို့ရတယ်ဆိုတော့ ခွဲခြားတာပေ့ါ။ နယ်ခြားစောင့် တပ် လက်မခံတဲ့ ကေအိုင်အိုကို တမင်ချိုးနှိမ်တဲ့သဘောမျိုးဖြစ်နေတာ"* ဟုပြောသည်။

ကေအိုင်အိုတပ်ဖွဲ့အနေဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီ ၅ ရက်တွင် ကျရောက် မည့် ၎င်းတို့၏ တော်လှန်ရေးနေ့ အခမ်းအနားအတွက် ပြင်ဆင်စရာရှိ နေ၍ လူအင်အားအနည်းငယ်သာစေလွှတ်ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု အမည် မဖော်လိုသည့် ကေအိုင်အိုအရာရှိတစ်ဦးက ပြောသည်။

မနော်ပွဲတော် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ဒု တိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ်စံထွန်း တက်ရောက်ကြောင်း ကိုယ်စားလှယ်များထံမှသိရသည်။

ကချင်ပြည်နယ်နေ့သည် ဇန္နဝါရီ ၁၀ ရက်နေ့တွင်ကျရောက်ပြီး ထိုနေ့တွင် မြစ်ကြီးနားမြို့ စီတာပူရပ်ကွက်ရှိမနောကွင်းကြီးတွင် အခမ်း အနားကျင်းပသည်။ အခမ်းအနားသို့ မြောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်စိုးဝင်း၊ ကြံ့ခိုင်ရေးအသင်း ကချင်ပြည်နယ်တာဝန်ခံ ဆက်သွယ်ရေးစာတိုက်နှင့်ကြေးနန်းဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်သိန်းဇော်တို့ လည်း တက်ရောက်သည်ဟုသိရသည်။

NEJ 08/01/2010

သိသာထင်ရှား–ခွဲခြားဆက်ဆံ

KAT-DVB 8/01/2010

ကေအိုင်အိုအဖွဲ့အပေါ် ကန့်သတ်ပိတ်ပင်လာပေမယ့် နယ်ခြား စောင့်တပ်လက်ခံတဲ့NDAKအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့စစ်လက်ခံတဲ့ လဆန် အောင်ဝါအဖွဲ့တွေကျတော့ ယူနီဖောင်းဝတ်ခွင့်ပြုနေလို့ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု တွေရှိနေတယ်။ KIO တံဆိပ်နဲ့လွန်ခဲ့တဲ့ ၃ နှစ်က မနောပွဲမှာဝင်ခွင့်ရှိ တယ်။ မြို့ထဲမှာ သူ့တပ်တံဆိပ်နဲ့ရာထူးအဆင့်အတန်းနဲ့သွားလာခွင့် ပြုတယ်။ ဒီနှစ်ထဲမှာကျတော့ မြို့ထဲမှာ သွားလာခွင့်မပြုဘူး။ NDAK နဲ့ဒေသခံပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့၊ ဦးလဆန်အောင်ဝါအဖွဲ့တွေကျတော့ဝတ်စုံ အပြည့်နဲ့ရာထူးရာခံ အဆင့်အတန်းနဲ့မြို့ထဲ သွားလာခွင့်ပြု ထားတယ်။

သူတို့ကျတော့ ဆက်ဆံရေးအဆင်ပြေပါတယ်။ ဒီဟာ ခွဲခြား တာ သိသာထင်ရှားတဲ့ အပြုအမူတွေဘဲ။ အဆင့်အတန်းခွဲတဲ့ပုံဖြစ်နေ တာ။

မနောပွဲ ကျင်းပသည့်နေရာကိုမြစ်ကြီးနားစစ်ဗျူဟာ လက် အောက်ခံတပ်ရင်း ၃ ရင်းက လုံခြုံရေးယူထားနေသလို ကြံ့ခိုင်ရေး၊ မီးသတ်၊စွမ်းအားရှင် အင်အား ၂၅၀ ဝန်းကျင်လောက်နဲ့အတူ ရဲတပ်ဖွဲ့ က ပွဲခင်းအတွင်းနေရာယူပြီး လုံခြုံရေးအထူးတင်းကြပ်ထားတယ်လို့ မြစ်ကြီးနားကလာတဲ့ သတင်းတွေအရသိရပါတယ်။ ❑

ဝ နှင့် မိုင်းလားကို မျက်ခြေမပြတ်ဖို့ တိုင်းမှူးတပ်လှန့်

ဇန္နဝါရီ လဆန်းပိုင်း၌ တြိဂံတိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုး ကျိုင်းတုံမှ – မိုင်းခတ်၊ မိုင်းယန်းဘက် စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေး နယ်လှည့် ခရီးတွင် ဝ နှင့် မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့အား မျက်ခြေမပြတ်စောင့်ကြည့်ထားရန် ဒေသခံ စစ်တပ်များအား မှာကြားခဲ့သည်ဟု နယ်စပ်သတင်း ရပ်ကွက်ကပြောပါ သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုး

"အရင်တုန်းကဆို ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းတွေ၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ ဥက္ကဋ္ဌတွေ၊ ရွာသူကြီးတွေခေါ်ပြီး ဆွေးနွေးမှာကြားတယ်။ အခု က အဲလိုမဟုတ်ဘူး၊ တပ်တွင်းမိသားစုတွေနဲ့ ဘဲတွေ့သွားတယ်၊ တပ်ပေါ်ကနေတောင် မဆင်းဘူးဆိုဘဲ" – ဟု တပ်အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် နီးစပ်သူတဦးက ပြောပါသည်။

ဇန္နဝါရီလ ၆–၇ ရက်နေ့ တြိဂံတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုး၏ မိုင်းခတ်၊ မိုင်းယန်း တပ်တွင်းစစ်ရေး စည်းရုံးရေးခရီးစဉ်တွင် ၂၀၀၉ ခုနှစ် အတွင်းလေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊ အရာရှိ /တပ်သား /တပ်မိသားစုများ အား အားပေးစကားပြောခြင်း၊ ဆောင်ရန် ရှောင်ရန်အချက်များ မှာ ကြားခြင်းများအပြင် ဝနှင့် မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ကိုလည်း မျက်ခြေမပြတ် စောင့်ကြည့်ထားရန်လိုကြောင်း မှာကြားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

မိုင်းခတ် နှင့် မိုင်းယန်းမြို့နယ်အတွင်း အခြေစိုက်သည့် တပ်မိ သားစုများနှင့်တွေ့ဆုံရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုးက အဓိက အကြောင်း အရာ သုံးခုသတိပေးမှာကြားသည်မှာ–

၁– *"ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်လယ်ပိုင်းက ဝ နယ်မြေထဲ ပျောက်သွားတဲ့ ဗမာရဲဘော် ၂ ယောက်အကြောင်း၊ ပြည်ပသတင်းမီဒီယာတွေ ဖော်ပြတဲ့ ဗမာတပ်ပြေးအကြောင်း"* – များမှာ ဗမာ့တပ်မတော်ကို နာမည်ပျက် သိက္ခာကျစေသဖြင့် နောက်နောင်တပ်ပြေးများမရှိစေရန် ကြပ်မတ်ကြရန် မှာကြားခြင်း၊

၂– *"အခေါက်ထူလွန်းတဲ့ ဒီအပစ်ရပ် ဝ တပ်ဖွဲ့ကို အနုနည်းနဲ့ ဆက်ဆံနေရင် ၁၀ နှစ်လဲ ရမှာမဟုတ်လို့ အကြမ်းနည်းနဲ့ ပင်စည်ကို တခါထဲ ခုတ်လှဲပစ်ရမှာဖြစ်ကြောင်း၊ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင်ပြောင်းဖို့ အင်တင်တင်ဖြစ်အောင် ဝ တပ်က အဓိကကာဆီး ကာဆီး လုပ်နေတာဖြစ်ကြောင်း"* – ပြောဆို၍ ဝ တပ်ဖွဲ့ နှင့် မိုင်းလား တပ်ဖွဲ့အား အထူးစောင့်ကြည့် သတိထားရန်မှာကြားခြင်း၊

၃– ခလရ ၂၈၁ တပ်ရင်းမှူး ဒု –ဗိုလ်မှူးကြီးဉာဏ်မြင့်ကျော် ဦးစီးအင်အား ၁၃၀ ခန့် ခြေကုတ်ထားသည့် မိုင်းယန်းမြို့ ဇွမ်ဆနုတ် ကုန်းတပ်စခန်းမှ မှန်ပြောင်းဖြင့် ၅–၆ မိုင် အကွာရှိ ဝ တပ်များကြည့်ရှု ပြီး–*"အရင်ကခိုဆုန်နယ်ခြားဂိတ်တဝိုက်မှာ ဝ နဲ့ မိုင်းလား ပူးပေါင်း တပ်စခန်းတခုဘဲရှိတယ်။ လလယ်ပိုင်းအတွင်း ၁၁ ခုအထိ တိုးလာ တော့ ပေါ့သေးသေးထားလို့ မရတော့ကြောင်း"* ဝ နှင့် မိုင်းလားပူးပေါင်း တပ်စခန်းအမြောက်အများတိုးချဲ့ချထားမှု အပေါ် စောင့်ကြည့်ရန်မှာ ကြားခဲ့သည်ဟု – ကျိုင်းတုံစစ်တပ်နှင့် မကြာခဏ ကားချောလိုက်လေ့ ရှိသူတဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ပြောပြပါသည်။

ဒီဇင်ဘာ ၂၈ ရက် ၂၀၀၉ က ကျောက်ဆမ်လူး ဦးဆောင်သည့် ဝ တပ် စစ်ယာဉ်တန်းကားကြီး/သေး ၃၈ စီး ပန်ဆန်းဌာနချုပ်နှင့် တပ်မဟာ ၄၆၈ မိုင်းပေါက်ဘက်မှမိုင်းဖျံန်ဘက်သို့ ဆင်းသွားသော ကိစ္စကိုလည်း ပန်ဆန်းလိုင်းပြေး ဗင်ဒရိုင်ဘာတဦးက *"ကျနော်ထင်တာ က အဲဒီ ဝကားတွေ မိုင်းလားနယ်မြေထဲ တချို့ဝင်ပြီး တပ်ဖြည့်ပေးတာ လဲဖြစ်နိုင်တယ်။ လောလောဆယ် ချက်ခြင်းလက်ငင်းကြီး တိုက်ပွဲမဖြစ် နိုင်ဘူးဆိုပေမယ့် ဗမာစစ်တပ်ကိုမယုံလို့ ဝ နဲ့ မိုင်းလားပူးပေါင်းတပ်က သတိ ဝီရိယကောင်းကောင်းရှိနေတယ်ဆိုတာပြသတာဘဲ"* – ဟု ပြောပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *12/01/2010*

နအဖ ချုပ်ကိုင်မှုအောက် ကချင်မနောပွဲ

ကချင်တိုင်းရင်းသားရိုးရာ မနောပွဲဟာ စစ်တပ်ရဲ့ ချုပ်ကိုင်မှု အောက်မှာအမျိုးမျိုးပိတ်ပင်ခံနေရပြီး စစ်အစိုးရရဲ့ဦးတည်ချက် ဆောင် ပုဒ်တွေကိုပါ ဖတ်ရ ရေးရ လုပ်နေရတယ်လို့ ကချင်အမျိုးသားတစ်ဦးက ဝေဖန်ပါတယ်။

"သူတို့ရဲ့ဖိအားတွေက ပိုပြီးများလာလိမ့်မယ်။ ဒီနှစ်ဆို ဟိုဟာမလုပ်ရ ဒီဟာမလုပ်ရ ပိတ်ပင်တဲ့သဘောမျိုး။ သူတို့ရဲ့ တာဝန်အရေး သုံးပါးတို့ နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် ၄ ရပ် စီးပွါးရေး ဦးတည်ချက် ၄ ရပ်လဲ ဖတ်ပေးရတယ်ပေါ့။ အရေးပေးရတယ်ဆိုတော့ အဲဒီဟာမျိုး တွေ့ မြင်ခြင်းအားဖြင့် ဒီမနောပွဲဟာ နအဖတွေရဲ့ ကွပ်ကဲမှုအောက်တွေ ရောက်တဲ့ပုံစံ ထွက်လာတဲ့သဘောမျိုးမြင်ရတယ်။"

KAT-DVB 10/01/2010

ဝ တပ်သားသစ် သင်တန်းဆင်းပွဲ လားဟူအများဆုံးပါဝင်

ဝ ပြည်သွေးစည်းရေးတပ်မတော် တပ်မဟာ ၄၆၈ မိုင်းပေါက် ဌာနချုပ်၌ စစ်သင်တန်းဆင်းပွဲအခမ်းအနားတရပ် ယနေ့ မနက် ပိုင်းက ကျင်းပခဲ့သည်ဟု တရုတ်နယ်စပ်သတင်းရပ်ကွက်ကပြောပါသည်။

"သင်တန်းဆင်းပွဲကို ဒုဥက္ကဌ ရောက်မင်လျဲန်၊ ဒု စစ်ဦးစီးချုပ် ကျောက်ကြုံးတန်းတို့ တက်ရောက်အားပေးစကား ပြောတယ်။ အခြား စစ်ရေး အုပ်ချုပ်ရေး ခေါင်းဆောင်တွေလဲလာတယ်။ ပန်ဆန်းဌာန ချုပ်က လာတဲ့ ကားတွေအများကြီးဘဲ၊ မနေ့ကတည်းက ရောက်ကြတယ်" – ဟု ဒေသခံတဦးက ပြောပါသည်။

ဇန္နဝါရီ ၁၅ ရက် ယနေ့မနက်ပိုင်း၌ ကျင်းပခဲ့သည့် စစ်သားသစ် သင်တန်းဆင်းပွဲမှာ ရဲဘော်သစ် နှင့် မင်ပျင်း ခေါ် ပြည်သူ့စစ်သင်တန်း များဖြစ်ပြီး သင်တန်းသားအားလုံး ၁၀၀၀ ကျော်ရှိကြောင်း၊ ရဲဘော်သစ် များထဲတွင် လားဟူအမျိုးသားအများ ဆုံးပါဝင်ကြောင်း အဆိုပါဒေသခံ က ပြောပါသည်။

"သျှမ်း၊ ဝ ၊ တရုတ်က ၂၀% လောက်ဘဲ။ ကျန် ၈၀% က လားဟူတွေ။ မိုင်းပေါက်၊ မိုင်းဖျဲင်၊ မိုင်းကာ၊ မေ်ာဖှဒ့ ကဒေသခံတွေ အများဆုံးပေ့ါ"– ဟု ဝ အရာရှိ တဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့် သို့ ပြော၏။

၂၀၀၉ အတွင်းစုဆောင်းသော ဝ တပ်ဖွဲ့ ရဲဘော်သစ် အင်အား စုစုပေါင်းမှာ အနည်းဆုံး ၃၀၀၀ ကျော် ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါ သင်တန်းနည်းတူ တောင်ပိုင်း ဝ အမှတ် ၁၇၁ စစ်တပ်ဒေသ အပါအဝင် မြောက်ပိုင်း ဝ တပ်မဟာ ၃၁၈ နမ့်တစ် ဌာချုပ် ၊ ပန်ယန်း မန်းဆိုင် ဝိန်းကောင်ဒေသ ထိန်းချုပ်သည့် တပ်မဟာ ၄၁၈ ကျူဟေ့ဌာနချုပ် နေရာအသီးသီး၌ စုဆောင်းခဲ့သော တပ်သားသစ်များ ပါဝင်ကြောင်း – အဆို ပါ ဝ အရာရှိ က ပြောပါသည်။

နအဖ အရာရှိ ၃၀ ပါဝင်ပြီး တပ်ရင်းတခု အင်အား ၃၂၆ ယောက်ဖြင့် တပ်ရင်း ၅ ရင်းခန့် နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင်ပြောင်း ရန် နအဖ ဖိအားပေးမှုခံခဲ့ရပြီးနောက်ပိုင်း ၂၀၀၉ နှစ်ဦးပိုင်းမှစ၍ ဝ တပ်ဖွဲ့ စစ်ရေးလေ့ကျင့်အင်အားဖြည့်တင်းလာခဲ့သည်ဟုမြောက်ပိုင်းဝတပ်မှူး တစ်ဦးကပြော၏။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် ***15/01/2010***

Photo : SHAN

နယ်ကျူံ နအဖတပ် ဖမ်းဆီးခံရ

ဝ ပြည်သွေးစည်းရေးတပ်မတော်ထိန်းချုပ်နယ်မြေအတွင်း နယ်ကျူံဝင်ရောက်သည့် မိုင်းခတ်အခြေစိုက် နအဖစစ်တပ် နယ်လှည့် စစ်ကြောင်းတကြောင်း ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးခံရကြောင်း တရုတ်နယ်စပ် သတင်းရပ်ကွက်က ပြောပါသည်။

"ဒီဇင်ဘာ ၃၀ ရက်နေ့ တုန်းကပေ့ါ မိုင်းခတ် အခြေစိုက်ဗမာ စစ်တပ် တပ်စိပ်တစိပ် မိုင်းယန်းမြို့ မြောက်ဘက် ၄ မိုင် ဝေးတဲ့ ဝ တပ် ထိန်းချုပ်နယ်မြေထဲ ကျူံဝင်သွားလို့ အဖမ်းခံလိုက်ရတယ်" –ဟု တရုတ် နယ်စပ်သွားလာသူတဦးက ပြော၏။

ဝပြည်သွေးစည်းရေးတပ်မတော် ထိန်းချုပ်နေမြေအတွင်းကျူံဝင် သွားသည့် နအဖစစ်သား ၆ ယောက်တွင် ဦးဆောင်သူ တပ်ကြပ်ကြီး တယောက်ပါဝင်ကြောင်း၊ တပ်မဟာ ၄၆၈ မိုင်းပေါက်အခြေစိုက် ဝတပ်ဖွဲ့ အင်အားသုံးပြီး ဖမ်းဆီးလက်နက်ဖြုတ် အကြပ်ကိုင်စစ်ဆေးမှသာ လမ်း မှားပြီး ဝ နယ်ထဲ ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှာ မိုင်းခတ် အခြေစိုက် ခမရ ၃၂၇ က ဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားသည်ဟု ၎င်းကပြော၏။

"အပြစ်မယူဖို့၊ပြန်လွှတ်ပေးဖို့ ဗမာစစ်သားတွေတောင်း တောင်းပန်ပန် ပြောယူရတယ်၊ ပြန်လွှတ်မပေးခင် ဝ တပ်မှူးတဦး ကလဲ နောက်တခါဘယ်စစ်ကြောင်း/တပ်ဖွဲ့ မဆို လမ်းမမှားမိဖို့၊ ရိုးသားသည် ဖြစ်စေ မရိုးသားသည်ဖြစ်ထပ်မံနယ်ကျူံလာရင် ခွင့်လွှတ်မှာမဟုတ်ဘူး– လို့ မိုင်းခတ်အခြေစိုက် နအဖဗျူဟာမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်သူကို ပြန်ပြော ပြဖို့မှာကြားလိုက်တယ်"– ဟု ဝ တပ်မှူး၏ ပြောကြားချက်ကို ကိုးကား ပြီး အမည်မဖေါ် လိုသူ ဒေသခံတဦးက ပြန်လည်ပြောပြပါသည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင် အပစ်ရပ် တပ်ဖွဲ့အားလုံး နယ်ခြားစောင့်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရန် ဖိအားပေးမှု ကြောင့် ဝ တပ်နှင့် နအဖအစိုးရတို့ ဆက်ဆံရေးပို၍ မပြေမလည်ဖြစ် နေချိန် နယ်ခြားသတ်မှတ်မျဉ်းကျူံဝင်မှု ပြဿနာဖြစ်ပေါ် လာခြင်းဖြစ် သည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် ***05/12/2009***

နအဖ ဓါတုလက်နက်ဘေးကာကွယ်ရန် အပစ်ရပ်များပြင်ဆင်

အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့များနှင့် တိုက်ပွဲဆင်နွှဲပါက နအဖဓါတုလက်နက် အသုံးပြုမည်ဟု သတင်းထွက်ပေါ် လာသဖြင့် တရုတ်နယ်စပ် အပစ်ရပ် များထိုအန္တရာယ်ကာကွယ်နိုင်သည့် စစ်ဝတ်စုံထောင်ချီဝယ်ယူစုဆောင်း နေကြောင်း မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့နှင့်နီးစပ်သည့်သတင်းရပ်ကွက်က ဆို၏။

“ဓါတုလက်နက်ရန် ကာကွယ်နိုင်တဲ့စစ်ဝတ်စုံမျိုး မိုင်းလား နဲ့ ဝ တပ်ဖွဲ့ တို့ ဝယ်တာ။ အစုံပေါင်းထောင်နဲ့ ချီတယ်တဲ့” – ဟု အပစ်ရပ် အသိုင်းအဝိုင်း နီးစပ်သူ တဦးက ပြောပါသည်။

နားဂစ်ဖွဲ့စည်းပုံအရ လက်နက်ကိုင်အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့များ အား လုံးနယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းရေး ခေါင်းခါငြင်းဆန်သည့် တရုတ် နယ်စပ်အခြေစိုက် ကချင်တပ် KIA ၊ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ NDAA – ESS နှင့်UWSA ဝ တပ်ဖွဲ့တို့အား ပစ်မှတ်ထားတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရန် စစ်အစိုး ရက တိုက်လေယာဉ်၊ လက်နက်ကြီးနှင့်အခြားဓါတုလက်နက်များအသုံး ပြုမည့်သတင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်က ပြောပါသည်။

စစ်အစိုးရ အသိုင်းအဝိုင်း နှင့် နီးစပ်သူတဦးက – *“ဝ တပ်၊KIA နဲ့ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ တွေ ခံတပ်ကောင်းတွေလုပ်ထားတယ်။ သာမာန်အင် အားနဲ့ ဝင်တိုက်လို့ ရမှာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သူတို့ သိတယ်။ အဲဒါကြောင့် လေယာဉ် ဗုံးတွေ၊ အမြောက်ကျည်တွေအပြင် မော်ထာလောင်ချာထိပ် ဖူးတွေမှာ လူကိုအဆိပ်ဖြစ်စေတဲ့ ဓါတုလက်နက်နဲ့ တိုက်မှာ၊ မြောက် ကိုးရီးယားက ရလာတာလို့ ဗမာစစ်အရာရှိတဦး ကိုယ်တိုင်ပြောတာ”* – ဟု သျှမ်းသံတော် ဆင့်သို့ပြော ပြ၏။

ထို့အတူ ကချင်သတင်းဌာန ထုတ်ပြန်ချက်အရ အဆိုပါဓါတု ပစ္စည်းပါ ဗုံးပေါက်ကွဲလျှင် – ၁။ မူးဝေအော့အန်၊ ၂။အသက်ရှူကြပ်၊ ၃။ မျက်လုံး/အမြင်အာရုံ မှောင်မိုက်သည့်လက္ခဏာများဖြစ်မည်။ ဓါတု လက်နက် တပ်ဆင်ထားသည့် လောင်ချာထိပ်ဖူး ဝါ ၊ စိမ်း ၊ နီ အရောင် သုံးမျိုးရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ KHRG က – ၁၉၉၄ ဒီဇင်ဘာ ကော်မူးရာ KNU ကရင်တပ်စခန်းကို နအဖစစ်တပ် ချီတက်တိုက်ခိုက် စဉ် ဓါတုလက်နက်သုံးခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ၁၉၉၅ ဖေဖော်ဝါရီက ထိုင်းဘုရင့် တပ်မတော် လက်ထောက် စစ်သေနာပတိချုပ် ဗိုလ်ချုပ် ချိတ်ထာခနေ ကျားရိုးက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတင်ဦး ပြောခဲ့ဖူးသည့်စကားများကိုကိုးကား၍

“အဲဒီတိုက်ပွဲတုန်းက နအဖအတွင်းရေးမှူး ၂ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ် ကြီးတင်ဦးကိုယ်တိုင် ‘ဓါတုလက်နက် အသုံးပြုရင်မသင့်လျော်ဘူး၊ နိုင်ငံ တကာဥပဒေနဲ့ညှိစွန်းတယ်ဆိုတာ ကျနော်တို့နားလည်တယ်။ ဒါပေ မယ့်မသုံးမဖြစ်လွန်းလို့အသုံးပြုခဲ့ရတာ’ *လို့ပြောဖူးတယ်”* ဟု ထိုင်း နိုင်ငံထုတ် 28/2/95 Daily News နေ့ထုတ်သတင်းစာတွင်ဖော် ပြခဲ့ ကြောင်း အစီရင်ခံခဲ့သည်။

ထိုနည်းတူ ၂၀၀၆ ကရင်နီ KNPP ဌာနချုပ် ညာမို (ဉာဏ်မိုး တောင်)တိုက်ပွဲတွင်လည်း နအဖတို့ ဓါတုလက်နက်အသုံးပြုခဲ့ဖူးသည့် သတင်းများထွက်ခဲ့ပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *25/12/2009*

စာမျက်နှာ 33 မှ

ဆေးပြဿနာနဲ့ **HIV AIDS** တွေအပြင် ဒုက္ခသည်ပြဿနာလဲ ရှိနေပါ တယ်။ နယ်စပ်ဒေသဟာ စီးပွါးရေးအရ တရုပ်ကို မှီခို နေရတာများတဲ့ အတွက် ဗမာစစ်အစိုးရ ဩဇာအရှိန်အဝါနည်းပါးတဲ့ ဒေသလဲဖြစ်ပါ တယ်။ တရုပ်နဲ့အရင်းနှီးဆုံးလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဟာ ဝ ပြည်နယ် သွေးစည်းရေးအဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ ဝ တိုင်းရင်းသားဦးရေတဝက်ဟာ တရုပ် ပြည်မှာရှိပြီး ကျန်တဝက်ဟာ ဗမာပြည်မှာရှိပါတယ်။ ဝတပ်ဖွဲ့မှာ အင်အား ၃ သောင်းကျော်ရှိပြီး တရုပ်လုပ်လက်နက်ကြီးတွေနဲ့ လေယာဉ်ပစ် လက်နက်ကြီးတွေရှိပါတယ်။ ဗမာစစ်အစိုးရစီစဉ်တာကို ဝတပ်ဖွဲ့ မလိုက်လျောနိုင်တာဟာ တရုပ်အားကိုးရှိနေလို့ဘဲ လို့ မြန်မာဘက်က မြင်ပုံရပါတယ်။အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေ လက်နက်စွန့်အောင် ဖြောင်းဖျပြောဆိုဖို့ ဗမာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေ တရုပ်ကို ပန်ကြားထား ပေမယ့် ဒီကိစ္စမှာတရုပ်လဲ တတ်နိုင်ပုံမရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် နယ်စပ်ဒေသ မှာ အကြမ်းဖက်ပြီး ပြဿနာဖြေရှင်းတာကို တရုပ်က မလိုလားပါဘူး။ ဒါကြောင့် မြန်မာ – တရုပ်နယ်စပ် တည်ငြိမ် ရေးဟာ ရေရှည်ပြဿနာအဖြစ်ဆက်လက်တည်ရှိနေမှာ ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

ဦးအောင်ခင်– မညိုညိုလွင် ***27/12/2009 VOA***

စာမျက်နှာ 37 မှ

အမှန်တရားက မမှန်တရားကိုနိုင်မြဲဓမ္မတာမို့ မှန်ရာကို လုပ်ကြ ဖို့ ဦးပူကျင့်ရှင်းထန်က တိုက်တွန်းသွားပါတယ်။

“ဒီအစိုးရ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်မယ် တကဲကဲ ဖြစ်နေတယ်။ တကယ်ဖြစ်နေတာကိုလဲ မသိသလိုဖုံးကွယ်ထားခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီ တွေရွေးကောက်ပွဲမှာပါခွင့်မရပေမယ့် မှန်တာကိုရွေးလုပ်ဖို့မကြောက် ကြနဲ့လို့ပြောချင်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေဘဲမကပါဘူး။ နိုင်ငံရေးဟာ လူတိုင်းနဲ့ဆိုင်ပါတယ်။ ကိုယ်က နိုင်ငံရေးမလုပ်ချင်ပါဘူး ဆိုတာတောင်မှ အချိန်တန်ရင် မဲသွားထည့်ကြရမှာဘဲ။ နိုင်ငံရေးမကောင်းရင် ကိုယ့်အိမ် တွင်းရေးပါ ထိခိုက်တယ်ဆိုတာ လူတိုင်းသတိမမူမိလို့ပါ။ စားဝတ်နေ ရေးထိခိုက်လာမယ် မိသားစုရေးပါထိခိုက်လာပါတယ်။ ဒီတော့ ကြောက် မနေကြပါနဲ့။ ကမ္ဘာမှာမမှန်တရားကို အမှန်တရားက အနိုင်ရစမြဲပါ။ ကိုယ့်လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုရဲရဲတင်းတင်းလုပ်ပါ။ အမှန်ကိုလုပ်ကြပါလို့ ကျနော် မှာကြားချင်ပါတယ်။”

ပူကျင့်ရှင်းထန် - UNA ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်

19/01/2010

ဝ ခေါင်းဆောင်ကျန်းမာရေးအကြောင်းပြငြင်းဆိုချက်

ဝဘက်ရှေ့ကွက် တကွက်သာ

စစ်အစိုးရ ၂၀၁၀ မှာကျင်းပဖို့စီစဉ်နေတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ အောင်အောင်မြင်မြင်ကျင်းပနိုင်ဖို့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၂၀၀၀ ကျော် ကိစ္စ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ NLD ပါတီအရေးတွေဟာ နိုင်ငံတကာ က စောင့်ကြည့်နေတဲ့ကိစ္စတွေဖြစ်နေသလို အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့ တွေနဲ့ ဘယ်လိုနားလည်မှုရယူမလဲဆိုတာ အတိမ်အစောင်းမခံတဲ့ အပိုင်းဖြစ်နေပါတယ်။

အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားတွေကို တပ်အသွင်ပြောင်းလဲရေး စစ်အစိုးရရဲ့အရေးဆိုမှုဟာ နောက်ဆုံးအပိုင်းရောက်နေပေမယ့်ပြေလည်မှုအပြည့်အဝ မရသေးပါဘူး။ အဓိက တပ်အင်အား ၃ သောင်းနီးပါးရှိတဲ့ UWSA အဖွဲ့နဲ့တပ်အင်အား ၂ သောင်းကျော်ရှိတဲ့ KIO အဖွဲ့တွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကိုင်တွယ်နိုင်ရေးအတွက် စစ်အစိုးရအကြံရခက်နေတယ်လို့ သုံးသပ်နေကြပါတယ်။ စစ်အစိုးရရဲ့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရ နိုင်ငံ့ကာကွယ် ရေးအတွက် စစ်တပ်တခု တည်းသာရှိရမယ်ဆိုတဲ့မူကိုလက်ကိုင်ထားပြီး အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့တပ်တွေကို အသွင်းပြောင်းခိုင်းနေတာပါ။ တိုင်းရင်းသားတပ်တွေကို နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းဖို့ ၂၀၀၉ ဧပြီ ၂၈ ရက်က စတင်ကမ်းလှမ်းခဲ့ရာကနေ ၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ရက် နောက်ဆုံးဆိုပြီး ရာဇသံပေးတဲ့အထိ ခပ်တင်းတင်းပြောခဲ့ပေမယ့် မရခဲ့ပါဘူး။

တရုတ်နယ်စပ်အခြေစိုက် စစ်ရေးနိုင်ငံရေးလေ့လာသူ ဦးအောင်ကျော်ဇောက အခုလိုသုံးသပ်ပါတယ်။

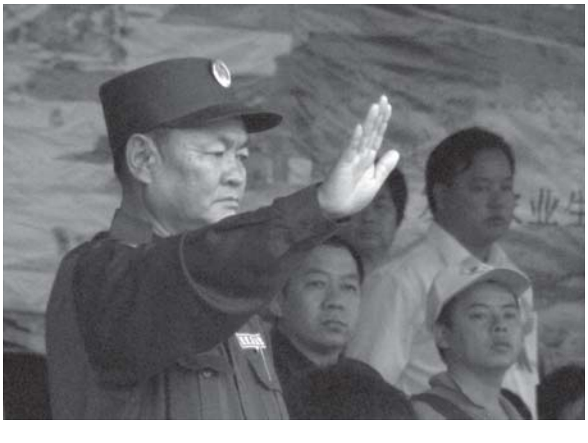

Photo : SHAN

“ဒီမှာ ၃၈ နှစ်တိတိ ကိုယ်မင်းကိုယ့်ချင်းနဲ့ ကိုယ့်နိုင်ငံလေး လို အထဲကို ဗမာစစ်တပ်လုံးဝ ဝင်လို့မရခဲ့တဲ့အခြေအနေမှာ နှစ်ပေါင်း များစွာ ကိုယ့်အုပ်ချုပ်ရေးကို ရုတ်တရက်အချိန်တိုအတွင်း ဝှန်းဒိုင်းဆိုပြီး သေနတ်တွေထိုးအပ် ဒေသကြီးကို ထိုးအပ် ဆိုတဲ့ဟာမျိုးကတော့ သေးသေးဖွဲဖွဲမဟုတ်တဲ့ကိစ္စပါ။ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဗမာ အစိုးအနေနဲ့ သေချာစဉ်းစားဖို့ ကောင်းတယ် ”

KIO နဲ့ UWSA တို့ အနေနဲ့ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ကိုယ့်မင်း ကိုယ့်ချင်းနဲ့တည်ဆောက်လာတဲ့အခြေအနေကို စွန့်မယ့်ပုံမမြင်ပေမယ့် အတတ်နိုင်ဆုံးလိုက်လျောဖို့ စစ်အစိုးရကို ပြန်လည် အဆိုပြုခဲ့ တာတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်အစိုးရကတော့ လိုက်လျောမှု မပေးခဲ့ပါဘူး။ KIO အဖွဲ့နဲ့၁၀ ကြိမ်ထက်မနည်း ဆွေးနွေးခဲ့သလို UWSA နဲ့ နှစ်ကြိမ် တွေ့ဆုံခဲ့ပေမဲ့ မပြေလည်ခဲ့ပါဘူး။ ဂျန္နဝါရီလဆန်းပိုင်းက UWSA ခေါင်း ဆောင် ဦးပေါက်ယူချန်းနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ရဲမြင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖို့ စစ်အစိုးရဘက်က ကမ်းလှမ်းခဲ့ပေမယ့် UWSA ဘက်က အလိမ္မာသုံး ပြီးငြင်းခဲ့တာပါ။ UWSA အနေနဲ့ မိမိတောင်းဆိုထားတဲ့အချက် ၉ ချက်ပါအတိုင်းဘဲ ရပ်တည်ချက်မပြောင်းဘူးလို့UWSA အရာရှိတဦး ကပြောပါတယ်။ UWSA ဘက်ကရပ်တည်ချက်မပြောင်းပေမယ့် စစ်အစိုးရဘက်က UWSA ခေါင်းဆောင်ပေါက်ယူချန်းနဲ့တွေ့ဆုံခွင့် တောင်းတာဟာ ထူးခြားမှုရှိတယ်လို့ သုံးသပ်သူတွေရှိပါတယ်။

ဦးအောင်ကျော်ဇောရဲ့ အမြင်က ဒီလိုပါ –

“နအဖက လက်နက်အားကိုးနဲ့ လုပ်မယ်လို့ သူစဉ်းစားတယ်။ ကိုးကန့် လိုလုပ်လို့ ရမလားလို့ – သူလုပ်ကြည့်ပါ။ လေးသိန်းခွဲရှိတဲ့ သူ့ စစ်တပ်က သုံးသောင်းခွဲရှိတဲ့ ဝ စစ်တပ်ကိုတိုက်ကြည့်ပါ။ သူဘာဖြစ်မလဲ ဆိုတာ သူတို့သိပါတယ်။ သိဖို့လဲသူတို့ကိုကမ်းလှမ်းနေတာဖြစ်တယ်။”

UWSA အောက်ခြေအဆင့်မှာ ကြွေးကြော်နေတာကတော့ သေနတ်တလက် ကျည်တဒေါင့် မြေတလက်မမှမပေးဘူးလို့ပြောဆိုနေ ကြတာပါ။ အလားတူဘဲစစ်အစိုးရဘက်ကတိုင်းမှူး တပ်ရင်းမှူးအဆင့်နဲ့ အောက်ခြေအရာရှိအချို့က ဝ ကိုပညာပေးဘို့အချိန်တန်ပြီလို့ပြော ဆိုနေတာတွေလဲရှိနေတယ်လို့ စစ်တပ်အသိုင်းအဝိုင်းကတဆင့်ကြား သိရပါတယ်။ သုံးသပ်သူအများစုပြောနေတာကတော့ အခုချိန်မှာစစ် အစိုးရအနေနဲ့ သွေးထွက်သံယိုဖြစ်မယ့်ကိစ္စကို ရှောင်မှာဖြစ်တယ်လို့ ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး ခွန်ဥက္ကာက ပြောပါတယ်။ ဒု ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့် ဝ ခေါင်းဆောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရတွေ့ ဆုံဖို့ကြိုးစားတာဟာ ရွေးကောက်ပွဲအောင်အောင်မြင်မြင် ဖြစ်လာရေး အတွက် လေပြေထိုးနေတာလို့ ဆိုပါတယ်။

“အခုရွေးကောက်ပွဲမလုပ်ဖြစ်ဘူးဆိုရင် သိက္ခာပိုကျမယ်။ ကမ္ဘာ့အလည်မှာကော အာရှမှာကော ပိုပြီးတော့သိက္ခာကျမယ်။ မဖြစ် မနေလုပ်တဲ့နေရာမှာ ရွေးကောက်ပွဲအထောက်အကူ မလုပ်တာတောင် မှမနှောင့်ယှက်ဖို့ ပြဿနာမပေါ်ဖို့ထိန်းထားတဲ့ သဘောမျိုးပေါ့။ နယ်ခြားစောင့်တပ် လက်မခံသေးရင်လဲ ခဏနေဦး၊ ညှိလို့ရပါသေး တယ်။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကိုတော့ ပြဿနာမရှာကြဖို့ဆိုတဲ့ သဘော မျိုးအပေးအယူလုပ်နေတယ်လို့ ကျနော်ထင်တယ်။ UWSA တောင်းဆို ထားတဲ့အချက် ၉ ချက်လဲ စစ်အစိုးရလိုက်လျောမှာမဟုတ်ဘူး။ လော

*လောဆယ် စစ်အစိုးရရဲ့နိုင်ငံရေးထွက်ပေါက်က ၂၀၁၀ ကိုအနှောင့် အယှက်မပေးနဲ့။ သို့သော်လည်းဘဲ ၂၀၁၀ လွန်ပြီးနောက်ပိုင်းဆိုရင် တော့ ဝ ကိုလဲချမ်းသာပေးမှာမဟုတ်ဘူး။ **Control** အောက်ရောက် အောင် တခုခုလုပ်မှာဘဲ။ လောလောဆယ် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ချိန် ကိုက် ဖြစ်နေတာလုပ်လို့လဲမရသေးတော့ လေပြေထိုးထားတဲ့သဘော မျိုးနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနေရတယ်လို့တွက်တယ်။”*

UWSA ကို စစ်အစိုးရအနေနဲ့ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်တာထက် ကိုးကန့်ကိုဖြိုခွဲခဲ့တဲ့ ပုံစံမျိုးခေါင်းဆောင်ပိုင်း အချင်းချင်းသွေးကွဲအောင် လုပ်မှာဖြစ်တယ်လို့ ယူဆသူတွေလည်းရှိပါတယ်။

ဒါတွေလဲ ရွေးကောက်ပွဲပြီးမှ အပြီးဆောင်ရွက်မှာလို့ယူဆကြ ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲအပြီး အရပ်သားအစိုးရပေါ် လာပြီးတဲ့နောက် ပိုင်းမှာအကွက်ချထားတဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်တယ်လို့ပြောဆိုနေကြ ပါတယ်။ လက်ရှိမှာတော့ အိမ်နီးချင်းတရုပ်နိုင်ငံကလဲ သွေးထွက်သံယို တွေဖြစ်တာ မမြင်ချင်ဘူးလို့ သုံးသပ်ကြပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့အပါတ်က ဒု– ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့်ကို **UWSA** ခေါင်းဆောင်ကကျန်းမာရေးအကြောင်း ပြပြီး ငြင်းလိုက်တာဟာ ဝ တွေဘက်တကွက်သာရွှေ့ကွက်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ အခုတခါစစ်အစိုးရဘာက်က ဘယ်အကွက်ကိုရွှေ့မယ်ဆို တာစောင့်ကြည့်ရဦးမှာပါ။

RFA 18/01/2010

ဦးတင်အောင်ခိုင်

သတင်းမြင်ကွင်းကျယ် အစီအစဉ်မှ

ဝ တပ်အသွင်ပြောင်းရေး သတ်မှတ်ရက် ကျော်လည်းပြဿနာမရှိ

ဒီဇင်ဘာ ၃၁ ရက်ဟာ နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် လက်ခံ၊ မခံဆိုတာ **UWSA** ဝပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်မတော်က စစ် အစိုးရကို အကြောင်းပြန်ရမယ့် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက် ဖြစ်ပေမယ့် အခုအချိန်အထိ ဘာမှအကြောင်းမပြန်သေးပါဘူး။ အချိန်မီအကြောင်း မပြန်တဲ့အတွက် အခြေနေတွေတင်းမာလာမယ်လို့ထင်ခဲ့ပေမယ့် အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ ဝ နဲ့နအဖအကြားဆွေးနွေးပွဲတွေ ဆက်လုပ်သွားမယ့် လက္ခ ဏာမြင်နေရတယ်လို့ ဝအဖွဲ့နဲ့နီးစပ်သူတဦးဖြစ်တဲ့ တရုတ်နယ်စပ် အခြေစိုက် စစ်ရေးအကဲခတ် ဦးအောင်ကျော်ဇောကပြောပါတယ်။ ဝ နဲ့ တရုတ်နယ်စပ်ရှိ တခြားငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့တွေ မဟာမိတ်ဖွဲ့ထားတာ ဖြစ်နိုင်သလို တရုတ် ဒု–သမ္မတ ရှီကျင့်ဖျင်ရဲ့ နေပြည်တော်ခရီးစဉ်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ဖိအားတွေကြောင့်ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ဦးအောင်ကျော်ဇော က ပြောပါတယ်။

“တရုတ်ပြည်က ဒီကိစ္စ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ပြီး လုပ်ကိုင်နေ တယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ရှီကျင့်ဖျင် မလာခင် ကတည်းကိုက ချင်တူး စစ်ဒေသမှူး အိုက်ဟူရှင်းလာသွားတုံးက ရန်ကုန် ကနေ ကျိုင်းတုံကို တခေါက်သွားတယ်၊ ကျိုင်းတုံတိုင်းမှူးနဲ့တွေ့ တယ်၊ နောက် ရမခ လားရှိုးတိုင်းမှူးနဲ့တွေ့တယ်၊ ဒါ ဝနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ကိစ္စ တွေပဲ ….”

နအဖ ပြည်ထဲရေး ဒု–ဝန်ကြီး ဗိုလ်ဘုန်းဆွေ တရုတ်ပြည်ကို ၅ ရက် ခရီးစဉ်ကိုလည်း ဦးအောင်ကျော်ဇောကထောက်ပြပါတယ်။

“အဲဒီလို အပြန်အလှန်တွေရှိနေတဲ့အောက်မှာ ထပ်ဆွေးနွေး ကြဖို့တော့ရှိမယ်။”

ဝ တွေနဲ့မဟာမိတ်ဖွဲ့ထားပြီးအခုချိန်ထိ နယ်ခြားစောင့်တပ် အတွက် အတိအကျအကြောင်းမပြန်သေးတဲ့အဖွဲ့တွေကတော့ မိုင်းလားက ဦးစိုင်းလင်းတို့အဖွဲ့၊ သီပေါဒေသက ဗိုလ်ချုပ်လွယ်မောင်း တို့ရဲ့ အပစ်ရပ်ရှမ်းပြည်တပ်မတော်နဲ့ ကချင်ပြည်လိုင်ဇာက ကေအိုင် အို ကချင်တပ်ဖွဲ့တို့ဖြစ်ပါတယ်။ ကေအိုင်အို ဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ရက်ပိုင်းကပဲ မြစ်ကြီးနားသွားပြီး မပခ (မြောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်) တိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ် စိုးဝင်းနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ အင်အားအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဝ နဲ့ နအဖအကြား ဆက်ဆံရေးနဲ့ ရှေ့တန်းတပ်တွေနေရာယူထားမှု အခြေအနေကို ဦးအောင်ကျော် ဇောက ပြောပြပါတယ်။

“ထူးထူးခြားခြား ၂၇ ရက်က တန့်ယန်းဗျူဟာမှူးဗိုလ်မှူး ကြီးခိုင်ဇော်နဲ့ စအဖဂျီဝမ်းထွန်းထွန်းညီတို့ ပန်ဆန်းကိုဖြတ်ပြီးတရုတ်ပြည် ထဲမှာ နှစ်နိုင်ငံတပ်မတော် ၂၅ ကြိမ်မြောက်ဆွေးနွေးပွဲ သွားတက်ကြ တာ။ ပြန်တော့လည်း အဲဒီလမ်း ကပြန်လာတာပဲ၊ ပေါ်လစ်ဗျူရိုထဲပါတဲ့ ကျောက်ကော်အန်းသား မင်္ဂလာဆောင် ဖိတ်ထားတာတောင်ဝင်သွား တာ။ တပ်တွေက မလျော့ပါဘူး၊ တပ်မ ၉၉ ဆိုရင် ကိုးကန့်တိုက်တုန်းက ရှိတဲ့အတိုင်းပဲ၊ မပြောင်းဘူး၊ တပ်ရင်း ၁၀ ရင်းလုံးရှိတယ်။ တပ်မ ၃၃ ရောက်လာတယ်၊ ၉၉ ရောက်လာတယ်၊ နောက်စကခ ၁၆ ရောက်လာ တယ်၊ တပ်မ ၃ ခုစလုံးရှိနေသေးတယ်။ ဝနယ်နဲ့မျက်နှာချင်းဆိုင် ထားတဲ့နေရာပေ့ါ။ တိုးတော့တိုးမလာဘူး၊ မူလအတိုင်းပဲ။ “ဝ” ဌာနချုပ် ကိုထိုးမယ်ဆိုရင် အဓိကထိုးရမယ့်မျက်နှာစာက တောင်ပိုင်းကဖြစ် တယ်။ မော်ဖှာဘက်ပေ့ါ။ ပန်ဆန်းနဲ့အနီးဆုံးဖြစ်တာကိုး၊ တပ်မဟာ သုံးလေးခုနဲ့ အတင်းဆောင့် သွင်းရင်တော့ပန်ဆန်းကျသွားနိုင်တယ်။”

ထက်အောင်ကျော်

DVB 31/12/2009

နအဖစစ်သင်တန်းအသွား ကိုးကန့်နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ဝင် ထွက်ပြေး

၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာ ၄ ရက် နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင်ပြောင်းလိုက်သည့် ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့အချို့ နအဖမှူမ်းမံစစ်သင်တန်းကျောင်းတက်ရန် ကိုးကန့်ဒေသမှ လားရှိုး–တန့်ယန်းဘက် အသွားလမ်းခုလတ်၌ တပ်သားဆယ်ဂဏန်းနှင့်ချီ ထွက်ပြေးကြကြောင်း သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသတင်းရပ်ကွက်က ပြောပါသည်။

ဖုန်ကြားရှင်းဦးဆောင်သော ယခင်ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့

ဒီဇင်ဘာနှောင်းပိုင်းက ပိုင်ဆုံချိန်ခေါင်းဆောင် ကိုးကန့်နယ်ခြားစောင့်တပ်မှအရာရှိ/တပ်သား ၁၆၀ ခန့်နအဖစစ်သင်တန်း တက်ရောက်ရန် ဖိုးပိုးချောကားဖြင့် လောက်ကိုင်မှတန်းယန်းမြို့နယ် မန့်ကတ်တိုင်း ဗဟိုစစ်သင်တန်းကျောင်းသို့ ခရီးထွက်စဉ် လားရှိုး၌ထွက်ပြေးခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု လားရှိုးမြို့ခံတဦးက ပြောပါသည်။

"ဗမာတပ်ပေးတဲ့ စစ်တင်တန်းတက်ဖို့ ကိုးကန့်တပ်သား အယောက် ၁၆၀ လားရှိုးကိုရောက်လာတယ်။ လားရှိုးကနေ တန့်ယန်းဘက်ဆက်သွားဖို့ လူစာရင်းစစ်ကြည့်တော့အယောက် ၄၀ ကျော်ပျောက်သွားပြီ " – ဟု အဆိုပါ လားရှိုးမြို့ခံ ကပြော၏။

နအဖ လက်အောက်ခံတပ်သားများ ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်း၊ အစားအသောက် အနေအထိုင်မကောင်းခြင်း၊ အထက်အရာရှိများ ဖိနှိပ်ချုပ်ခြယ်လှန်းခြင်း တို့ကြောင့် တပ်ပြေးများ များလာသည့်အခြေအနေကို ကိုးကန့်ရဲဘော်သစ်များ ကြားသိမြင်တွေ့ရသောကြောင့် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု လားရှိုးမြို့ခံ ကိုးကန့်အမျိုး သားတဦးကဤကဲ့သို့ပြောပြပါသည်။

"ကိုးကန့်တွေ အခုလိုထွက်ပြေးတာလဲမဆန်းပါဘူး၊ ကျနော်သိသလောက် လားရှိုးဗမာစစ်တိုင်းရုံး ဂျီဝမ်းက တလတခါ နှစ်ခါ အပတ်ရပ် ထိန်းချုပ်မျက်နှာခြင်းဆိုင်နယ်ခြားတလျှောက် ဗမာတပ်စခန်းတွေကို အမြဲသွားစစ်တယ်။ အဲ့စခန်းတွေမှာတောင် ကင်းစောင့်တာဝန်ကျလောက်ဘဲ သေနတ်ကိုင်ရတယ်။ အခုမှ ကောက်ခံလာတဲ့တပ်သားသစ်တွေထဲမှာတိုင်းရင်းသားတွေလဲပါတော့ သူတို့ သိပ်မယုံလို့ ယောက်တိုင်းလက်နက်တောင်ပေးမကိုင်ရဲဘူး။ အရေးကြီးမှ ထုတ်သုံးမယ်ဆိုပြီး သေတ္တာထဲထည့် သော့ခတ်ထားတဲ့ စခန်းတောင်ရှိတယ်တဲ့" ဟုဆို၏။

ထို့အတူ တန့်ယန်းမြို့နယ် မန့်ကတ် စစ်သင်တန်းကျောင်း၌ အောက်ပြည်မှလာသည့် သင်တန်းသားသစ်များလည်း မကြာခဏထွက်ပြေးကြောင်း၊ တပ်ပြေးများ ဖမ်းမိပါကလည်း သေလုမျောပါး ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်သည့်အပြင် ထောင်ဒဏ်နှင့်အခြားပြစ်ဒဏ်များ ပေးသည်ဟု သင်တန်းကျောင်းနှင့် နီးစပ်သူတဦးက ပြောပြ၏။

တန့်ယန်းအနောက်ဘက် မန့်ကတ်တိုင်းဗဟိုသင်တန်းကျောင်းတွင် တသုတ်လျှင် သင်တန်းသား ၃၀၀ – ၅၀၀ အကြားရှိကာကျောင်း၌ လူအင်အားထောင်ကျော်အမြဲရှိသည်ဟု အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *14/1/2010*

လူ့အခွင့်အရေး

ဈေးနှိမ်စပါးလယ်သမားထံဈေးမြင့်ရောင်း နအဖတပ်အိတ်ဖေါင်း

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း မိုင်းတုံမြို့နယ် မဲကင်ကျေးရွာအုပ်စု လယ်သမားများထံ ဒေသခံနအဖစစ်တပ်က စပါးဈေးနှိမ်ဝယ်၍ လက်ရှိပေါက်ဈေးဖြင့် အမြတ်ပြန်ရောင်းရငွေအတွက် အမိန့်ဆင်ဆိုက်လိုက်သည်ဟု ထိုင်းနယ်စပ်သတင်းရပ်ကွက်က ပြောပါသည်။

ဇန္နဝါရီ ၁ ရက် မိုင်းတုံအခြေစိုက် ခမရ ၅၁၉ နှင့် ခလရ ၂၂၅ တို့ မိုင်းတုံမြို့နယ် မဲကင်အုပ်စုရှိ လယ်မြေကေအားလုံး စာရင်းကောက်ပြီး လယ်တစ်ကေ စပါးတစ်တင်းနှုန်းဆင့်ဆို၍ တစ်တင်း ၁၅၀၀ ကျပ်သတ်မှတ်ဝယ်ယူခဲ့၏။

"အပြင်ပေါက်ဈေး စပါးတစ်တင်း ၅၀၀၀ ကျပ်ရှိတယ်။ ဗမာစစ်သားတွေကကျပ် ၁၅၀၀ နဲ့နှိမ်ဝယ်တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီမှာတင် လက်ရှိပေါက်ဈေးနဲ့ လယ်သမားတွေကိုပြန်ရောင်းတယ်။ မဝယ်မနေရပေါ့။ လယ်တကေ ၃၅၀၀ ကျပ်နှုန်းနဲ့ သူတို့ဆက်ကြေးခွန်ကောက်ယူလိုက်တဲ့ သဘောဘဲ" – ဟု လယ်သမားတဦးက ပြော၏။

မိုင်းတုံမြို့နယ် မဲကင် ကျေးရွာအုပ်စုဝင် ဝမ့်လုံရွာတွင် လယ် ၅၇၅ ကေ၊ ဝမ့်ပေါက်စလီ ၄၃၀ ကေ၊ ဝမ့်မိုင်ဆုန်ခန် ၁၀၄ ကေ၊ ဝမ့်နားပါကောင်(ဝ်) ၃၂၆ ကေရှိသည်ဟု နအဖစစ်တပ်ကောက်ယူသောစာရင်းကိုကိုးကားပြီး အမည်မဖေါ်လိုသည့် လယ်သမားတဦးက ပြောပါသည်။

"ဇန္နဝါရီလ ၃ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထား ပိုက်ဆံသွင်းခိုင်းတယ်၊ ချက်ချင်းလက်ငင်းကြီး ဘယ်သူမှသွားမပေးနိုင်ဘူး၊ တချို့ လယ်မြေကျယ်တဲ့သူ လယ် ၁၀ ကေ ကျော်တဲ့သူက သောင်းချီကျတော့ ပိုဒုက္ခရောက်တာပေါ့။ စပါးလဲအဲလောက် ရောင်းထွက်မမြန်ဘူး" – ဟု ဆက်ပြော၏။

မဲကင်အုပ်စုတွင် လယ်ကေ စုစုပေါင်း ၁၄၃၅ ရှိသောကြောင့် လယ်သမားများ ပိုက်ဆံအားလုံးပေးသွင်းပြီးပါက ခလရ ၂၂၅ နှင့် ခမရ ၅၁၉ တို့ တပ်ရင်းဝင်ငွေ အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း ၅၀ ကျော်ရရှိမည်ဟု နယ်စပ်တဝိုက်ခရီးသွားလာသူ ကုန်သည် တဦးက ပြောပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 08/01/2010

မူးယစ်

ဝ မြို့တော် မူးယစ်နှိမ်နင်းရေးတင်းကြပ် နေအိမ်များစစ်ဆေး

ဝပြည်သွေးစည်းရေးတပ်မတော် ပန်ဆန်းဌာနချုပ်တွင် မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်မှု တားမြစ်နှိမ်နင်းရေးအတွက် ဝ အာဏာပိုင်များက လူနေအိမ်များအား အထူးတင်းကြပ်စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ကြောင်း တရုတ်နယ်စပ်သတင်းရပ်ကွက်ဆိုသည်။

"ထိုင်းဘက်မှာဖမ်းမိတဲ့မူးယစ်ဆေးတွေက ဝ နာမည်နဲ့ဘဲထွက်နေတာတပိုင်း၊ နောက်တခုက တရုတ်မူးယစ်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တွေနဲ့ လက်တွဲစောင့်ကြည့်ကူညီချင်တာတပိုင်း၊ အဲဒါကြောင့်ဘဲလားတော့မသိဘူး"– ဟု ပန်ဆန်းဘက် မကြာခဏရောက်သည့် ကုန်သည်တဦးက ပြောပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့် ၂–၃/၁/၁၀ ကစ၍ ဝ မူးယစ်ဆေးဝါးအာဏာပိုင်များက မည်သူမဆို ဘိန်း နှင့် အခြားမူးယစ်ဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်သယ်ဆောင် ရောင်းဝယ်ခြင်းမပြုရန် သတိပေးပြန်ကြားထားကြောင်း၊ မူးယစ်ရောင်းဝယ်သည်ဟု သံသယရှိသည့် နေအိမ်အချို့ကိုလည်း ဝင်ရောက်စစ်ဆေးကြောင်း၊ ဖမ်းမိပါကလည်း ငွေဒဏ် ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးကြောင်း – ဒေသခံများ ပြောပြချက်အရသိရပါသည်။

"ကိုးကန့်အရေးအခင်းမဖြစ်ခင်တုန်းက ဘိန်းထွက်ရာသီဆိုရင် ပေါင်ဖွီခေါ် နံပါတ် ၃ (သို့မဟုတ်) ဘိန်းညို ဆင်းဝယ်တဲ့ ကိုးကန့်ဘက်ကတရုတ်တွေ အတော်များတယ်။ ဘိန်းစိမ်း ဘိန်းညို ပိဿာချိန်ရာချီအရောင်းအဝယ်လုပ်ဘူးကြတယ်။ အခု သိပ်မရှိတော့သလောက်ဘဲ၊ ဘိန်းစိမ်း ၄ – ၅ – ၁၀ ပိဿာ အနည်းအကျဉ်းဝယ်ပြီး ခိုခိုးလုပ်တဲ့သူလောက်ဘဲ ကျန်တော့တယ်" – ဟု အဆိုပါ ကုန်သည်က ပြော၏။

ဝ နယ်မြေအတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်ဖေါက်ကားမှုလျော့နည်းသွားရခြင်းမှာ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၉ မှစ၍ ပန်ဆန်းဌာနချုပ်၌ သတင်းထုတ်ပြန်တားမြစ်ခြင်း၊ သယ်ဆောင်၊ ရောင်းဝယ်၊ သုံးစွဲခြင်းမပြုရန် အရပ်ဖက်စစ်ဖက်အဆင့်ဆင့် ပညာပေးခြင်း၊ ဝ တီဗွီလိုင်းမှပညာပေးခြင်း/သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်လာသည်ဟု တရုတ်နယ်စပ်သတင်း ရပ်ကွက်က ပြောပါသည်။

သျှမ်းပြည်အရေးစောင့်ကြည့်လေ့လာသူ မြောက်ပိုင်းသျှမ်းပြည်သားတဦးက ဝ တပ်ဖွဲ့မူးယစ်ဆေးဝါးတင်းကြပ်မှုမှာ –နိုင်ငံရေးကိစ္စနှင့် ဆက်နွယ်ကြောင်း၊ ကိုးကန့်ကဲ့သို့ နအဖပြဿနာမရှာနိုင်ရန် ဝ တပ်ဖွဲ့အထူးသတိထားရှောင်ရှား ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်ဟု သျှမ်းသံတော်ဆင့်အားသုံးသပ်ပြပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့်
12/01/2010

မှုခင်း

မူဆယ်၌အမှုလိုက် ရှေ့နေငှားခ ကျပ်သိန်း ၂၄ဝ လိမ်မှုစစ်ဆေး

မူစယ်မြို့နယ် အထက်တန်းရှေ့နေ ရွှေလီမောင်မောင်(ခ) ဦးတင်ထွန်း၏အမှုသည်ထံမှ ကျပ်သိန်း ၂၄ဝ လိမ်လည်မှုတိုင်ကြားချက်ကို မူစယ် ခရိုင်တရားရုံးက ဇန်နဝါရီလဆန်း ပိုင်း၌ စတင်စစ်ဆေးခဲ့သည်။

အမှုဖြစ်စဉ်မှာ မူစယ်ဈေးအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ဝန်ထမ်းများထည့်ဝင်ထားသောသိန်း ၁ဝဝဝ ခန့်စုကြေးငွေလည်ပတ်မှုလုပ်ငန်းဒိုင် ကိုင်သူနန်းခမ်းဦးက ငွေထည့်သူများအားပြန်မပေးနိုင်ဘဲ တရားစွဲခံရမည့် အနေအထားကြောင့်၂ဝဝ၉ မတ်လပိုင်း၌ ဦးတင်ထွန်းကိုရှေ့နေ ငှားရာမှ စတင်ခဲ့သည်။

ရှေ့နေငှားချိန်တွင် နန်းခမ်းဦး၏ ဗင်ကားတစ်စီး ရောင်းရငွေ ကျပ်သိန်း ၂၄ဝ ထဲမှ အမှုလိုက်ခကျပ်သိန်း ၄ဝ အပြင်ကျန်သိန်း ၂ဝဝ ဖြင့်အစုရှယ်ယာဝင်ထားသူများအားစုကြေးငွေပေးရန်ဖြေရှင်းမည်ဟုဆိုကာ ဦးတင်ထွန်းက ငွေများယူထားခဲ့သည် ။

ငွေယူပြီးနောက် ဦးတင်ထွန်းက မိမိအားရှောင်တိမ်းစေကာ ယနေ့အထိ ပြဿနာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိသည့်အပြင် စုကြေးပြန်ရရန်ရှိသည့် အမျိုးသမီးများအားငွေဖြင့်မြူဆွယ်၍ အပျော်ကြံနေကြောင်း ၂ဝဝ၉ နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက် ၌လားရှိုးတိုင်းမှူးနှင့်တရားရုံးချုပ် *(နေပြည်တော်)* သို့ နန်းခမ်းဦး စာရေးတိုင်ကြားထားသည်။

ဦးတင်ထွန်း ရှောင်တိမ်းခိုင်းသဖြင့် ယခု သူမ တရားခံပြေးဖြစ်ခဲ့ရပြီး လူမှုဒုက္ခများခံစားနေရကြောင်းအဆိုပါ တိုင်စာတွင်ဆိုထားသည်။

တိုင်ကြားစာနှင့်ပတ်သက်၍ မှန်ကန်ခြင်းရှိမရှိကို စုကြေးငွေပြန်ရ ရမည့်သူများအား မူဆယ်ခရိုင်တရားရုံးမှဥပဒေအရာရှိ ဦးခွန်ဆိုင်းရိုက သက်သေအဖြစ်ခေါ်ယူ စစ်ဆေးနေကြောင်း အမှုသည် အသိုင်းအဝိုင်းက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ပြောသည် ။

ဦးတင်ထွန်းငွေယူထားပြီး ဘာမျှဖြေရှင်းမပေးကြောင်း စုကြေးငွေ ထည့်ဝင်သူ ၂ဝ ဦးခန့်က လက်မှတ်ရေးထိုး၍ တိုင်ကြားထားခြင်းဖြစ်သည်။

"ဇန်နဝါရီလဆန်းလောက်က စစ်ဆေးတာပေါ့၊ နန်းခမ်းဦးရဲ့ ခင်ပွန်းအပါအဝင် ဈေးသူဈေးသားတွေ ကျောင်းဆရာဆရာမတွေ ရယကတွေ စုကြေးငွေကိုစွထဲပါတဲ့သူ တစ်ရက်ကို ၃ယောက် ၅ ယောက် စစ်နေတယ်။ တိုင်ထားတဲ့အတိုင်းဗင်ကားရောင်းလိုက်တာ မှန်သလား၊ ရှေ့နေကိုသိန်း ၂ဝဝ ပေးထားတာမှန်သလား၊ သူ့အိမ်မှာတရားရုံးသဖွယ် ဆောင်ရွက်နေတာ မှန်သလားအဲဒါတွေစစ်တယ်၊ ဖြေတဲ့သူတွေကမှန်တယ်လို့ ဖြေကြတယ်" ဟုအစစ်ခံရသူအထဲမှတစ်ဦးကပြောသည်။

မူဆယ်ခရိုင် တရားရုံးက တိုင်ကြားထားသည့် တရားလိုများကို သက်သေအဖြစ် ခေါ်ယူစစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ပြီး တိုင်ကြားခံရသူရှေ့နေ ဦးတင်ထွန်းမှာ ယခုအခါ တိမ်းရှောင်နေကြောင်း သိရသည်။

ရှေ့နေဦးတင်ထွန်းမှာ မူစယ်မြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်း အတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပြီး ဟိုမွန်ရပ်ကွက် စာနယ်ဇင်းရုံးတွင်နေထိုင်သူဖြစ်သည်။

ယခုအမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးတင်ထွန်း၏တရုပ်မိုဘိုင်းဖုန်း နံပါတ် ၁၅၁၈၄၉၃၄၈၄၉ ခေါ်ကြည့်ကြသော်လည်း အဆက်အသွယ်မရခဲ့ပေ။

"ငွေပေးတုန်းက သိန်း ၄ဝ ကို ရှေ့နေခပေးရမယ်ပေါ့။ ကျန်တဲ့ သိန်း ၂ဝဝ ကိုတော့ စုကြေး ပြန်ရမဲ့သူတွေဆီ ၂ဝ ရာခိုင်နူန်းပေးပြီး ကျေနပ်အောင်လုပ်ပေးမယ်ဆိုပြီး နန်းခမ်းဦးကို ပြောခိုင်းတာ" ဟု နန်းခမ်းဦးနှင့်နီးစပ်သူက ပြောသည်။

"တကယ်ဆိုရင် သူမ ဥပဒေ နားမလည်လို့ပါ။ ရှေ့နေငှားရင် ထုံးစံက ၃ချိုး၁ ချိုးဘဲပေးရမယ်။ အမှုပြီးတဲ့အထိ ပေးရတာ။ နန်းခမ်းဦးကိုယ်တိုင် အဲဒီသိန်း ၂၄ဝ နဲ့ ဖြေရှင်းရင်ရတာပေါ့။ အယောက် ၂ဝ ကို တစ်ဦး ၁ဝ သိန်းနဲ့ အရင်ပေးထားပြီး ကျန်တာ ဖြည်းဖြည်းချင်းဆပ်ရင် လက်ခံမှာပဲ။ အခု ရှေ့နေငှားမှ ထောင်လုံးလုံးကျ ဆိုတာမျိုးပေါ့ " ဟု ၎င်းက ဆိုသည်။

၎င်းစုကြေးလုပ်ငန်း၌ ငွေထည့်ဝင်သူများ တစ်လလျှင်၃ သိန်းထည့်ဝင်၍ တစ်လသိန်း ၆ဝ အလှည့်ကျယူခဲ့ရသော်လည်း စီးပွားရေးပျက်ကပ်ကြောင့်ငွေထုတ်ယူသွားသူများ ပြန်လည်ထည့်ဝင်ခြင်းမရှိတော့သဖြင့် လုပ်ငန်းပျက်စီးရသည်ဟု သိရသည်။

ဤ **website** သတင်းကြောင့် (ဟ/၄၄၆ ဟိုမွန်ရပ်ကွက်) မြို့နယ်စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ရုံး၌ ၂၃/၁ နံနက် ၁ဝ နာရီ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲလုပ်မည်ဟု ၂၂ ရက် က ကုန်သည်နှင့်ဝန်ထမ်းအသိုင်းအဝိုင်းကြား ဦးတင်ထွန်းဖိတ်စာဖြန့်ခဲ့၏။ သို့သော်အာဏာပိုင်များမှလွဲ၍မည်သူမျှသတင်းစာရှင်းလင်းပွဲလုပ်ခွင့်မရှိကြောင်း ခယကရုံးက ၎င်းအားခေါ်ယူသတိပေးသဖြင့်မလုပ်ဖြစ်ပေ။ တရားရုံးက အလိမ်ခံရသူများကိုသာလနှင့်ချီ တယောက်ပြီးတယောက်ခေါ်ယူစစ်ဆေးနေသော်လည်း ဦးတင်ထွန်းကိုမူ ယနေ့တိုင်တစုံတရာအရေးယူခြင်းမရှိသည့်အပေါ် မကျေနပ်ကြကြောင်းမြို့ခံများမြည်တွန်တောက်တီးနေကြသည်။ ❑

ရေဒီယိုသတင်း

တရုပ်မြန်မာ နယ်စပ် တည်ငြိမ်ရေး ရေရှည်ပြဿနာ ဖြစ်နိုင်

နိုင်ငံခြားရေးမှာတက်တက်ကြွကြွပါဝင်ဖို့ဆိုတဲ့ တရုပ်ကွန်မြူနစ်ရဲ့အယူသစ်ဟာ တရုပ်ဒုတိယသမ္မတရဲ့ ၄ နိုင်ငံခရီးမှာ ရောင်ပြန်ဟပ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြန်မာတရုပ်နယ်စပ်ဒေသတည်ငြိမ်ရေးကိစ္စကတော့ ရေရှည်ပြဿနာအဖြစ်ဆက်ပြီးတည်ရှိသွားနိုင်ပါတယ်။

နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း တရုပ်သမ္မတဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်နေကြတဲ့ တရုပ်ဒုသမ္မတရှီကျင့်ဖင်ရဲ့ လေးနိုင်ငံခရီးချစ်ကြည်ရေးခရီးဟာ 'ငြိမ်းချမ်းစွာ တိုးတက်ရေးလမ်းစဉ်' *ဟားပင်ကျူးချီ* ကို ရောင်ပြန်ဟပ် နေပါတယ်။

Photo : Reuters

တရုပ်ဒုသမ္မတ ရှီကျင့်ဖင်နှင့် ကမ္ဘောဒီးယားဝန်ကြီးချုပ် ဟွန်ဆင်

ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ကနေ ၂၄ အထိ ဂျပန်၊ တောင်ကိုးရီးယား၊ မြန်မာနဲ့ကမ္ဘောဒီးယားကိုသွားရောက်ခဲ့ပါတယ်။ဒီနှစ်ထဲမှာ တရုပ်အစိုးရဦးစားပေးတဲ့နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေး အယူအဆအချို့နဲ့လဲကိုက်ညီနေတာတွေ့ရပါတယ်။

ဒီအထဲမှာ သဟဇာတဖြစ်မှု၊ ပူးတွဲတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပူးတွဲတာဝန်ယူမှု၊ ကမ္ဘာ့အရေးမှာတက်ကြွစွာပါဝင်မှု၊ စတာတွေလဲပါဝင်ပါတယ်။ စစ်ရေးနဲ့အခြားကိစ္စမှာ ပဋိပက္ခတွေမရှိအောင်ကြိုးစားတာဟာ သဟဇာတဖြစ်ရေးပါဘဲ။ ပူးတွဲတိုးတက်မှုဆိုတာကတော့ အိမ်နီးချင်းအာရှနိုင်ငံတွေနဲ့ တရုပ်ပြည်အကြားရှိနေတဲ့ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းတာဖြစ်ပါတယ်။ ပူးတွဲတာဝန်ယူမှုနဲ့တက်ကြွစွာပါဝင်မှု သဘောတရားကတော့ တက်သစ်စအင်အားကြီးနိုင်ငံတွေရဲ့အခန်းကဏ္ဍသစ်ကို ဖော်ပြတာဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၀၉ မှာ တရုပ်အစိုးရဟာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာညီလာခံတွေမှာ ဦးဆောင်မှုပေးတဲ့အခန်းကဏ္ဍမှာ ပါဝင်လာတာတွေ့ရပါတယ်။ တရုပ်အကျိုးစီးပွါးကိုအဓိကမထားတော့ဘဲ တရုပ်ပြည်ရဲ့အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားကိုပါ ထမ်းဆောင်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

တရုပ်မြန်မာဆက်ဆံရေးအားသစ်လောင်းရာမှာလဲ ပူးတွဲတာဝန်ယူရေးနဲ့ ပူးတွဲတိုးတက်ရေးအယူအဆတွေမှာ အဓိကကျပုံရပါတယ်။ ဗမာစစ်အစိုးရရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာနဲ့နယ်နိမိတ်ကိုလေးစားကြောင်း၊ တိုင်းပြည်စည်းလုံးရေးနဲ့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအတွက် ဗမာအစိုးရကြိုးစားတာတွေကိုထောက်ခံကြောင်း၊ တရုပ်ဒုသမ္မတက ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တရုပ်မြန်မာနယ်စပ်ဒေသ တည်ငြိမ်ရေးကို အာမခံဖို့အတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး ပြဿနာကိုငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းသင့်တဲ့အကြောင်း၊ ဗမာစစ်အစိုးရအနေနဲ့ နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်ပြီး စီးပွါးရေးတိုးတက်ကာ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကိုလုပ်နိုင်မယ်လို့မျှော်လင့်ကြောင်း၊ တရုပ်ဒုသမ္မတက ပြောသွားပါတယ်။

တရုပ်မြန်မာနယ်စပ်တည်ငြိမ်ရေးဟာ တရုပ်အတွက်အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ မကြာမီကဖြစ်ပွါးခဲ့တဲ့ ကိုးကန့်တိုက်ပွဲမျိုးဟာ နယ်စပ်ဒေသကိုစစ်မြေပြင်အဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ပါတယ်။ ကချင်နဲ့ ဝ တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ယူနန်ပြည်နယ်မှာရော မြန်မာပြည်မှာပါနေထိုင်ကြတဲ့အတွက် တရုပ်အစိုးရကိုအကူအညီတောင်းထားပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာအစောပိုင်းက တရုပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦး နေပြည်တော်ကိုလာသွားတာကိုကြည့်ရင် နယ်စပ်အရေးမှာရတက်မအေးတာသိသာပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဟူရှမ်း မြန်မာပြည်မှာ ၅ ရက်ခရီး လှည့်လည်ပြီး အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေရဲ့ ပြဿနာတွေကိုဖြေရှင်းဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပေမယ့် အောင်မြင်ပုံမရပါဘူး။ ဒီအချက်ကိုကြည့်ရင် မြန်မာ့ပြဿနာမှာ တရုပ်အစိုးရပါဝင်နိုင်တဲ့ အခန်းကဏ္ဍ၊ အကန့်အသတ်တွေ အများကြီးရှိတာတွေ့ရပါတယ်။ အများထင်သလို ဗမာစစ်အုပ်စုအပေါ် တရုပ်က ဩဇာညောင်းတာမဟုတ်ဘူးလို့လဲ မြင်ကြပါတယ်။

ယူနန်ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမှာ မြန်မာပြည်ဟာ အရေးကြီးတဲ့အခန်းကဏ္ဍကပါဝင်နေတာဟာလဲ တရုပ်မြန်မာချစ်ကြည်ရေးကိုအမြဲတမ်းမြှင့်တင်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းတခုပါဘဲ။ တရုပ်တွေဟာ မြန်မာပြည်ကိုဖြတ်ပြီး အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာနဲ့ဆက်သွယ်နိုင်ပါတယ်။ အာရှတောင်ပိုင်းနဲ့ရော အရှေ့တောင်အာရှနဲ့ရော ဆက်သွယ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရုပ်ပြည်အနောက်တောင်ဒေသ တိုးတက်ကြီးပွါးရေး မဟာဗျူဟာမှာ မြန်မာပြည်ပါဝင်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကို စီးပွါးရေးကိုလိုနီလုပ်ဖို့ တရုပ်က စိတ်မကူးပါဘူး။ တရုပ်မြန်မာ ဆက်ဆံရေး မြှင့်တင်တာကြောင့် အာဆီယံ မြန်မာဆက်ဆံရေးမထိခိုက်ပါဘူးလို့ ယူနန်တက္ကသိုလ် အရှေ့တောင်အာရှလေ့လာရေးဌာနက ပါမောက္ခ ချမ်ယန်းနီက ယူဆပါတယ်။ တကယ်တော့ တရုပ်ဟာ ဗမာအစိုးရနဲ့ ဆက်ဆံရေးပြေလည်ဖို့သာ အဓိကထားပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေနဲ့ ပြဿနာဖြစ်မှာကိုမလိုလားပါဘူး။

တရုပ်မြန်မာနယ်စပ်ဟာ ပြဿနာမျိုးစုံ ပေါ်ထွက်ရာဒေသဖြစ်နေတုန်းပါ။လက်နက်ကိုင်တိုင်းရင်းသား ပြဿနာတွေမကပါဘူး။ မူးယစ်

စာမျက်နှာ 27 သို့

ဆက်သွယ်မေးမြန်းခန်း

ငါ့မြင်းငါစိုင်းဆက်သွားလျှင် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲ မလွဲဖြစ်အုံး

ဦးအောင်ကျော်ဇော

ဗိုလ်ချုပ်ရဲမြင့်နဲ့တွေ့ဆုံရေးကိစ္စဥက္ကဌပေါက်ယူချန်း ငြင်းပယ်ထားမှုအပေါ် – ဒီကိစ္စကခိုင်ခိုင်မာမာဆွေးနွေးဖို့လိုမယ်။ ဒီဇင်ဘာအပြီး ပြောထားတယ်လေ။ လက်တွေ့တော့ မပြီးနိုင်ဘူး။ နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက် ဝ တွေရဲ့တောင်းဆိုချက်လဲနိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်ဆွေးနွေးမယ်ဆိုပြီး စစ်အစိုးရက ပါယ်ချထားခဲ့တယ်။ ဝ တွေဘက်ကတတ်နိုင်သလောက် လိုက်လိုက်လျောလျောနဲ့ တင်ပြတောင်းဆိုထားတာဘဲ။ ဒီထက်လျှော့လို့မရတော့ဘူးလေ။ အဲဒါကြောင့် ၂၆–၂၈ မှာလုပ်တဲ့ ဗဟိုကော်မတီ အစည်းအဝေးမှာဆုံးဖြတ်ချက်ချတယ်။ ဒီကိစ္စအောက်ခြေထုကိုလဲ တရားဝင်ချပြတယ်၊ ဒေသကလူတွေကိုလဲချပြတယ်။

NLD ဘက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖို့ ကမ်းလှမ်းတာကို မသိကျိုးကျွံပြုပြီး UWSA နဲ့ကျတော့ ငြင်းနေပေမယ့် တွေ့ဆုံဖို့ထပ်ကြိုးစားတာကတော့ ရှင်းနေတာဘဲ။ NLD ဘက်က သေနတ်တလက်မှမရှိဘူး။ လူထုအားဘဲရှိတယ်လေ။ UWSA မှာတော့ သေနတ် အလက် ၃ သောင်းကျော်ရှိတယ်။ အမြောက်ကြီးတွေရှိတယ်။ တကယ်လဲတိုက်နိုင်ခိုက်နိုင်ကြတယ်။ ဝ ဘက်တောင်းဆိုချက်ထဲမှာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ပေးဖို့ဆိုတာလဲရှိတယ်။ လက်ရှိ အမျိုးသားတိုင်းရဲ့ တောင်းဆိုချက် ဘုံတူညီတဲ့တောင်းဆိုမှုဖြစ်တယ်။ NLD ကတော့ ပေါ်လစီတခုထဲနဲ့သွားနေတဲ့အတွက် နအဖတို့ မြို့ပေါ်မှာထုလိုက် ထောင်းလိုက်ဖမ်းလိုက် ထောင်ထဲမှာသေလိုက်။ NLD ရဲဘော်တွေလဲ

စာမျက်နှာ 38 သို့

ငြိမ်းချမ်းရေး ကာကွယ်ဘို့ လက်နက်ဘဲရှိ

“ကျနော်သိသလောက် ဝ ဒေသမှာ စစ်သားစုဆောင်းတာ ၉ လပိုင်း ကိုးကန့်တိုက်ပွဲပြီးတဲ့နောက် တပ်သားသစ်တွေတော်တော်များများလာတယ်။ တပ်သားသစ်တွေနဲ့သက်ဆိုင်ရာ တပ်မဟာ အလိုက် ဒေသအလိုက်ထပ်ဖြည့်ပြီးပါပြီး၊ အခုဆက်လုပ်နေတာက ပြည်သူ့စစ်တွေထက် သေနတ်မကိုင်ဖူးတဲ့သူတွေ အများစုဖြစ်တယ်။ တပ်မဟာ ၄၆၈ ဒေသ မိုင်းပေါက် ခရိုင် မှာ အရပ်သူအရပ်သားတွေ ခေါ်ပြီး စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှု သင်တန်းတွေလုပ်ပေးတယ်။”

“လူထုရဲ့တောင်းဆိုမှုအရလဲပါတယ်။ လိုအပ်ချက်လဲပါတယ်။ ကျေးလက်မှာ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်တဲ့အရွယ်အများစု မိန်းမ ယောကျ်ား အင်အားနဲ့ပေ့ါ။ မိုင်းမောခရိုင် အိုင်ချီမြို့နယ်မှာဆိုရင် လူသစ် ၇၀၀ လောက်ရှိတယ်။ လုံထန်မြို့ နယ်မှာဆိုရင် ၅၀၀ လောက်ရှိမယ်။ အဲဒီထဲမှာအမျိုးသမီးက ၂၅၀ ၊ ၃၀၀။ တချို့နေရာဆိုရင် ၅၀% လောက် အထိပါတယ်။”

“စစ်အုပ်စုနဲ့တင်းမာမှုဆိုတာထက်၊ နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက် UWSA တင်ပြချက်ကိုလုံးဝပယ်ချပြီးနောက် ဗဟိုကော်မတီရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်အောက်မှာ အားလုံးတက်ကြွကြွနဲ့ပြင်ဆင်နေတာပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ကာကွယ်ဖို့ အဓိက လက်နက်ဘဲရှိတယ်။ ကိုယ့်ဒေသကို ကာကွယ်ဖို့က အားလုံးမှာ တာဝန်ရှိတယ်။ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာကာကွယ်ဖို့ ငါတို့လုပ်မှ ဖြစ်တော့မယ်ဆိုတဲ့ ပေါ်လစီဖြစ်လာတာ။”

“ဝ အာဏာပိုင်တွေနဲ့ နအဖ အာဏာပိုင်တွေအကြား နောက်ဆုံးအခြေအနေအရ ဂျန္နဝါရီ ၄ ရက် စရဖညွှန်ချုပ် ဗိုလ်ရဲမြင့် ကပန်ဆန်းမှာရှိတဲ့ တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်ဝင်းရယ်၊ စရဖ ဗိုလ်ကြီး ကျော်စောလင်းရယ်ထင်တယ်။ သူတို့ကတဆင့် ဥက္ကဌ ပေါက်ယူချန်းကို အကြောင်းကြားပါတယ်။ တန့်ယန်းနဲ့ လားရှိုးတနေရာရာမှာ လာတွေ့ပြီး ဆွေးနွေးစေချင်တယ်တဲ့။ ၆ ရက် နေ့ အကြောင်းပြန်တာကတော့ တစ်အချက် ဥက္ကဌ ကျန်းမာရေးကြောင့် မတွေ့နိုင်သေးဘူး။ ဒုတိယ အချက် ဥက္ကဌကိုယ်စားလွှတ်တဲ့ခေါင်းဆောင်တွေကို ဗမာအစိုးရ ဆက်ဆံတာ အင်မတန်နိမ့်ကျ သိမ်းဖျင်းတဲ့လုပ်ရပ်တွေရှိတယ်ဆိုတဲ့ သဘောထားမျိုး အကြောင်းပြန်ကြားလိုက်တယ်။”

ဦးအောင်ကျော်ဇော

(BBC ဦးကိုကိုအောင် - 20/01/10)

ဆောင်းပါး

ကျနော်တို့၏ အိမ် ကိုကာကွယ်ကြ

Photo : SHAN

ချစ်လှစွာသော မိတ်ဆွေတို့ 'အိမ်' ဟုဆိုလိုက်လျှင် သင်တို့သည်စိမ်းကားတာဖြစ်ပါ့မလား? ဘာကို 'အိမ်' လို့ ဆိုနိုင်ပါသနည်း? ကျနော်တို့ သာဓက အချို့ဖြင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရအောင်လား။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကုန်းမြေကြီးများပေါ်တွင်မရေမတွက်နိုင်သောမြစ်ချောင်းများ စီးဆင်းနေသည်။ ၎င်းမြစ်ချောင်းများသည် အနည်းနည်း အဖုံဖုံ သွယ်တန်းစီးဆင်းကာ ပင်လယ်ကြီးထဲတွင် ဆုံဆည်းကြသည်။ ပင်လယ်ကြီးသည် မြစ်ချောင်းများ၏ အိမ်ဖြစ်လေသည်။ မြေကြီးပေါ်မှာပေါက်ရောက်နေသည့် မရေမတွက်နိုင်သော မြက်ပင်၊ ပန်းပင်၊ သစ်ပင်များ နေရာအနှံ့ပေါက်ရောက်သည်။ ၎င်းတို့၏အရွက်များသည် နောက်ဆုံးမှာ ပင်ရင်းသို့ကြွေကျကုန်လေသည်။ မြေကြီးသည် ၎င်းတို့၏အိမ်ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ လူသားများလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းအတိုင်းဘဲဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ကမ္ဘာမှာရှိသော အရာခပ်သိမ်းသည် အိမ်မရှိလျှင်မဖြစ်ပါ။ ကျနော်တို့ လူသားများ ပို၍သာအိမ်မရှိလျှင်မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ နိုင်ငံရှိသည်နှင့်အမျှ အိမ်များရှိသည်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အမျိုးသားလူမျိုးရှိသည်နှင့်အမျှ အိမ်များရှိသည်။ ယနေ့ ကျနော်တို့တတွေ ကြီးပြင်းလာကြသော 'ဝ' နယ်ဒေသသည် ကျနော်တို့၏အိမ်ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ 'ဝ' ဒေသသည် မြန်မာပြည်တွင်းမှာပါဝင်သောကြောင့် မြန်မာပြည်သည် ကျနော်တို့၏အိမ်ဖြစ်ပါသည်။

မျက်မှောက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ကျနော်တို့ကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း၊ ကျနော်တို့အမျိုးသားများကို ဝါးမြိုချင်ခြင်း စသည့် စဉ်းစားနည်းမှာ ယုတ္တိကင်းမဲ့လှသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ကျနော်တို့၏အိမ်'ဝ'နယ်ဒေသကို မည်သို့သောနည်းဖြင့်တည်ဆောက်လာသည်ကို မသိကြဘူးလား?။

သက်ကြီးရွယ်အိုတို့ ပြောပြလို့သိရသည်မှာ ကျနော်တို့ 'ဝ' နယ်တောင်ပိုင်းဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရက စီစဉ်နေရာချပေးတာမဟုတ်ပါ။ ကျနော်တို့၏ ရဲရင့်သော ရှေးလူကြီးသူမများ မိမိတို့ရဲ့ သွေးသားတွေစတေးမြေကျပြီး ရရှိထားတာဖြစ်သည်။ သင်မယုံကြည်လျှင်ကျေးဇူးပြု၍ 'ဝ'နယ်တောင်ပိုင်းရှိ တောင်ကုန်းများဆီသို့ လှည့်ကြည့်စမ်းပါ။ ထိုနေရာများတွင် ထိုစဉ်အခါ အသက်ပေးလှူခဲ့ကြသော အာဇာနည်တို့အတွက် စိုက်ထားသောကျောက်တိုင်များ တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ စဉ်းစားရင် နားလည်နိုင်ပါသည်။ ကျနော်တို့၏ ဤ'အိမ်'သည် ဘယ်လောက်မွန်မြတ်ကြောင်း နားလည်သွားမှာဖြစ်သည်။

ထိုနှစ်များကို ပြန်လည်တွေးတောကြည့်စမ်းပါ။ ဤဒေသသည် ခွန်ဆာတို့၏ အသိုက်ဟောင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ဤဖောက်ပြန်သော လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို ချေမှုန်းရန်အတွက် စစ်ဆင်ရေးတွေကို နှစ်ပေါင်းများစွာဆင်နွှဲခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့ကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ပါ။ နောက်ပိုင်းတွင်ကျနော်တို့ ဝ နယ်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်ကို ဖိတ်ခေါ်ပါဝင်တိုက်ခိုက်စေပြီး ဤလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို အပြုတ်တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ မသက်သာဘဲ ခွန်ဆာကိုယ်တိုင် လက်နက်ချရတော့သည်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ဤဒေသရှိမြေကြီးများ ဝ နယ်တောင်ပိုင်း ထိန်းချုပ်ရေးယာထဲ စုစည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်အခါက ဝ နယ်တောင်ပိုင်းဒေသသည် နေရာအနှံ့အပြားမှာ တောကြီးတောင်ကြီးများ ထူထပ်၍ လူနေသည့် ပါတ်ဝန်းကျင်သည် အလွန်ဆိုးဝါးလှသည်။ ငှက်ဖျားပြတ်ခြင်း ရောဂါပေါ်များခြင်းတို့သည် လူအများကို ဒုက္ခပေးခဲ့သည်။ အဆိပ်ပြင်းသောမြွေများ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များသည် လူအများကို ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်လေ့ရှိသည်။ ဤသို့ ဆိုးဝါးသော ပါတ်ဝန်းကျင်အတွင်းကျနော်တို့'ဝ' နယ်ပြည်သူများသည် 'ဝ' နယ်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ အခက်အခဲများမကြောက်၊ မောပန်းမှာမကြောက်၊ ကျားကုန်ကျားခဲ ကြိုးစားသောလုပ်ဟန်ကို ထွန်းကားစေခဲ့ကြသည်။ ဆိုးဝါးသော သဘာဝ ပါတ်ဝန်းကျင်တွင် မဆုတ်မနစ်ကြိုးပမ်းခဲ့သောကြောင့် ကနေ့တည်ဆောက်ရေးရလဒ်များကို ရရှိနိုင်တာဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ ဘယ်လောက်ခက်ခဲပင်ပန်းကြီးစွာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ တွက်ဆနိုင်မည်မဟုတ်ပါပေ။

မျက်မှောက်အချိန်အခါသည် ကျနော်တို့ 'ဝ' နယ်ဒေသ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှုအရေးတော်ပုံကြီး တလူလူတိုးတက်နေသောကာလဖြစ်သည်။ ပြည်သူတို့၏ နေထိုင်မှုဘဝရေချိန်သည် တဖြည်းဖြည်းမြင့်တက်လာသောကာလမှာ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရက အတင်းအကျပ်နည်းဖြင့် ဒီနေရာကို ချုပ်ကိုင်ရန် ကြံဆနေသည်။ ကျနော်တို့ ဝ နယ်ပြည်သူများ ကိုယ့်ဘဝကို ချုပ်ကိုင်သောအာဏာကို လုယူရန် ကြံဆနေသည်။ကျနော်တို့သည်လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရနယ်အတွင်းရှိ

တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုများအတိုင်း တံခါးပိတ်၊ နိုင်ငံချုပ်ကိုင်၊ ဆင်းရဲနောက်ကျသည့်ဘဝအဖြစ် ပြောင်းရန် ကြံဆနေသည်။ မည်သူမျှ ဤသို့သော လုပ်ရပ်ကိုလက်မခံနိုင်ကြပါ။ အကယ်၍ ကျနော်တို့သည် သူတို့တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း လက်နက် အပ်အာဏာလွှဲပေးလိုက်လျှင် ကျနော်တို့သည် သူ့ရဲဘောနည်းသူများဖြစ်သွားလိမ့်မည်။ ကျနော်တို့သည် ဝ နယ်ပြည်သူတို့၏ သားသမီး ကောင်းမပီသတာဖြစ်သွားလိမ့်မည်။ အကယ်၍ကျနော်တို့သည် သူတို့လုပ်နည်းများဖြင့် ဝ နယ်ကို အုပ်ထိန်းလိုက်လျှင် ကျနော်တို့ ဝ နယ် ပြည်သူများသည် ပြန်လည်ပြီး ယခင်တုန်းကကဲ့သို့ ဆင်းရဲနောက်ကျသော ဘဝထဲသို့ ပြန်ဆုတ်ယုတ်သွားပေဦးမည်။ သို့ဖြစ်ပါက ကျနော် တို့သည် နောင်လာနောက် သားများ၏ 'အပြစ်ရှိသူများ' ဖြစ်သွားမှာ သေချာသည်။

ကျနော်တို့သည် မြန်မာပြည်မှာနေထိုင်ကြသည်။ များပြားသော မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများနှင့်အတူ တအိမ်တည်းသားဖြစ်ကြပါသည်။ ကျနော်တို့သည်အမှန်စင်စစ်မှာ တစည်းတလုံးတည်းသွေးစည်းပြီး သာယာစည်ပင်လှသော အိမ်ယာကိုလက်တွဲ အတူတကွတည်ဆောက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။သို့သော်---အကယ်၍ မည်သူသည် ၎င်း၏အားသာမှုကိုအားကိုးပြီး ကျနော်တို့ကို အနိုင်ကျင့်ချင်ခဲ့သော် ကျနော်တို့သည် ရင်ငုံနှုတ်ပိတ်ထားမည်မဟုတ်ချေ။ ပင်ကိုယ်က မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှရဲ့အနောက်ကျဆုံးသော အိမ်တစ်အိမ်ဆိုသောအမည်ကို ခေါ်တွင်နေရသည့်ကာလဖြစ်သည်။ အာဏာပိုင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပြည်သူများ အတူယှဉ်တွဲ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် မတိုက်တွန်းယုံသာမက ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ဤပင်ကိုယ်မှာသင့်မြတ်နေကြသော အိမ်ထောင်စုကြီးအား ရှုပ်ထွေးအောင်လုပ်ရပါသနည်း။ သူတို့၏ စိတ်နှလုံးသားထဲ၌ ကျယ်ပြန့်သည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုတို့၏ အခြေခံအကျဆုံးသောဆန္ဒ ---- *"ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး"*ဆိုသည်ကို စဉ်းစားပေးဖူးပါသလား။ ယခုအခါတွင် ကျနော်တို့သည် လက်တဘက်က ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီရေးအလံတော်ကို မြင့်မြင့်မားမား လွှင့်ထူထားရမည်။ လက်တဘက်က မိမိ၏လက်နက်ကို ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး ဝင်ရောက်ကျူးကျော်ရဲသော ရန်သူနှင့်တိုက်ပွဲကို အဆုံးတိုင်အောင် ဆင်နွှဲသွားရမည်။

တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ အင်အားသည် မတိုင်းဆနိုင်ချေ။ အကယ်၍ မည်သူသည်တိုင်းရင်းသားပြည်သူ၏ ဂုတ်ပေါ်တက်စီးပြီး ထင်ရာလုပ်ခဲ့ပါက ထိုသူသည် မုချပင် ဆုံးရှုံးမှုနှင့် အဆုံးသပ်ရပေလိမ့်မည်။

"ကိုယ့်ကိုမထိပါးလျှင် ကိုယ်ကမထိပါး။ ကိုယ့်ကိုထိပါးလျှင် မုချတုန့်ပြန်မည်။"

နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏တပ်များသည် ဝနယ်ဒေသအနီးတလျှောက် အရေးကြီးသောနေရာများတွင် လက်နက် ယန္တယားများနှင့် တပ်များ မဆုပ်မခွါဘဲရှိနေလျှင် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများကို ညှင်းပမ်းသောကိစ္စရပ်များဆက်လက်တည်ရှိနေလျှင် ကျနော်တို့သည် အချိန်အခါမရွေး သတိရှိရှိနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကာကွယ်သော ပြင်ဆင်ရေးကို ကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့သည် ဝ နယ်ဒေသ ဒီအိမ်မရှိလို့မဖြစ်ပါ။ ဝ နယ်ဒေသ ဒီအိမ်ပျောက်သွားခြင်း မဖြစ်လိုပါ။ *"အမျိုးသားကြီးဝါဒ"*လက်အောက်ခံ ကျွန်ဘဝသို့ ပို၍သာ မဖြစ်လိုပါ။

ကျနော်တို့မှာ နွေးထွေးပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းသော အိမ်ယာ–– ဝ နယ်ဒေသရှိပါသည်။ ကျနော်တို့သည် ဝ နယ်တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏ အရံတပ်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ သင်ကလည်း အိမ်ကိုမမြတ်နိုး၊ ကျနော်ကလဲ အိမ်ကိုမမြတ်နိုးခဲ့လျှင် မည်သူက ဝ နယ်ဒေသ ဒီအိမ်ကို ကာကွယ်နိုင်မည်နည်း? ကျနော်တို့သည် ဝ နယ်ဒေသ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ဆက်ခံသူများဖြစ်ကြသည်။တော်လှန်ရေး ရှေးအာဇာနည်များ၏ဂုဏ်ရောင်ပြောင်သော အစဉ်အလာကို ဆက်လက် ဆက်ခံကြရမည်။ ကျနော်တို့၏ အိမ်ကို ချစ်မြတ်နိုးကြရမည်။ ကျနော်တို့၏ အိမ်ယာများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရာမှာ သေမှာမကြောက် ကာကွယ်သွားရန် အဓိဋ္ဌာန်ပြုအပ်ပါသည်။

ကျနော်တို့ ဝ နယ်ဒေသ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့နှင့်အတူ *"တအိမ်ထဲနေမိသားစု"*ဖြစ်ကြသည်။ စုစည်းညီညွတ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး၊ နိုင်ငံတော် စည်ပင်သာယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အတူကြိုးပမ်းအား ထုတ်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ ဝ နယ်ဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိတ်အပိုင်းတခုဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်တို့သည် သွေးမခွဲရေး မခွဲထွက်ရေးကိုပြတ်ပြတ်သားသား ကျင့်သုံးမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်ကို ထိခိုက်မည့် ကိစ္စရပ်များကို ပို၍မလုပ်ရပါ။ ကျနော်တို့မျှော်လင့်သည်မှာ အမျိုးသားဒေသ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်သော အခွင့်အရေးရရှိရေးပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေး အရေးတော်ပုံကြီးအတွက် ပိုမိုအလုပ်အကျွေးပြုသွားမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအရ သဘောထားကွဲလွဲခြင်းဖြစ်ခဲ့သော် ကျနော်တို့သည် ဒီမိုကရေစီတန်းတူသော မျက်နှာစုံညီဆွေးနွေးသည့် သဏ္ဌာန်ဖြင့် ဆွေးနွေးဖြေရှင်းနိုင်ရန်မျှော်လင့်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းရာမှာ မည်သို့သောအကြပ်ကိုင်ခြင်းမျိုးနှင့် စစ်ရေးအရ နှိပ်ကွပ်ခြင်းမျိုးလုပ်ရပ်မှန်သမျှကို ဆန့်ကျင်သည်။ သို့သော် အကယ်၍ မည်သူသည် သက်သက်မဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုဖျက်ဆီးလာပါက ကျနော်တို့သည် လက်နက်ကိုင်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးကို ကာကွယ်စောင့်ထိန်းသွားမည်ဖြစ်သည်။

"ခေါင်းပြတ်တဲ့ဗိုလ်ချုပ်" ဘဲဖြစ်လိုသည်။

"အမျိုးပြုတ်သည့်ကျွန်" ဘယ်သောအချိန်အခါမှ မဖြစ်ချင်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါဆောင်းပါးသည် ဆောင်းပါးရှင်၏ အာဘော်သာ ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ– ဝ နယ်တောင်ပိုင်း ဟုန်ပန်းအလယ်တန်းကျောင်း ကျောင်းဆရာ ပေါက်ရှောင်ဗှာ

ဘာသာပြန်သူ– ယော့ဝါ

ပန်ဆန်းဌာနချုပ်၏ ဂျွန္တဝါရီလထုတ် ***ယနေ့ ဝ ပြည်နယ်*** *လစဉ်တရုတ်ဘာသာစာစောင်ပါ ပထမဆုံး အ ချုပ်ပို ဗမာစာမှကူးယူဖော် ပြသည်။ (စတည်း)*

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ– ဒီမိုကရေစီ ဦးတည်တဲ့ အခြေခံဥပဒေမဟုတ်

တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးပါတီ ၁၃ ခုပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ညီညွှတ်သော တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့ UNA က ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို မပြင်ဆင်ဘူးဆိုရင် ရွေးကောက်ပွဲမှာ ပါဝင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေက စစ်ခေါင်းဆောင်တွေကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုတွေလုပ်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖို့ တောင်းဆိုတာဖြစ်တယ်လို့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေက ပြောပါတယ်။

UNA အဖွဲ့ပြောခွင့်ရ ပူကျင့်ရှင်းထန်က–

“၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဟာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအတည်ပြုဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် လိုအပ်နေတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ ရရှိရေးအတွက် ရွေးကောက်ပွဲပြင်ဆင်နေတာဖြစ်တယ်။ အခြေခံဥပဒေကိုအတည်ပြုဖို့ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဒီအခြေခံဥပဒေတွေကို ကျနော်တို့လေ့လာကြည့်တော့ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီဦးတည်တာတစ်ခုမှမပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဒီလုပ်မယ့်ရွေးကောက်ပွဲဟာ အဓိပ္ပါယ်မရှိတဲ့ရွေးကောက်ပွဲဘဲဖြစ်တယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

ဒီလိုမဖြစ်အောင် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကိုတည်ဆောက်ချင်သပဆိုရင်အခုဒီမိုကရေစီဆန္ဒရှိတဲ့ခေါင်းဆောင်တွေ ၂၀၀၀ ကျော် အစုလိုက်အပြုံလိုက်ထောင်သွင်းခံနေရတဲ့ ဒေါ်စုတို့ ခွန်ထွန်းဦးတို့ စိုင်းညွှန့်လွင်တို့အပါအဝင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် မင်းကိုနိုင်တို့ပေ့ါ အားလုံးလွှတ်ပြီး စဉ်းစားရအောင်ဆိုပြီး ကြာငြာချက်လဲထုတ်ဖူးပါတယ်။ UNA အဖွဲ့ဝင် SNLD ကလဲ ညီလာခံထဲမှာကတည်းက တိုင်းရင်းသားကဏ္ဍ လုံးဝမပါတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကိုပြင်ဆင်ပေးဖို့ တောင်းဆိုတာလဲ အခုချိန်အထိပါဘဲ။ ဖွဲ့စည်းပုံမဆွဲခင်ကတည်းက တိုင်းရင်းသားတွေအစုံအလင်ပါဝင်တဲ့ (တောတွင်းလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ဆဲ KNU တို့ SSA တို့ အပါအဝင်ပေ့ါ) သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ရှေ့ဆက်ဘယ်လိုစခန်းသွားရင်ကောင်းမလဲဆိုတာ ပြောကြရင်အကောင်းဆုံးပေ့ါ။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဘယ်ပါတီအစိုးရလုပ်ရင်ကောင်းလဲဆိုတာ ပြည်သူလူထုကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရွေးခွင့်ပြုရမှာပေ့ါ။ ဒါတွေဘာမှမရှိဘဲနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ဖို့ဆိုတာ အဓိပ္ပါယ်မရှိဘူး။ စစ်အာဏာရှင်သက်ဆိုးရှည်ဖို့ အားပေးတဲ့ရွေးကောက်ပွဲဘဲဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဟာပြည်သူလူထုအတွက် လုံးဝအကျိုးမရှိတဲ့ရွေး ကောက်ပွဲဖြစ်တယ်လို့ မြင်တာဖြစ်ပါတယ်။”

ဖွဲ့စည်းပုံပါ ဘယ်အချက်တွေအဓိကထား ပြင်ဆင်စေချင်လဲဆိုတာပူကျင့်ရှင်းထန်က အခုလိုပြောပါတယ်။

“အရေးကြီးဆုံးက အစမှာ အဓိကမူဆိုတဲ့အထဲမှာ တိုင်းပြည်ကိုအုပ်ချုပ်ဦးဆောင်တဲ့နေရာမှာ တပ်မတော်ပါဝင်ရမယ်ဆိုတာ ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းအတွက် ဆန့်ကျင်ဖီလာဖြစ်တဲ့မူဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံမှာမှမရှိဘူး။ စစ်ခေါင်းဆောင် လူတစုအတွက်ချထားတဲ့ မူဘဲဖြစ်တယ်”

နအဖစစ်ခေါင်းဆောင်ဗိုလ်သန်းရွှေကိုယ်တိုင် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူထားတဲ့ကြံ့ဖွံ့ညီလာခံမှာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ အထိမခံဘူးဆိုတဲ့ အကြောင်း ကြေငြာချက်ထုတ်ထားတာကိုကြည့်ရင် UNA တင်ပြချက်တွေ လက်ခံမယ့်ပုံမပေါ်တော့ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားလှပါတယ်။

UNA ပြောခွင့်ရ ပူကျင်ရှင်းထန်ကတော့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ ဟာ တိုင်းရင်းသားတွေအတွက် လုံခြုံမှုမရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။

“ရေးဆွဲပြီးတဲ့ဖွဲ့စည်းပုံက တိုင်းရင်းသားတွေကိုအကာအကွယ်ပေးတဲ့ ဥပဒေပုဒ်မတခုမှ မတွေ့မိဘူး၊ တကယ်လို့ လုံးဝအတည်ဖြစ်ပြီး အသုံးပြုသွားမယ်ဆိုရင် နောက်နောင်မှာ အခုလူတိုင်းကြုံနေရတဲ့ အခြေအနေထက် ပိုဆိုးသွားမယ်လို့ ကျနော်မြင်မိပါတယ်။”

UNA အနေနဲ့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ မပြင်ဆင်ဘူးဆိုရင် ရွေးကောက်ပွဲဝင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ဆိုပေမယ့် ရွေးကောက်ပွဲမှာမပါရလဲသိပ်စိတ်မပူပါဘူးလို့ ပူကျင့်ရှင်းထန်ကသုံးသပ်ပြပါတယ်။

“အစိုးရဆိုတာ ပြည်သူလူထုအပေါ် အခြေခံပါတယ်။ အာဏာရှင်အစိုးရဘဲဖြစ်ဖြစ် တပ်မတော်အစိုးရဘဲဖြစ်ဖြစ် လူထုကအော့နှလုံးနာပြီး မထောက်ခံရင်တော့ သူတို့တည်မြဲမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျနော်တို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဘဲခံရတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပြန်ကြည့်ရင် ကျနော်တို့ နောင်တော် ဗမာတွေလဲခံနေရတာဘဲ။ ဥပမာ ဒေါ်စုတို့ ဦးတင်ဦးတို့ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်မင်းကိုနိုင်တို့ – သူတို့တွေတချိန်လုံးထောင်ထဲမှာနေကြရတာဘဲ။ အချို့တောင်မှအမှုမစစ်ခင်မှာ သေဆုံးသွားခဲ့ကြတာဘဲ။

ကျနော်တို့ ရွေးကောက်ပွဲမှာ မပါနိုင်လဲ ဒီအစိုးရ ဘယ်လောက်ကြာကြာထပ်ဖိနိုင်ဦးမလဲ။ ရွေးကောက်ပွဲကို သူတို့မတရားလုပ်ပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ ရထားတာတောင်မှ ဘယ်သူကသူတို့ကိုထောက်ခံမှာလဲ။ပြည်သူလူထုလဲ သူတို့ကိုမထောက်ခံဘူး။ ပြည်ပမှာရှိတဲ့ အစိုးရကလဲသူတို့ကိုမထောက်ခံဘူး။ သူတို့ကြာရှည်နေနိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျနော် ဒီအချက်တွေထောက်ပြလို့ ရွေးကောက်ပွဲမှာ မပါရလဲစိတ်မပူပါဘူး။”

စာမျက်နှာ 27 သို့

သျှမ်းပြည်အရေးနှင့် ပလောင်အမျိုးသားတို့၏ ဆန္ဒ

၂၀၁၀ ဂျန်နဝါရီ ၁၂ ရက် ၆၇ နှစ်မြောက် ပလောင် ခေါ် တအာန်း အမျိုးသားတော်လှန်ရေးနေ့မှာ ပလောင်မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမျိုးသားရေး ဇာတိဂုဏ်ဘယ်လိုဖေါ် ဆောင်ခဲ့ပါသလဲ၊ စစ်အစိုးရရဲ့ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲအပေါ် ဘယ်လိုအမြင်သဘောထားရှိပြီး အမျိုးသားတန်းတူရေး၊ ဒီမိုကရေစီအရေးဖေါ် ဆောင်ဖို့ အနာဂါတ်ပြည်ထောင်စု နဲ့ သျှမ်းပြည်ကြီးအတွက် ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်တွေ အိပ်မက်မက်ထားခဲ့သလဲ။ ပလောင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်ဦး ဥက္ကဋ္ဌ မိုင်းအိုက်ဖုန်းက –

"ကျနော်တို့ ပလောင်အမျိုးသားတွေဟာ သျှမ်းအမျိုးသားတို့နဲ့ နှစ်ရှည်လများဘိုးဘွားစဉ်ဆက် အတူနေထိုင်လာခဲ့ကြတာပါ။ အခုခေတ်ကျမှအစိုးရဖြစ်လာတဲ့ နအဖစစ်အုပ်စုက အာဏာသုံးပြီးဒေသတွေဘာတွေလာခွဲပေး စရာမလိုပါဘူး။ ကျနော်တို့ကလဲတောင်းစရာမလိုပါဘူး။"

၆၇ နှစ်မြောက် ပလောင်တော်လှန်ရေးနေ့မှာ ပလောင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဦးက ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲလုံးဝဆန့်ကျင်သွားမယ်ဆိုတဲ့ ကြေငြာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့တာနဲ့ပါတ်သက်ပြီး –

"တိုင်းရင်းသားတွေအတွက် ဗမာပြည်လူထုအတွက် အကျိုးမရှိတဲ့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်းဘဲဆက်သွားမယ့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်တာကြောင့် စစ်အုပ်စုအာဏာသက်ဆိုးရှည် စေဖို့သာဖြစ်တယ်၊ တရားမျှတမယ့် ရွေးကောက်ပွဲမဟုတ်တဲ့ အတွက်ဆန့်ကျင်ရခြင်းဖြစ်တယ်။"

၁၉၆၃ ကစပြီး သျှမ်းအမျိုးသား၊ ကချင်အမျိုးသားတို့လို ပလောင်အမျိုးသားကလဲ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ ပလောင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးနဲ့ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးခွင့်အတွက် နယ်ချဲ့လာတဲ့ ဗမာစစ်အုပ်စုကို လက်နက်ကိုင်ပြီးစတင်တော်လှန်ခဲ့တယ်။ ၁၉၉၁ ကျတော့ အများတကာလိုဘဲ အထူးဒေသ ၇ နာမည်နဲ့ ပလောင်လဲ စစ်အစိုးရနဲ့ အပစ်ရပ်ခဲ့ပါတယ်။

ကိုယ့်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်လုပ်ခွင့် လက်နက်ကိုင်ခွင့်ရှိခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးရပိုင်ခွင့်အတွက်ကိုတော့ အမျိုးသားညီလာခံမှာတင်ပြတောင်းဆိုဖို့နဲ့ နောင်တက်လာမယ့် အစိုးရသစ်ကျမှဆွေးနွေးဖို့ စစ်အစိုးရကပြောခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၅ ကျတော့ ဗမာစစ်အုပ်စုက အတင်းအကျပ်ဖိအားပေးလို့ လက်နက်ချခဲ့ရပြီး **PSLO /PSLA** ပလောင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် ပလောင်အမျိုးသား တပ်ဖွဲ့ဆိုတဲ့နာမည်လဲ ပေးမသုံးတော့ဘဲ ပလောင်အမျိုးသားအဖွဲ့ လောက်ပဲသုံးခွင့်ပေးခဲ့တယ်လို့ မိုင်းအိုက်ဖုန်းက ပြောပါတယ်။

"ဗမာစစ်အုပ်စုထံ လက်နက်ချပေးလိုက်ရပေမယ့် စစ်ရေးလုံးဝမလုပ်တော့ဘူးလို့ မဆိုလိုဘူး။ အခုအခြေအနေမှာစစ်ရေးနဲ့ မတိုက်နိုင်ပေမယ့် နိုင်ငံရေးနဲ့ တိုက်သွားဖို့ ပလောင်အမျိုးသားတို့ သံဓိဋ္ဌာန်ချထားပါတယ်။ မိခင်အဖွဲ့ အစည်းလက်နက်ချခဲ့ပေမယ့် စစ်အစိုးရပရိယာယ်ဟာ 'စစ်ရေးအရလက်နက်ချခိုင်းမယ်၊ နိုင်ငံရေးအရအလိုအလျောက်အရှုံးပေးလာလိမ့်မယ်' ဆိုတဲ့ ဗျူဟာသုံးတယ်လို့ သိထားတယ်။ ဒါကြောင့်ကျနော်တို့ လက်နက်မချဘဲ PSLF ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး တောပြန်ခို ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်"

လက်နက်မချခင်ကအခြေအနနဲ့ ၂၀၀၅ လက်နက်ချပြီးနောက်ပိုင်း ပလောင်ဒေသမှာအခြေအနေကို–

"အရမ်းကို ကွာခြားခဲ့ပါတယ်။ ပလောင်ဒေသအနှံ့ အပြားမှာ မန်တုံပြည်သူ့ စစ် နမ့်ဆန်ပြည်သူ့ စစ်တွေ နေရာယူလာခဲ့ပါတယ်။ လူထုအတွက် ဘာအကျိုးမှမပေးပါဘူး။လုံခြုံရေးယူပေးတယ်ဆိုတာလဲ ဟန်ပြဘဲ။ အမှန်ကတော့ ဗမာစစ်တပ်အောက်ရောက်အောင် သိမ်းသွင်းလိုက်

စာမျက်နှာ 34 မှ

သူတို့လမ်းကြောင်းနဲ့ သူတို့လျှောက်နေကြပေမယ့်ကောင်းတဲ့ အချက်တွေရှိသလိုအားနည်းချက်တွေလဲရှိမှာဘဲ။ ဗမာအစိုးရဟာသူ့သေနတ်တလက်လောက်တောင်တန်ဖိုးမထားဘူး။

လက်ရှိအခြေအနေမှာ တိုင်းရင်းသားကိစ္စ ဝ တို့ **KIA**တို့ သျှမ်းတို့ကိစ္စကလဲ မပြီးပြတ်သေးဘူး။ ပြည်တွင်းမှာ **NLD** ကိစ္စကလဲ မပြီးပြတ်သေးဘူးဆိုတော့ လာမယ့်ရွေးကောက်ပွဲ အခြေအနေအပေါ် သုံးသပ်ရရင် လောလောဆယ်အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေထဲကတော်တော်များများဖွဲ့စည်းပြီးသားနယ်ခြားစောင့်တပ်/ဒေသစောင့်တပ်တို့ဟာ ဖရိုဖရဲဖြစ်နေတာတွေ့ရတယ်။ နအဖ ဖြေရှင်းနည်းမမှန်တဲ့အတွက် ဒီလိုအဖြေမျိုးထွက်လာတာ။ သူ့အနေနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ ဇွတ်လုပ်ချင်တယ်ထားဦး။ **NLD** ကိုရွေးကောက်ပွဲထဲပါအောင် ဘယ်လိုသိမ်းသွင်းမလဲ။ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေတောင်းဆိုမှုကိုလိုက်လျောနိုင်မလား၊ သူ့အတွက်အကျပ်အတည်းဖြစ်ပေမယ့် ဒီကိစ္စကိုသူဖြေရှင်းတတ်ရမယ်။ သူတို့မပါရင်ရွေးကောက်ပွဲကို ဘယ်သူမှအသိအမှတ်ပြုမှာမဟုတ်ဘူး။ တရုတ်နဲ့ရုရှားကလွဲရင်ပေါ့။ ငြိမ်းအဖွဲ့တွေနဲ့ပြေလည်အောင်မလုပ်ရင်လဲ တရုတ်နဲ့ ပြဿနာတက်ဦးမယ်။ အထူးသဖြင့် တရုပ်နယ်စပ်က ငြိမ်းအဖွဲ့တွေနဲ့ သွေးထွက်သံယို လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဖြစ်လာခဲ့ရင်ပေါ့။ လွန်ခဲ့တဲ့လက ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ ပြဿနာတွေကိုဖြေရှင်းစေချင်တယ်လို့ တရုတ် ဒုသမ္မတလာပြောသွားတယ်။သာမာန်အားဖြင့် သူများနိုင်ငံရေးဝင်ရောက်စွက်ဖက်ချင်တာမဟုတ်ဘူးလို့ပြောနေတဲ့တရုပ်တွေ မပြောလို့ကိုမဖြစ်တဲ့အတွက်တိုက်ရိုက်ပြောရတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့်နအဖ က ဘာဖြစ်ဖြစ် ငါ့မြင်းငါစိုင်းစစ်ကိုင်းရောက်ရောက် သူသွားချင်ရာသွားမယ်ဆိုရင်တော့ တိုင်းပြည် ဒီထက်ပိုဆင်းရဲတွင်းနက်ပြီး ဒီထက်ပိုကြမ်းတမ်းတဲ့ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်လာမှာမလွဲဘူး။"

ဦးအောင်ကျော်ဇောအား

RFA ဦးတင်အောင်ခိုင်ဆက်သွယ်မေးမြန်းချက် *14/01/2010*

Photo : SHAN

PSLF ဥက္ကဋ္ဌ မိုင်းအိုက်ဖုန်း

တာဘဲ။ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ နေရာအနှံ့ဖြစ်လာတယ်။ မူးယစ်ဆေးဈေးကွက်ကျယ်ပြန့်လာတယ်။”

လက်ရှိ ပလောင်လက်နက်ချအဖွဲ့ကို BGF ထပ်လုပ် ခိုင်းတာလဲ သွယ်ဝိုက်သောနည်းနဲ့ လက်နက်ဖြုတ်ယူ နေတာဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။

PSLF ရဲ့ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်ကတော့ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲပျက်အောင်တိုက်ဖို့၊ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီးတိုင် အမျိုးသားတန်းတူရေး/ဒီမိုကရေမရမချင်းတိုက်သွားမယ်လို့ မိုက်အိုက်ဖုန်းကပြောပါတယ်။

“ကျနော်တို့ပါတီထောင်ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခွင့်မရပေမယ့် စစ်အာဏာရှင် အမြစ်ပြုတ်အောင်ချေမှုန်းပြီးတော့ စစ်မှန်တဲ့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ စစ်မှန်တဲ့တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေး၊ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက် နိုင်တဲ့အထိ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်သွား မှာဘဲ။ ၂၀၁၀ ဆိုတာအခြေအနေအရတိုက်ပွဲတခုပါ။”

ပလောင်တော်လှန်ရေးဟာ ပလောင်အမျိုးသားတစ်ခုတည်းအတွက်မဟုတ်ဘဲ အေးအတူပူအမျှ လက်တွဲနေထိုင်လာခဲ့တဲ့ သျှမ်းပြည်သားညီအကိုမောင်နှစ်မအားလုံးနဲ့လဲဆိုင်တဲ့အတွက် သျှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးနေ့လို့လဲပြောနိုင်ကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသားတို့အပေါ် နယ်ချဲ့စိုးမိုးနေတဲ့ စစ်အုပ်စုကို တညီတညွတ်ထဲ တိုက်ဖျက်ချေမှုန်းသွားဖို့လိုကြောင်း ပလောင်တော်လှန်ရေးနေ့မှာ မိုင်အိုက်ဖုန်းကတိုက်တွန်းသွားပါတယ်။

ပလောင်အမျိုးသားတွေဟာ သျှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးစတင်စဉ် ၁၉၅၉ ကတည်းက သျှမ်းအမျိုးသားများနဲ့လက်တွဲလာခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၆၂ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအာဏာသိမ်းပြီးနောက် သျှမ်းတော်လှန်ရေးတပ်ကခွဲထွက်ပြီး အမျိုးသားတန်းတူရေးအတွက် ၁၉၆၃ ဂျန္နဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့မှာ ပလောင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်အဖြစ် သီးခြားရပ်ကာ ပလောင်တော်လှန်ရေးနေ့လဲ အဲဒီနေ့ကိုအစွဲပြုသတ်မှတ်ခဲ့ပါတယ်။ သျှမ်းပြည်လူထုခေါင်းဆောင်များနဲ့ စော်ဘွားများစည်းရုံးမှုရေးအတွက်သျှမ်းပြည်စော်ဘွားများကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ပလောင်စော်ဘွားခွန်ပန်းစိန်က ပါဝင်ဦးဆောင်ခဲ့လို့ ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက် သျှမ်းပြည် အမျိုးသားနေ့မှ ၁၉၄၇ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက် ပြည်ထောင်စုနေ့ဖြစ်တဲ့အထိ တက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့်
15/01/2010

မိုင်းလားအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး လုပ်ကြံခံရ

သျှမ်းပြည် (အရှေ့ပိုင်း) အထူးဒေသ ၄ အပစ်ရပ် မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ ခေါ် အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်မဟာမိတ်တပ်မတော် NDAA-ESS တပ်ဖွဲ့အတွင်းရေးမှူးဦးမင်းအိမ် ဂျန္နဝါရီ ၂၇ ရက်မနက်ပိုင်း လမ်းလျှောက်ထွက်စဉ် အမည်မသိသေနတ်သမားက ဝင်ရောက် ပစ်ခတ် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သဖြင့် သေဆုံးသွားကြောင်း ထိုင်း နှင့် တရုတ်နယ်စပ် သတင်းရပ်ကွက်များကပြောသည်။

အေကေ သေနတ်ဖြင့် ၇ ချက် ပစ်ခတ်ခြင်းခံရပြီး ပွဲချင်းပြီးသေဆုံးခဲ့သည်ဟုဆို၏။

ဦးမင်းအိမ်၏ ရုပ်အလောင်းကို ဂျန္နဝါရီ ၃၁ ရက် တွင် သဂြိုဟ်ခဲ့သည်ဟု ထိုင်းနယ်စပ်ရောက် မိုင်းလားဒေသခံ တဦးကပြောသည်။

သားသမီး ၄ ယောက် ဖခင် ဦးမင်းအိမ် (ခေါ်) လင်ဟုန်ဆေး အသက် ၅၄ နှစ်သည် ကချင်ပြည်သား ဗန်းမော်ဇာတိဖြစ်သည်။ ၁၀ တန်းအောင်မြင်ပြီး ဆေးတက္ကသိုလ်တက်ရန် အောင်မှတ်ရခဲ့သော်လည်း FRC တရုတ်ဖြစ်သောကြောင့်တက်ခွင့်မရခဲ့ပါ။ မော်လမြိုင် ဝိဇ္ဇာ/သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၌ တက်ရောက်ပညာသင်ယူစဉ် ၁၉၇၈ တောခိုကာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ CPB သို့ ဝင်ရောက်အမှုထမ်းခဲ့သည်။

ထို့နောက် မုံးကိုး အခြေစိုက် ဗကပ ပါတီ (မြောက်ပိုင်းဗျူရို) စစ်လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းတွင် စစ်အကြံပေးနှင့်နိုင်ငံရေးတာဝန်ခံအဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ ၁၉၈၉ အပစ်ရပ်ပြီးနောက်ပိုင်း ဦးစိုင်းလင်းခေါင်းဆောင်သော မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် သေဆုံးချိန်အထိတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ❑

Photo : Amtai (SHAN)

ၸိူင်းသိုၵ်းၵၢၼ်တိုၵ်းၵၢၼ်ၸိုဝ်းယဝ်ႉပိူင်ၶိုင်ႈ?
ထိရောက်သော တိုက်ခိုက်ရေးနည်းနာလော?

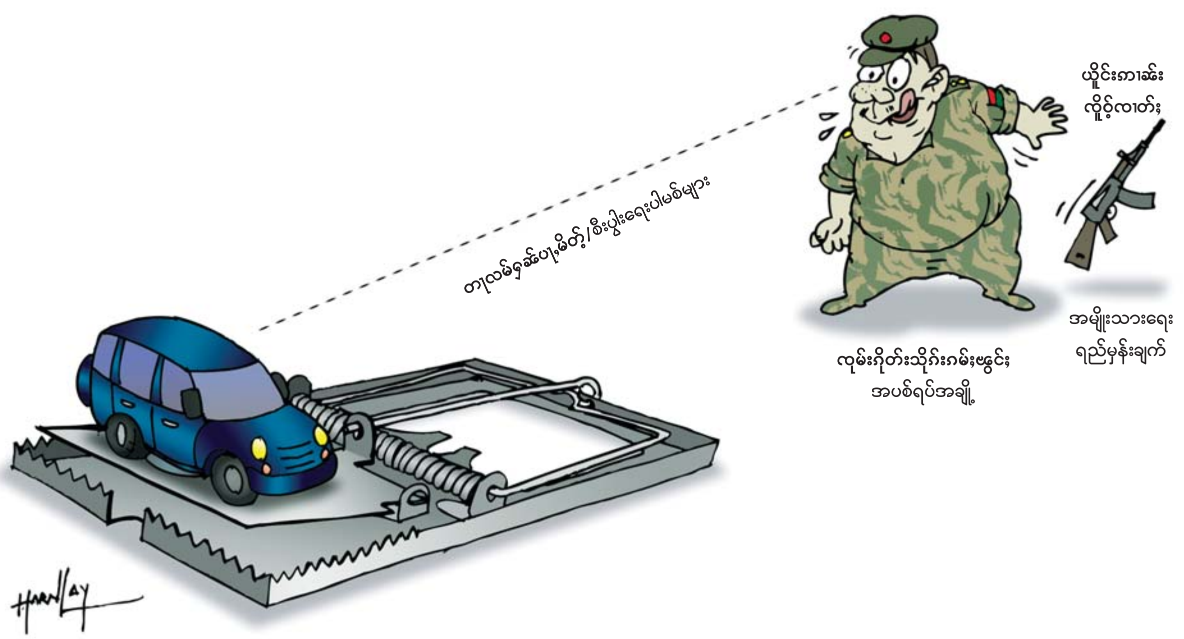

Supported by a grant from Foundation Open Society Institute (Zug)

OPEN SOCIETY INSTITUTE
& Soros Foundations Network